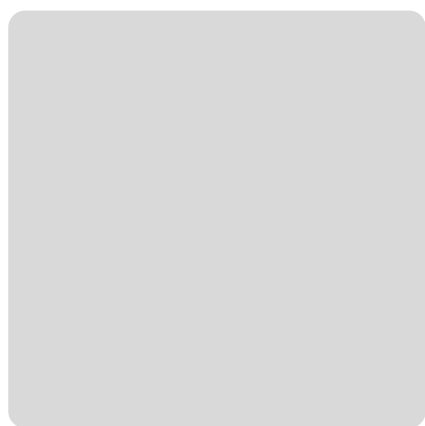

**Informacje o charakterze jakościowym
i ilościowym dotyczące adekwatności
kapitałowej oraz zmiennych składników
wynagrodzeń Grupy Kapitałowej ING
Banku Śląskiego S.A. za rok 2020**

Spis treści

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

I. Adekwatność kapitałowa	1	6.2.4 Główne rodzaje gwarantów i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa	42
Wprowadzenie	1	6.2.5 Koncentracja ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego	42
1 Fundusze własne	1	6.3 Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego	43
1.1 Pełne uzgodnienie pozycji funduszy własnych w odniesieniu do zbadanych sprawozdań finansowych	1	6.3.1 Struktura systemów ratingu wewnętrznego oraz powiązań między ratingami wewnętrznymi i zewnętrznymi	43
1.2 Opis głównych cech instrumentów w kapitale emitowanych przez Bank	4	6.3.2 Stosowanie oszacowań wewnętrznych do innych celów niż obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem	52
1.3 Informacje na temat charakteru i kwot określonych pozycji funduszy własnych	6	6.3.3 Proces zarządzania ograniczeniem ryzyka kredytowego oraz uznawania technik ograniczenia ryzyka kredytowego	53
2 Kalkulacja regulacyjnych wymogów kapitałowych	7	6.3.4 Mechanizmy kontroli systemów ratingowych	55
3 Bufory kapitałowe	13	6.4 Informacje ilościowe w zakresie ryzyka kredytowego	57
4 Dźwignia finansowa	14	7 Informacje dotyczące ryzyka operacyjnego	77
5 Płynność	18	7.1 Ogólny opis procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.	77
5.1 Wstęp	18	7.2 Stosowanie metody wyliczania wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego	79
5.2 Proces zarządzania ryzykiem płynności i finansowania	18	7.3 Informacje o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego	79
5.3 Rodzaje ryzyka	19	8. Ocena adekwatności kapitału wewnętrznego	81
5.4 Struktura i organizacja procesu zarządzania ryzykiem	20	9. Wpływ wdrożenia MSSF 9 na adekwatność kapitałową	84
5.5 Ramowe zasady zarządzania ryzykiem	21		
5.6 Centralizacja procesu zarządzania ryzykiem	29	II. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń	86
5.7 Systemy raportowania i pomiaru ryzyka płynności	29	Wprowadzenie	86
5.8 Podejście do zarządzania ryzykiem w spółkach zależnych	29	1 Informacja jakościowa	86
5.9 Analiza wymagalności aktywów oraz zobowiązań finansowych i pochodnych instrumentów finansowych według umownych terminów płatności	30	1.1 Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, liczby posiedzeń organizowanych w danym roku obrachunkowym przez organ zarządzający pełniący nadzór nad wynagrodzeniami, w tym informacje na temat składu i zakresu zadań Komitetu Wynagrodzeń i Nominacji, konsultanta zewnętrznego, z którego usług skorzystano przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, oraz roli odpowiednich zainteresowanych stron	86
5.10 Podsumowanie	32	1.2 Informacje na temat powiązania między wynagrodzeniem a wynikami	87
6 Informacje w zakresie ryzyka kredytowego	32	1.3 Najważniejsze informacje na temat cech charakterystycznych systemu wynagrodzeń, w tym informacje na temat kryteriów stosowanych przy pomiarze wyników i korekcie o ryzyko, polityki odraczania płatności i kryteriów nabywania uprawnień	87
6.1 Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	32	2 Informacja ilościowa	88
6.1.1 Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości	32		
6.1.2 Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego	35		
6.2 Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego	37		
6.2.1 Zasady i procedury dotyczące kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz zakres, w jakim Bank takie kompensowanie wykorzystuje	37		
6.2.2 Zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi	37		
6.2.3 Opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjętych przez Bank	40		

I. Adekwatność kapitałowa

Wprowadzenie

ING Bank Śląski S.A., zwany dalej Bankiem, zobowiązany jest na mocy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., wraz z późniejszymi zmianami, oraz ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 128 z późn. zm.), zwanej dalej „Ustawa Prawo bankowe”, ogłaszać w sposób ogólnie dostępny informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej z wyłączeniem informacji nieistotnych, zastrzeżonych lub poufnych.

Na mocy „Polityki ujawniania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń w ING Banku Śląskim S.A.” ujawnia się informacje dotyczące adekwatności kapitałowej Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. (dalej Grupy).

Informacje w niniejszym dokumencie zostały ujawnione na podstawie danych z rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za rok 2020.

1. Fundusze własne

1.1 Pełne uzgodnienie pozycji funduszy własnych w odniesieniu do zbadanych sprawozdań finansowych

Na kapitały własne składają się: kapitał akcyjny, kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej, skumulowane inne całkowite dochody oraz zyski zatrzymane. Wszystkie kwoty kapitałów i funduszy wykazywane są w wartości nominalnej.

Kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru handlowego.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

Skumulowane inne całkowite dochody tworzone są w wyniku:

- wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do wyceny przez inne całkowite dochody,
- wyceny pochodnych instrumentów finansowych w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie przepływów pieniężnych,
- wyceny aktywów trwałych wycenianych według wartości godziwej,
- ujęcia zysków i strat aktuarialnych.

Na skumulowane inne całkowite dochody odnosi się zmiany aktywa lub zobowiązania z tytułu podatku odroczonego wynikające z ujęcia powyższych wycen. Skumulowane inne całkowite dochody nie podlegają dystrybucji.

Zyski zatrzymane stanowią zyski wypracowane przez Grupę w poprzednim okresie po potrąceniu wypłaconych dywidend. Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy,
- kapitał rezerwowy,

- fundusz ogólnego ryzyka,
- wycenę motywacyjnych programów pracowniczych,
- niepodzielony wynik z lat ubiegłych,
- wynik finansowy netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej.

Pozostały kapitał zapasowy tworzy się z odpisów z zysku po opodatkowaniu z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych. Decyzję o wykorzystaniu kapitału zapasowego podejmuje Walne Zgromadzenie.

Kapitał rezerwowy tworzony jest niezależnie od kapitału zapasowego z odpisów z zysku po opodatkowaniu, w wysokości uchwalonej przez Walne Zgromadzenie. Kapitał rezerwowy przeznaczony jest na pokrycie szczególnych strat i wydatków. Decyzję o wykorzystaniu kapitału rezerwowego podejmuje Walne Zgromadzenie.

Fundusz Ogólnego Ryzyka tworzony jest na podstawie Ustawy Prawo Bankowe z zysku po opodatkowaniu i jest przeznaczony na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej. Decyzję o użyciu funduszu podejmuje Zarząd.

Wycena motywacyjnych programów pracowniczych - w tej pozycji prezentowana jest wycena do wartości godziwej udzielonych opcji w ramach programów motywacyjnych Grupy skierowanych do pracowników Banku.

Na poczet funduszy własnych zaliczany jest zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego pomniejszone o przewidywane obciążenia i dywidendę w kwocie nie wyższej niż kwota zysku zweryfikowana przez biegłego rewidenta.

Na dzień 31.12.2020 r. w funduszach własnych Grupy został ujęty zysk netto Banku w kwocie 465,4 mln zł za okres od 01.01.2020 r. do 30.06.2020 r., po pomniejszeniu o przewidywane obciążenia i dywidendy, na podstawie decyzji KNF: z dnia 28 września 2020 r.

Niezrealizowane zyski i straty na instrumentach dłużnych i kapitałowych dostępnych do sprzedaży są ujmowane w funduszach własnych zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. oraz w ustawie Prawo bankowe. Zgodnie z art. 171a ustawy Prawo bankowe niezrealizowane zyski oraz niezrealizowane straty są uwzględniane w funduszach własnych w 100%.

Grupa dokonuje korekty funduszy własnych o następujące wartości:

- wartość firmy i inne wartości niematerialne,
- różnicę pomiędzy kwotą rezerw a kwotą oczekiwanych strat (wartość kalkulowana w przypadku banku obliczającego kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem z wykorzystaniem metody wewnętrznych ratingów),
- korektę wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny,
- korektę w okresie przejściowym z tytułu dostosowania do wymogów MSSF 9,
- korektę odliczenia aktywów będących oprogramowaniem.

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

W tabeli poniższej została zaprezentowana kalkulacja regulacyjnych funduszy własnych.

	pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	korekty wynikające z zastosowania konsolidacji ostrożnościowej	pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej po uwzględnieniu konsolidacji ostrożnościowej	pozycje nieujmowane w regulacyjnych funduszach własnych	pozycje ujmowane w regulacyjnych funduszach własnych
AKTYWA					
Wartości niematerialne	426,6	-14,2	412,4	49,9	362,5
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY					
Kapitał akcyjny	130,1	0,0	130,1	0,0	130,1
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	956,3	0,0	956,3	0,0	956,3
Skumulowane inne całkowite dochody	3 923,4	0,0	3 923,4	3 480,0	443,4
- zmiany wartości godziwej instrumentów wycenianych przez OCI - instrumenty dłużne	353,4	0,0	353,4	0,0	353,4
- zmiany wartości godziwej instrumentów wycenianych przez OCI - instrumenty kapitałowe	100,8	0,0	100,8	0,0	100,8
- rzeczowe aktywa trwałe	5,8	0,0	5,8	0,0	5,8
- zabezpieczenia przepływów pieniężnych (efektywna część)	3 474,2	0,0	3 474,2	3 474,2	0,0
- instrumenty zabezpieczające (elementy niewyznaczone)	5,8	0,0	5,8	5,8	0,0
- zyski i straty aktuarialne	-16,6	0,0	-16,6	0,0	-16,6
Zyski zatrzymane	13 608,5	0,0	13 608,5	872,2	12 736,3
- kapitał zapasowy - inny niż agio	314,7	0,0	314,7	0,0	314,7
- kapitał rezerwowy	10 193,4	0,0	10 193,4	0,0	10 193,4
- fundusz ogólnego ryzyka	1 215,2	0,0	1 215,2	0,0	1 215,2
- wycena motywacyjnych programów pracowniczych	51,9	0,0	51,9	0,0	51,9
- wynik lat ubiegłych	495,7	0,0	495,7	0,0	495,7
- wynik netto roku bieżącego	1 337,6	0,0	1 337,6	872,2	465,4
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	18 618,3	0,0	18 618,3	4 352,2	14 266,1
Udziały niekontrolujące	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitały własne ogółem	18 618,3	0,0	18 618,3	4 352,2	14 266,1
Kapitały własne ujęte w kalkulacji regulacyjnych funduszy własnych					14 266,1
Pozostałe składniki (pomniejszenia i zwiększenia) funduszy własnych, w tym:					2 127,8
- zobowiązania podporządkowane					2 307,4
- wartość firmy i inne wartości niematerialne					-362,5
- wartość firmy uwzględniona w wycenie znacznych inwestycji					-104,4
- niedobór/nadwyżka korekt z tytułu ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody AIRB					0,0
- korekta w okresie przejściowym z tytułu dostosowania do wymogów MSSF 9					361,8
- korekta wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny					-24,9
- aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i niewynikające z różnic przejściowych					-49,6
Regulacyjne fundusze własne przyjęte do kalkulacji łącznego współczynnika kapitałowego					16 393,9

1.2 Opis głównych cech instrumentów w kapitale emitowanych przez Bank

Główne cechy instrumentów w kapitale podstawowym Tier I emitowanych przez Bank zostały zaprezentowane w poniższej tabeli. Prezentacja jest zgodna z wymogami Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013.

Główne cechy instrumentów kapitałowych		
1	Emitent	ING Bank Śląski S.A.
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	Kod ISIN: PLBSK0000017
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Polskie
	<i>Ujmowanie w kapitale regulacyjnym</i>	<i>Tak</i>
4	Zasady przejściowe określone w Rozporządzeniu (UE) nr 575/2013	Kapitał podstawowy Tier I Częściowe przekwalifikowanie emisji do niższych kategorii kapitału - nie dotyczy.
5	Zasady określone w Rozporządzeniu (UE) nr 575/2013 obowiązujące po okresie przejściowym	Kapitał podstawowy Tier I
6	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	Poziom jednostkowy i (sub-)skonsolidowany
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	Rodzaj instrumentu: akcja zwykła. Klasyfikacja - instrument w kapitale podstawowym Tier I zgodnie z art. 28 Rozporządzenia (UE) nr 575/2013. Wartość nominalna: 92,6 mln PLN (seria A) 37,5 mln PLN (seria B) Agio: 956,3 mln PLN (seria B)
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w mln, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	Wartość całkowita w kapitale: 92,6 mln PLN (seria A) 993,8 mln PLN (seria B) Wszystkie części instrumentu są ujęte w tej samej kategorii kapitału regulacyjnego. Kwota uznana w kapitale regulacyjnym nie różni się od kwoty wyemitowanego instrumentu.
9	Wartość nominalna instrumentu	130,1 mln PLN
9a	Cena emisyjna	Seria A: 5 PLN (po denominacji i po splicie akcji*) Seria B: 26,5 PLN (po splicie akcji*)
9b	Cena wykupu	Nie dotyczy
10	Klasyfikacja księgowa	Kapitał własny
11	Pierwotna data emisji	08.10.1991 r.
12	Wieczyste czy terminowe	Wieczysty
13	Pierwotny termin zapadalności	Brak terminu zapadalności
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Nie
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	Nie dotyczy
16	Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy	Nie dotyczy
	<i>Kupony/dywidendy</i>	<i>Dywidendy</i>
17	Stała lub zmienna dywidenda/ stały lub zmienny kupon	Stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	Nie dotyczy
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Tak

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

Główne cechy instrumentów kapitałowych		
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu) - w odniesieniu do wypłaty kuponu/dywidendy	Częściowo uznaniowe; przyczyny: - decyzje Rady Nadzorczej - poziom wyników - decyzje administracyjne
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty) - w odniesieniu do wypłaty kuponu/dywidendy	W pełni uznaniowe
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	Nie
22	Nieskumulowane czy skumulowane	Niekumulacyjny
23	Zamienne czy niezamienne	Niezamienny
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy
25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy
27	Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	Nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	Nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	Nie dotyczy
36	Niezgodne cechy przejściowe	Nie
37	Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy

*) W 2011 roku miał miejsce podział wartości nominalnej akcji. W efekcie wartość nominalna akcji została zmniejszona z 10 PLN do 1 PLN za akcję.

1.3 Informacje na temat charakteru i kwot określonych pozycji funduszy własnych

Informacje na temat charakteru i kwot określonych pozycji funduszy własnych zostały zaprezentowane w poniższej tabeli. Prezentacja jest zgodna z wymogami Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013.

Lp.*	Opis	Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do artykułu Rozporządzenia (UE) nr 575/2013
Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe			
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane agio emisyjne	1 086,4	art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29
	w tym: akcja zwykła	130,1	wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3
2	Zyski zatrzymane, w tym:	747,5	art. 26 ust. 1 lit. c)
	wycena motywacyjnych programów pracowniczych	51,9	
	wynik lat ubiegłych	333,8	
	korekta w okresie przejściowym z tytułu dostosowania do wymogów MSSF 9	361,8	
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	11 113,4	art. 26 ust. 1
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1 215,2	art. 26 ust. 1 lit. f)
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend	465,4	art. 26 ust. 2
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	14 627,9	
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne			
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-24,9	art. 34, 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-466,9	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	-49,6	36 (1) (c), 38, 48
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty	0,0	art. 36 ust. 1 lit. d), art. 40 i 159
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-541,4	
29	Kapitał podstawowy Tier I	14 086,5	
Kapitał dodatkowy Tier I: instrumenty			
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	0,0	
Kapitał dodatkowy Tier I: korekty regulacyjne			
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	0,0	
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0,0	
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	14 086,5	
Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy			
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane agio emisyjne	2 307,4	art. 62 i 63
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	2 307,4	
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne			
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	0,0	
58	Kapitał Tier II	2 307,4	
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	16 393,9	
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	87 555,4	
Współczynniki i bufor kapitałowe			
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,09%	art. 92 ust. 2 lit. a)

Lp.*	Opis	Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do artykułu Rozporządzenia (UE) nr 575/2013
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,09%	art. 92 ust. 2 lit. b)
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,72%	art. 92 ust. 2 lit. c)
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	2 628,1	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128, 129, 130, 131, 133
65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2 188,9	
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	1,4	
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	0,0	
67a	w tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	437,8	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 131
Kwoty poniżej progów odliczeń (przed wżeniem ryzyka)			
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10%, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	374,3	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, 48

*) numeracja zgodna z zał. VI Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013

2. Kalkulacja regulacyjnych wymogów kapitałowych

Grupa jest zobowiązana do utrzymywania współczynnika T1 co najmniej na poziomie 9% oraz współczynnika TCR na poziomie co najmniej 11%.

Obowiązek ten wynika z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku tj.:

- 4,5% dla współczynnika kapitału podstawowego Tier 1 (CET1),
- 6,0% dla współczynnika kapitału Tier 1 (T1),
- 8,0% dla łącznego współczynnika kapitałowego (TCR),

powiększonych o bufory kapitałowe wynikające z Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego stanowi około 88% łącznego wymogu kapitałowego Grupy i ma największy wpływ na kalkulację adekwatności kapitałowej.

ING Bank Śląski S.A. raportuje wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego obliczony zgodnie z metodą AIRB dla klas ekspozycji instytucji oraz przedsiębiorcy. Prezentację taką Bank stosuje na mocy pisma De Nederlandsche Bank (DNB) z dnia 4 lipca 2013 r., w którym DNB wraz z Komisją Nadzoru Finansowego wyrażają zgodę na stosowanie pełnej metody AIRB we wskazanych zakresie.

W zakresie ekspozycji detalicznych Bank realizuje plan stopniowego wdrażania metody AIRB (tzw. roll-out plan). Ze względu na toczące się w Grupie ING prace nad dostosowaniem obecnie używanych modeli AIRB do wytycznych EUNB pierwotne terminy złożenia wniosku o metodę AIRB dla portfeli objętych metodą standardową podlegają aktualizacji.

Podmioty zależne, które wchodzą w skład Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A., przeprowadzają kalkulację wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego z wykorzystaniem metody standardowej (SA), z wyjątkiem spółki ING Lease (Polska) Sp. z o.o., która wykorzystuje metodę zaawansowaną (AIRB).

Wymóg kapitałowy z tytułu korekty wyceny kredytowej (CVA) dotyczy korekty wartości wyceny rynkowej zgodnie z przepisami CRR. Bank wylicza wartość korekty dla celów narzutu wymogu

kapitałowego wg metody standardowej zgodne z artykułem 384 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.

Do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ekspozycji wobec kwalifikującego się kontrahenta centralnego (CCP) Bank wykorzystuje sposób, opisany w artykułach 306-309 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. W przypadku ING Group oraz Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. funkcję kwalifikującego się kontrahenta centralnego pełni podmioty: London Clearing House (LCH), KDPW_CCP SA oraz EUREX.

Na potrzeby kalkulacji wymogu dla ryzyka rynkowego, ryzyka rozliczenia oraz wymogu z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań zastosowanie znalazły standardowe metody zgodne z Basel III. Do kalkulacji wymogu z tytułu ryzyka operacyjnego wykorzystywana jest metoda standardową (the Standardised Approach - TSA).

Wartość aktywów ważonych ryzykiem oraz wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka na dzień 31 grudnia 2020 roku prezentuje poniższa (zgodna z wzorem EU OV1: Przegląd aktywów ważonych ryzykiem przedstawionym w Wytycznych EBA/GL/2016/11).

EU OV1: Przegląd aktywów ważonych ryzykiem

		Aktywa ważone ryzykiem				Minimalne wymogi kapitałowe			
		stan na 31.12.2020	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.03.2020	stan na 31.12.2020	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.03.2020
1	Ryzyko kredytowe (z wyjątkiem ryzyka kredytowego kontrahenta)	75 712,5	74 859,3	76 201,1	78 196,9	6 057,0	5 988,7	6 096,1	6 255,8
art. 438 lit. c i d)	2 w tym: metoda standardowa (SA)	42 226,6	42 311,4	40 821,7	41 519,7	3 378,1	3 384,9	3 265,7	3 321,6
art. 438 lit. c i d)	3 W tym podstawowa metoda IRB (FIRB)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
art. 438 lit. c i d)	4 w tym: zaawansowana metoda IRB (AIRB)	33 485,9	32 547,9	35 379,4	36 677,2	2 678,9	2 603,8	2 830,4	2 934,2
art. 438 lit. d)	5 w tym: metoda IRB kapitału zgodnie z uproszczoną metodą ryzyka ważonego lub metodą modeli wewnętrznych	900,3	774,7	755,1	847,8	72,0	62,0	60,4	67,8
art. 107 art. 438 lit. c i d)	6 Ryzyko kredytowe kontrahenta	869,0	861,3	894,9	800,2	69,5	68,9	71,6	64,0
art. 438 lit. c i d)	7 W tym metoda wyceny według wartości rynkowej	654,8	617,9	635,3	541,8	52,4	49,4	50,8	43,3
art. 438 lit. c i d)	8 W tym wycena pierwotnej wartości ekspozycji	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	9 W tym metoda standardowa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	10 W tym metoda modeli wewnętrznych (IMM)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
art. 438 lit. c i d)	11 W tym kwota ekspozycji z tytułu swoich wkładów do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	105,4	112,6	104,2	207,2	8,4	9,0	8,3	16,6
art. 438 lit. c i d)	12 W tym aktualizacja wyceny kredytowej	108,8	130,8	155,4	51,2	8,7	10,5	12,4	4,1
art. 438 lit. e)	13 Ryzyko rozliczenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

EU OV1: Przegląd aktywów ważonych ryzykiem

		Aktywa ważone ryzykiem				Minimalne wymogi kapitałowe			
		stan na 31.12.2020	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.03.2020	stan na 31.12.2020	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.03.2020
art. 449 lit. o) ii)	14	Ekspozycje sekurytyzacyjne w portfelu bankowym (po uwzględnieniu ograniczenia)							
	15	119,4	111,0	0,0	434,7	9,6	8,9	0,0	34,8
	16	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	17	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	18	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
art. 438 lit. e)	19	Ryzyko rynkowe							
	20	761,9	982,2	849,6	800,1	60,9	78,6	68,0	64,0
	21	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
art. 438 lit. e)	22	Duże ekspozycje							
art. 438 lit. f)	23	Ryzyko operacyjne							
	24	9 344,0	9 344,0	9 344,0	9 810,7	747,5	747,5	747,5	784,9
	25	0,0	0,0	0,0	9 810,7	0,0	0,0	0,0	784,9
	26	0,0	0,0	0,0	0,0	747,5	747,5	747,5	0,0
	27	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
art. 437 ust. 2), art. 48 i art. 60	27	Kwoty poniżej progów dla odliczenia (podlegające wadze ryzyka 250%)							
	28	748,6	839,7	824,0	893,5	59,9	67,2	65,9	71,5
art. 500	28	Korekta dla dolnej granicy							
	29	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	29	Łącznie							
		87 555,4	86 997,5	88 113,6	90 936,1	7 004,4	6 959,8	7 049,1	7 275,0

Poniżej zaprezentowano ekspozycje w podziale na klasy według metody AIRB oraz metody SA – zgodnie z następującymi wzorami przedstawionymi w Wytycznych EBA/GL/2016/11:

- EU CR5: Metoda standardowa,
- EU CR6: Metoda IRB - ekspozycje na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji i zakresy PD,
- EU CR8: Zestawienie przepływów aktywów ważonych ryzykiem dla ekspozycji na ryzyko kredytowe w ramach metody IRB.

EU CR5: Metoda standardowa

		Waga ryzyka									Łącznie
Kategorie ekspozycji		0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	Inne kwestie	
1	Rządy centralne lub banki centralne	47 834,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	299,4	0,0	48 133,6
2	Samorządy regionalne lub władze lokalne	0,0	3 394,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3 394,9
3	Podmioty sektora publicznego	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0
4	Wielostronne banki rozwoju	7 898,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7 898,8
5	Organizacje międzynarodowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6	Instytucje	0,0	0,0	0,0	42,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,1
7	Przedsiębiorstwa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5 373,2	0,0	0,0	0,0	5 373,2
8	Detaliczne	0,0	0,0	0,0	0,0	27 376,7	0,0	0,0	0,0	0,0	27 376,7
9	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	0,0	0,0	34 259,3	0,0	14,5	228,3	592,4	0,0	0,0	35 094,5
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	822,7	87,7	0,0	0,0	910,4
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
12	Obligacje zabezpieczone	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
13	Instytucje i przedsiębiorstwa posiadające krótkoterminową ocenę kredytową	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
14	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15	Ekspozycje kapitałowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
16	Inne pozycje	723,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1 921,2	0,0	0,0	1,8	2 646,1
17	Łącznie	56 456,1	3 394,9	34 259,3	47,1	27 391,2	8 345,4	680,1	299,4	1,8	130 875,3

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

EU CR6: Metoda IRB - ekspozycje na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji i zakresy PD													
Skala PD	Pierwotne ekspozycje bilansowe brutto	Ekspozycje pozabilansowe przed zastosowaniem współczynników konwersji kredytowej	Średni współczynnik konwersji kredytowej	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Średni PD	Liczba dłużników	Średni LGD	Średni termin zapadalności	Aktywa ważone ryzykiem	Zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem	Oczekiwana strata (EL)	Aktualizacje wartości i rezerwy	
Instytucje*	od 0,00 do <0,15	8 427,4	1 667,7	0,5	9 187,7	0,1	317,0	30,3	1,7	880,5	0,1	2,2	
	od 0,15 do <0,25	189,4	182,5	0,1	211,6	0,2	52,0	10,2	1,9	87,1	0,4	0,2	
	od 0,25 do <0,50	2 326,9	332,7	0,3	2 425,4	0,4	38,0	30,7	2,9	614,2	0,3	3,3	
	od 0,50 do <0,75	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	od 0,75 do <2,50	74,1	68,3	0,2	85,0	1,2	35,0	3,7	1,3	94,3	1,1	0,4	
	od 2,50 do <10,00	2,0	39,3	0,1	6,0	6,2	27,0	0,0	1,0	9,2	1,5	0,1	
	od 10,00 do <100,00	0,5	1,2	0,9	1,5	16,3	39,0	3,5	2,9	3,5	2,3	0,1	
	100,00 (Niewykonanie zobowiązania)	5,1	0,0	0,0	5,1	100,0	1,0	38,1	1,0	0,0	0,0	5,1	
	Podsuma	11 025,4	2 291,7	0,4	11 922,3	0,2	509,0	29,8	1,9	1 688,8	0,1	11,4	6,6
Przedsiębiorstwa - kredytowanie specjalistyczne**	od 0,00 do <0,15	195,6	4,7	0,3	197,1	0,1	25,0	1,0	1,9	1,2	0,0	0,0	
	od 0,15 do <0,25	954,8	29,7	1,0	984,5	0,2	33,0	21,6	2,8	321,0	0,3	0,5	
	od 0,25 do <0,50	5 064,2	425,6	0,9	5 437,3	0,4	122,0	25,4	3,1	2 335,8	0,4	5,2	
	od 0,50 do <0,75	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	od 0,75 do <2,50	3 000,3	181,5	1,0	3 174,3	0,9	176,0	15,7	3,2	1 179,7	0,4	5,0	
	od 2,50 do <10,00	147,1	39,0	0,6	171,0	5,9	9,0	37,1	2,3	228,5	1,3	3,0	
	od 10,00 do <100,00	57,4	6,7	0,5	60,9	24,5	40,0	14,8	1,4	50,1	0,8	2,1	
	100,00 (Niewykonanie zobowiązania)	445,6	0,0	0,0	445,6	100,0	9,0	30,4	1,3	258,5	0,6	122,8	
	Podsuma	9 865,0	687,2	0,9	10 470,7	5,0	414,0	22,0	2,9	4 374,8	0,4	138,6	155,2
Przedsiębiorstwa - MŚP	od 0,00 do <0,15	398,8	3 292,6	0,0	428,3	0,1	4 058,0	30,1	1,2	54,0	0,1	0,2	
	od 0,15 do <0,25	862,5	504,0	0,6	1 172,9	0,2	468,0	28,0	2,2	225,4	0,2	0,6	
	od 0,25 do <0,50	1 297,1	664,2	0,7	1 744,0	0,3	869,0	26,1	2,4	471,5	0,3	1,6	
	od 0,50 do <0,75	2 594,0	900,1	0,6	3 167,1	0,6	1 111,0	26,1	2,2	1 086,3	0,3	4,9	
	od 0,75 do <2,50	4 723,7	1 317,3	0,6	5 475,7	1,6	2 112,0	22,7	2,0	2 197,4	0,4	19,7	
	od 2,50 do <10,00	2 636,4	626,2	0,6	3 033,1	4,7	1 219,0	21,4	2,0	1 521,1	0,5	29,6	
	od 10,00 do <100,00	278,0	32,3	0,8	304,5	20,7	267,0	22,0	1,9	254,8	0,8	14,0	
	100,00 (Niewykonanie zobowiązania)	333,0	10,8	0,6	339,1	100,0	225,0	37,1	1,6	361,2	1,1	135,5	
	Podsuma	13 123,5	7 347,5	0,3	15 664,7	4,2	10 329,0	24,4	2,1	6 171,7	0,4	206,1	253,0
Inne przedsiębiorstwa	od 0,00 do <0,15	3 352,9	6 659,0	0,2	4 742,6	0,1	2 136,0	37,0	2,3	1 178,2	0,2	14,4	
	od 0,15 do <0,25	2 729,4	4 524,8	0,4	4 631,4	0,2	317,0	38,3	2,1	1 651,8	0,4	3,2	
	od 0,25 do <0,50	4 278,4	4 203,1	0,4	5 980,6	0,4	591,0	33,2	2,3	2 941,1	0,5	7,6	
	od 0,50 do <0,75	2 925,3	857,1	0,7	3 559,8	0,6	543,0	28,2	2,3	2 033,4	0,6	5,9	
	od 0,75 do <2,50	8 748,0	4 032,5	0,5	10 832,7	1,4	1 389,0	26,8	2,1	7 065,9	0,7	38,9	
	od 2,50 do <10,00	3 954,5	1 352,9	0,4	4 561,2	4,4	1 751,0	23,8	1,9	3 798,8	0,8	45,4	
	od 10,00 do <100,00	716,7	91,6	0,5	767,3	20,6	5 489,0	17,9	1,9	834,8	1,1	29,7	
	100,00 (Niewykonanie zobowiązania)	1 708,9	53,7	0,6	1 742,0	100,0	1 016,0	47,2	1,2	1 480,2	0,8	1 059,1	
	Podsuma	28 414,1	21 774,7	0,4	36 817,6	6,3	13 232,0	31,1	2,1	20 984,2	0,6	1 204,2	1 280,3
Łącznie (wszystkie portfele)	62 428,0	32 101,1	0,4	74 875,3	4,7	24 484,0	28,2	2,2	33 219,5	0,4	1 560,3	1 695,1	

*) Jednostki samorządu terytorialnego są na stałe wyłączone z klasy ekspozycji Instytucje w metodzie IRB i na stałe raportowane w metodzie SA w wyniku decyzji zgody na metodę AIRB.

**) W zakresie ekspozycji wobec przedsiębiorstw Bank i ING Group wydzielają tzw. kredytowanie specjalistyczne, na które składają się następujące rodzaje finansowania: finansowanie nieruchomości komercyjnych (Commercial Property Finance), finansowanie handlu i obrotu towarowego (Trade and Commodity Finance) oraz finansowanie projektów (Project Finance). Wśród nich największe zaangażowanie Banku występuje w zakresie finansowania nieruchomości komercyjnych. Dla tych form finansowania Bank wykorzystuje dedykowane modele ratingowe opracowane na poziomie ING Group.

EU CR8: Zestawienie przepływów aktywów ważonych ryzykiem dla ekspozycji na ryzyko kredytowe w ramach metody IRB

	a)	b)
	Kwoty aktywów ważonych ryzykiem	Wymogi kapitałowe
1 Aktywa ważone ryzykiem na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego	35 327,5	2 826,2
2 Wielkość aktywów	843,1	67,4
3 Jakość aktywów	25,7	2,1
4 Aktualizacje modelu	0,0	0,0
5 Metoda i polityka	-1 196,0	-95,7
6 Przejęcia i zbycia	0,0	0,0
7 Wahania walut obcych	85,3	6,8
8 Inne	0,0	0,0
9 Aktywa ważone ryzykiem na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego	35 085,6	2 806,8

Aktywa ważone ryzykiem z tytułu ekspozycji kapitałowych są kalkulowane następująco:

- według metody uproszczonej (dla wagi ryzyka 290% i 370%),
- z zastosowaniem progowych wyłączeń dotyczących odliczeń od pozycji funduszy własnych (dla wagi ryzyka 250%).

W ramach uproszczonej metody ważenia ryzykiem waga 290% jest stosowana dla giełdowych ekspozycji kapitałowych, a waga 370% do pozostałych ekspozycji zidentyfikowanych w portfelu objętym metodą uproszczoną i nie zaliczonych do wagi 190% w ramach tej metody.

Szczegółowe informacje w zakresie ekspozycji kapitałowych prezentuje poniższa tabela (zgodna z wzorem EU CR10: IRB (kredytowanie specjalistyczne i ekspozycje kapitałowe) przedstawionym w Wytycznych EBA/GL/2016/11).

EU CR10: IRB (kredytowanie specjalistyczne i ekspozycje kapitałowe)

Kategorie	Kwota bilansowa		Kwota pozabilansowa		Waga ryzyka	Kwota ekspozycji		Aktywa ważone ryzykiem		Wymogi kapitałowe	
	stan na 31.12.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2020	stan na 30.06.2020		stan na 31.12.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2020	stan na 30.06.2020
Giełdowe ekspozycje kapitałowe	-	-	-	-	290%	-	-	-	-	-	-
Ekspozycje z tytułu niepublicznych instrumentów kapitałowych	-	-	-	-	190%	-	-	-	-	-	-
Inne ekspozycje kapitałowe	71,3	62,1	-	-	250%	71,3	62,1	178,3	155,2	14,3	12,4
Inne ekspozycje kapitałowe	195,1	162,1	-	-	370%	195,1	162,1	722,0	599,9	57,8	48,0
Łącznie	266,4	224,2	-	-	-	266,4	224,2	900,3	755,1	72,1	60,4

3. Bufory kapitałowe

Przepisy dyrektywy CRD IV, w szczególności dotyczące regulacyjnych buforów kapitałowych, zostały zaimplementowane do prawodawstwa krajowego w 2015 r. poprzez przyjęcie Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym oraz w drodze stosownej aktualizacji Prawa Bankowego.

Ustawa określiła bufory kapitałowe, które obowiązują banki w Polsce, począwszy od stycznia 2016 r.

W kalkulacji współczynników kapitałowych na dzień 31.12.2020 r. Grupa uwzględnia następujące wartości:

- wartość bufora zabezpieczającego, który wynosi 2,5%,
- wartość bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości 0,5% nałożonego decyzją Komisji z 19 grudnia 2017 roku i podtrzymanego pismem KNF z 2 sierpnia 2018 roku oraz z 19 sierpnia 2019 roku, który pozostaje aktualny także w 2020 r.,
- wartość bufora antycyklicznego z zastosowaniem do ekspozycji na które taki bufor został przez właściwe organy nałożony. Bufor antycykliczny jest zmienny w czasie w zależności od struktury odnośnych ekspozycji oraz poziomów wskaźników bufora antycyklicznego nałożonych na odnośne ekspozycje (wg stanu na grudzień 2020 bufor antycykliczny wynosił efektywnie 0,001%),
- wartość bufora ryzyka systemowego, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów uchylające rozporządzenie w sprawie bufora ryzyka systemowego z dnia 18 marca 2020 r., wynosi 0%.

Poniższe tabele prezentują informacje dotyczące odpowiednio: rozkładu geograficznego odnośnych ekspozycji kredytowych oraz kwoty specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego - zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/1555.

Rozkład geograficzny odnośnych ekspozycji kredytowych na potrzeby obliczania bufora antycyklicznego

	Ogólne ekspozycje kredytowe		Ekspozycja zaliczana do portfela handlowego		Ekspozycja sekurytyzacyjna		Wymogi w zakresie funduszy własnych				Wagi stosowane przy wyliczeniu w zakresie funduszy własnych	Wskaźnik bufora antycyklicznego
	Wartość ekspozycji według metody standardowej	Wartość ekspozycji według metody IRB	Suma długich i krótkich pozycji portfela handlowego	Wartość ekspozycji zaliczonych do portfela handlowego według metody modeli wewnętrznych	Wartość ekspozycji według metody standardowej	Wartość ekspozycji według metody IRB	Z czego: Ogólne ekspozycje kredytowe	Z czego: Ekspozycje zaliczone do portfela handlowego	Z czego: Ekspozycje sekurytyzacyjne	Ogółem		
010 Podział według państwa	010	020	030	040	050	060	070	080	090	100	110	120
Polska	71 333,5	61 896,8	0,0	0,0	0,0	0,0	5 845,6	0,0	0,0	5 845,6	98,8	0,0
Luksemburg	0,6	316,0	0,0	0,0	0,0	0,0	30,2	0,0	0,0	30,2	0,5	0,3
Norwegia	0,8	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	1,0
Czechy	0,1	92,4	0,0	0,0	0,0	0,0	6,7	0,0	0,0	6,7	0,1	0,5
Hongkong	0,0	39,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Słowacja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0
Bułgaria	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
Inne kraje	65,8	803,2	0,0	0,0	0,0	0,0	35,4	0,0	0,0	35,4	0,6	0,0
020 Łącznie	71 400,8	63 147,9	0,0	0,0	0,0	0,0	5 918,0	0,0	0,0	5 918,0	100,0	

Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego

010	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	73 976,1
020	Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego (%)	0,0016
030	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	1,4

4. Dźwignia finansowa

Obliczenie regulacyjnego wskaźnika dźwigni finansowej Grupy ING Banku Śląskiego S.A. na 31 grudnia 2020 roku zostało dokonane w oparciu o postanowienia Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/62 z dnia 10 października 2014 roku zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni (dalej zw. „Rozporządzeniem 2015/62”).

Wskaźnik dźwigni finansowej jest kalkulowany poprzez podzielenie miary kapitału Tier I przez miarę ekspozycji całkowitej i wyrażany jest jako wartość procentowa. Miara ekspozycji całkowitej jest sumą wartości ekspozycji określonych zgodnie z Rozporządzeniem 2015/62 z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału Tier I.

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie ekspozycji całkowitej do wyliczenia wskaźnika dźwigni z wartościami aktywów w opublikowanym rocznym sprawozdaniu finansowym zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/200.

LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

		Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	186 595,8
2	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości, ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	18,6
3	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, ale wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 13 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	0,0
4	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	4 434,7
5	Korekta z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	279,4
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	13 218,5
EU-6a	(Korekta z tytułu ekspozycji wewnątrz grupy wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	0,0
EU-6b	(Korekta z tytułu ekspozycji wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	0,0
7	Inne korekty	-179,6
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	204 367,4

Poniższa tabela przedstawia informację na temat wskaźnika dźwigni finansowej na 31 grudnia 2020 roku oraz podział miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2016/200.

LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	184 520,4
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-179,6
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	184 340,8
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych		
4	Koszt odtworzenia związany z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	5 684,2
5	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	1 475,2
EU-5a	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	0,0
6	Ubruttowanie zapewnionego zabezpieczenia instrumentów pochodnych, jeżeli odliczono je od aktywów bilansowych zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	0,0
7	(Odliczenia aktywów wierzytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	-630,7
8	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	0,0
9	Skorygowana skuteczna wartość nominalna wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych	0,0
10	(Skorygowana skuteczna wartość nominalna kompensat i odliczeń narzutów w odniesieniu do wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych)	0,0
11	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4–10)	6 528,7

LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni

Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych

Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych		
12	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania), po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	274,9
13	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wierzytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto)	0,0
14	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	4,5
EU-14a	Odstępstwo dotyczące transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych: Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429b ust. 4 i art. 222 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0,0
15	Ekspozycje z tytułu transakcji zawieranych poprzez pośrednika	0,0
EU-15a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	0,0
16	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12–15a)	279,4
Inne ekspozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	43 354,9
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-30 136,4
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	13 218,5
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)		
EU-19a	(Wyłączenie ekspozycji wewnątrz grupy (na zasadzie nieskonsolidowanej) zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowych i pozabilansowych))	0,0
EU-19b	(Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe))	0,0
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	14 086,5
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a i EU-19b)	204 367,4
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	6,89
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych		
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	przejściowy
EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	0,0

Na podstawie Dyrektywy CRD IV oraz aktów wykonawczych Grupa przygotowała i wdrożyła „Procedurę sporządzania sprawozdania Leverage Ratio”. Dokument ten określa odbiorców oraz szczegółowe zasady wyznaczania wskaźnika dźwigni finansowej w aplikacji LIREP w ramach raportów przesyłanych do NBP przez Departament Rachunkowości.

Grupa na potrzeby procesu ICAAP zidentyfikowała ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej i uznała je za nieistotne. Miernikiem do oceny istotności tego ryzyka jest koszt kapitału niezbędnego do uzyskania wskaźnika dźwigni finansowej na pożądanym poziomie. Mimo nieistotności ryzyka, Grupa wdrożyła procesy zarządzania tym ryzykiem, w tym m.in. zaimplementowała „Politykę zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej” oraz „Procedurę planowania dźwigni finansowej”. Dokumenty te opisują odpowiedzialność poszczególnych departamentów oraz Komitetu ALCO w procesie zarządzania tym ryzykiem.

Departament Rachunkowości odpowiedzialny jest za:

- metodologię wyliczania wskaźnika dźwigni finansowej (w porozumieniu z Departamentem Skarbu) oraz za bieżące wyliczanie tego wskaźnika,
- prowadzenie raportowania obligatoryjnego do podmiotów zewnętrznych wobec Banku np. NBP, KNF.

Departament Controllingu odpowiedzialny jest za przygotowanie planu pozycji bilansowych i pozabilansowych służących do planowania składowych wskaźnika dźwigni.

Departament Skarbu odpowiedzialny jest za planowanie wskaźnika dźwigni finansowej oraz inicjowanie działań mających na celu utrzymanie wskaźnika na pożądanym poziomie.

Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym odpowiedzialny jest za:

- raportowanie i monitorowanie wskaźnika dźwigni finansowej oraz przekazywanie informacji w tym zakresie kadrze zarządzającej Bankiem,
- ustalanie limitu wskaźnika dźwigni finansowej,
- w przypadku uznania tego ryzyka jako istotnego, opracowanie metodologii szacowania kapitału ekonomicznego z tytułu ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej oraz prowadzenie testów warunków skrajnych obejmujących ryzyko nadmiernej dźwigni.

Na potrzeby wewnętrzne określono pożądaną poziom wskaźnika dźwigni jako 5%. W celu ograniczenia niebezpieczeństwa spadku wskaźnika poniżej wymaganego poziomu, Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym monitoruje czy przekroczone zostały (lub zgodnie z przyjętym planem, mogą zostać przekroczone) następujące poziomy.

- wskaźnik poniżej 3% jako poziom niedopuszczalny,
- wskaźnik między 3% oraz 5% jako poziom pod obserwacją,
- wskaźnik powyżej 5% jako poziom pożądaną.

Jeżeli bieżący lub planowany wskaźnik obniży się poniżej poziomu pożądanego, Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym informuje o tym Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) oraz Zarząd Banku. Na podstawie przekazanej informacji ALCO może podjąć decyzję o rekomendowaniu Zarządowi Banku jednego z następujących działań.

- niewypłacaniu lub zmniejszeniu wielkości dywidendy,
- emisję kapitału, który może być zaliczony do Tier I,
- ograniczenie wzrostu akcji kredytowej Banku,
- sekurytyzację lub sprzedaż niektórych portfeli kredytów,
- inne skutkujące poprawą wielkości wskaźnika.

Zarząd Banku, na podstawie rekomendacji ALCO, podejmuje decyzję o dalszych krokach oraz wyznacza jednostkę odpowiedzialną za realizację tych zadań.

W 2020 roku wskaźnik dźwigni finansowej utrzymywał się na poziomie powyżej wewnętrznego minimum. Największy wpływ na jego kształtowanie miała:

- dynamika kredytów (licznik) - realizacja strategii Banku,
- włączenie do kapitału Tier I zysków za 2019 rok i pierwsze dwa kwartały 2020 roku (licznik) - rozpoznanie wyniku w celu podwyższenia łącznego współczynnika wypłacalności,
- uwzględnienie okresów przejściowych w zakresie wyliczania funduszy własnych.

Jeżeli Bank uzna ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej jako istotne, w sytuacji uzyskania wskaźnika dźwigni finansowej poniżej poziomu niedopuszczalnego w ramach testów warunków skrajnych przy scenariuszu łagodnej recesji, Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym oblicza niedobór kapitału Tier 1 jako podstawę ekonomicznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka nadmiernej

dźwigni finansowej. Wyliczony wymóg jest włączany do wyliczeń ekonomicznego wymogu kapitałowego od miesiąca następującego po zatwierdzeniu wyników testów warunków skrajnych.

5. Płynność

5.1 Wstęp

ING Bank Śląski S.A. uznaje proces stabilnego zarządzania ryzykiem płynności i finansowania za jeden z najważniejszych procesów w Banku.

Ryzyko płynności i finansowania jest rozumiane przez Bank, jako ryzyko polegające na niemożności spełnienia, przy racjonalnej cenie, zobowiązań pieniężnych wynikających z pozycji bilansowych i pozabilansowych. Bank utrzymuje płynność w taki sposób, aby zobowiązania pieniężne Banku mogły być zawsze realizowane przy pomocy dostępnych środków, wpływów z zapadających transakcji, dostępnych źródeł finansowania po cenach rynkowych i/lub z likwidacji zbywalnych aktywów.

Informacje w niniejszym dokumencie zostały ujawnione na podstawie danych z rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za rok 2020.

5.2 Proces zarządzania ryzykiem płynności i finansowania

W celu optymalizacji procesu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, Bank stworzył Politykę zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w ING Banku Śląskim S.A., której celem jest opisanie zasad zapewniających odpowiednie źródła finansowania oraz zminimalizowanie ryzyka i kosztów związanych z finansowaniem. Polityka opisuje ogólne podejście do procesu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku. Głównym celem procesu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania jest utrzymanie odpowiedniego poziomu płynności w celu zapewnienia bezpiecznego i stabilnego działania Banku w normalnych warunkach rynkowych oraz w trakcie kryzysu.

Polityka wynika z zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą strategii zarządzania ryzykiem prowadzonej działalności (w tym strategii zarządzania ryzykiem płynności i finansowania). W szczególności odzwierciedla ona określony w strategii i zaakceptowany przez Radę Nadzorczą apetyt na ryzyko.

Dodatkowo, Bank przygotowuje raport procesu ILAAP. Prezentuje on, w sposób całościowy i spójny, kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące profilu ryzyka płynności Banku. Uwzględnia on strategię, plan finansowania oraz tolerancję Banku na ryzyko. Wyniki raportu akceptowane są przez Zarząd, który informuje Radę Nadzorczą o wynikach oceny.

Ogólne podejście do zarządzania ryzykiem płynności i finansowania składa się z cyklu pięciu powtarzających się działań: 1) identyfikacji ryzyka, 2) oceny ryzyka, 3) kontroli ryzyka, 4) monitorowania i 5) raportowania.

- Identyfikacja i ocena ryzyka. Identyfikacja ryzyka jest wykonywana corocznie poprzez organizację warsztatów identyfikacji ryzyka. Każde zidentyfikowane ryzyko jest oceniane w celu określenia znaczenia takiego ryzyka dla Banku. Identyfikacja ryzyka jest również przeprowadzana w procesie wdrażania nowych produktów. Wycena ryzyka oraz jego istotność jest oceniana na podstawie prawdopodobieństwa, z jakim to ryzyko zachodzi i wielkości skutków finansowych, w przypadku zmaterializowania się tego ryzyka.
- Kontrola. Ryzyka są kontrolowane poprzez działania, które obniżają prawdopodobieństwo zajścia ryzyka, lub działania, które zmniejszają skutki w przypadku materializacji ryzyka. Ważnym elementem zarządzania ryzykiem jest ciągłe sprawdzanie, czy wdrożona kontrola ryzyka jest wykonywana. Jednym z elementów kontroli ryzyka jest zdefiniowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka. Regularna kontrola pozwala wykazywać, czy działania w zakresie kontroli ryzyka są efektywne. Istotnym elementem procesu zarządzania ryzykiem płynności i finansowania jest odpowiednie raportowanie, które dostarcza zarządzającym informacji potrzebnych do zarządzania ryzykiem.

- **Monitorowanie i raportowanie.** Monitorowanie ryzyka służy trzem ważnym celom: ciągłemu sprawdzaniu, czy wdrożona kontrola ryzyka jest wykonywana; czy działania w zakresie kontroli ryzyka są efektywne. Takie działanie pozwala zdobyć ich zaufanie, jeden z najistotniejszych elementów w bankowości. Dobrze zorganizowane i zaprojektowane regularne kontrole lub monitorowanie, które funkcjonują pod nazwą zarządzania ryzykiem, są niezbędne do dobrego zarządzania ryzykiem. Odpowiednie raportowanie dostarcza zarządzającym informacji potrzebnych do zarządzania ryzykiem.

Zgodnie z wymogami uchwały KNF 386/2008 i Rekomendacji S, Bank przygotowuje pogłębioną analizę płynności długoterminowej, ze szczególnym uwzględnieniem kredytów hipotecznych. Powyższa analiza płynności pokazuje poziom ryzyka związany z finansowaniem długoterminowych kredytów hipotecznych.

Bank prowadzi aktywną politykę zarządzania płynnością w odniesieniu do walut głównych. Dla tych walut, pomiar i limitowanie ryzyka płynności odbywa się per waluta, a zarządzanie płynnością operacyjną przeprowadzane jest osobno dla każdej z walut oraz uwzględnia się je w systemie transferu ryzyka.

Płynność śróddzienna jest aktywnie zarządzana przez Departament Skarbu. W tym procesie zarządza się pozycją i ryzykiem płynności krótkoterminowej (jednodniowej i w ciągu dnia). Jego celem jest spełnienia obowiązków płatniczych i rozliczeniowych w sposób terminowy w warunkach regularnej działalności oraz w sytuacjach nadzwyczajnych/stresowych.

W Banku funkcjonuje system transferu ryzyka, w ramach, którego ryzyka rynkowe, w tym ryzyko płynności, są przekazywane do Departamentu Skarbu. Z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, zarządza on ryzykami w sposób zcentralizowany w ramach przyjętego w Banku systemu limitów.

5.3 Rodzaje ryzyka

Ryzyko płynności Bank dzieli na dwie grupy:

- ryzyko płynności wynikające z czynników zewnętrznych, oraz
- ryzyko czynników wewnętrznych związanych z danym bankiem.

Celem Banku jest konserwatywne podejście do zarządzania ryzykiem płynności, które pozwoli w sposób bezpieczny przetrwać zdarzenia specyficzne dla ING Banku Śląskiego S.A. oraz dla całego sektora bankowego.

W kontekście horyzontu czasowego, Bank dzieli ryzyko płynności na:

- operacyjne - skupione na bieżącym finansowaniu pozycji Banku oraz zarządzaniu płynnością śróddzienną,
- strategiczne - skupione na zapewnieniu, aby strukturalne pozycje płynnościowe Banku były na akceptowalnym poziomie.

Biorąc pod uwagę termin oraz sposób zachowania się klientów (dwa aspekty wpływające na płynność Banku), Bank rozróżnia trzy typy ryzyka płynności i finansowania:

- strukturalne - rozumiane, jako potencjalnie negatywny wpływ na dochody Banku ze względu na niedopasowania pomiędzy oczekiwanymi terminami płatności aktywów i pasywów Banku, jak również ryzyko braku możliwości refinansowania w przyszłości,
- związane z zachowaniem klientów - rozumiane jest, jako potencjalnie negatywny wpływ na dochody Banku ze względu na wbudowane opcje płynnościowe w produktach oferowanych przez Bank,
- związane z warunkami skrajnymi - rozumiane jest, jako ryzyko braku możliwości spełnienia przez Bank własnych zobowiązań finansowych w momencie, gdy staną się one wymagalne z powodu braku odpowiedniego poziomu dostępnych środków pieniężnych, lub ich wygenerowanie nie jest możliwe za żadną cenę, co skutkuje natychmiastową niewypłacalnością Banku.

5.4 Struktura i organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Struktura ryzyka i kontroli w Banku opiera się na modelu trzech linii obrony. Model ten ma na celu zapewnienie stabilnych i efektywnych ram dla zarządzania ryzykiem poprzez zdefiniowanie i wdrożenie trzech „poziomów” zarządzania ryzykiem, z odmiennymi rolami, zakresem obowiązków i obowiązkami związanymi z nadzorem:

- **Pierwsza linia obrony** - Zarządzający Biznesem w Banku. Zarządzający daną jednostką biznesową ponoszą główną odpowiedzialność za działanie, operacje, przestrzeganie norm, oraz skuteczną kontrolę ryzyka mającego wpływ na daną jednostkę biznesową. Zarządzający Biznesem biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania na wszystkich poziomach organizacji.
- **Druga linia obrony** - Funkcje Zarządzającego ryzykiem i finansami. Funkcje zarządzania ryzykiem, oraz w stosownych przypadkach, zarządzania finansami realizowane są poprzez:
 - stworzenie polityki, standardów oraz wytycznych dla poszczególnych obszarów ryzyka,
 - koordynację, nadzór oraz kontrolę działań podejmowanych przez pierwszą linię obrony w zakresie zrealizowanych zadań, zarządzanie, kontrolę oraz raportowanie ryzyka generowanego przez pierwszą linię obrony,
 - eskalowanie/wetowanie działań jednostki, które mogłyby tworzyć niemożliwe do zaakceptowania ryzyka dla Banku.
- **Trzecia linia obrony** - Departament Audytu Wewnętrznego. Departament Audytu Wewnętrznego odpowiedzialny jest za zapewnienie niezależnej oceny i wydanie opinii o:
 - zaprojektowaniu i skuteczności kontroli wewnętrznych nad ryzykami wynikającymi z działalności Banku,
 - zaprojektowaniu i skuteczności zarządzania ryzykiem zrealizowanym przez pierwszą i drugą linię obrony.

Szczególną rolę w procesie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania pełni Rada Nadzorcza, Zarząd Banku oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO).

Rada Nadzorcza odpowiada za:

zatwierdzanie tolerancji ryzyka płynności, ogólnego akceptowanego poziomu ryzyka płynności i finansowania (w HL RAS) przedstawianego Radzie Nadzorczej przez Zarząd,

Zarząd Banku odpowiada za:

- ustanowienie strategii w zakresie ryzyka płynności i finansowania, docelowej pozycji płynnościowej, metod jej finansowania oraz profilu ryzyka płynności,
- ustanowienie akceptowanego poziomu ryzyka (apetytu na ryzyko) i przedstawienie go do zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą,
- akceptację zmian limitów ryzyka płynności i finansowania (w MB RAS),
- akceptacja polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania i istotnych zmian w polityce, w tym w szczególności limitów dostosowanych do ogólnego poziomu akceptowalnego ryzyka zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą,
- zapewnianie alokacji odpowiednich zasobów ludzkich oraz zasobów teleinformatycznych w ramach Banku w celu wdrożenia polityki,
- zatwierdzanie poziomów premii płynnościowych na podstawie poziomu doradzanego przez Departament Skarbu wynikającego z przeglądu premii płynnościowej i / lub koryguje ją, gdy uzna się to za konieczne, ze względu na strategiczne zmiany w bilansie lub inne czynniki.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) odpowiada za:

- realizację strategii Banku w zakresie ryzyka płynności i finansowania,

- zarządzanie buforem płynności w ramach odpowiednich polityk i limitów zatwierdzonych przez Zarząd Banku, działania operacyjne w tym zakresie są delegowane na Departament Skarbu,
- nadzorowanie i monitorowanie poziomu ryzyka płynności, jak również struktury finansowania w ramach bilansu Banku,
- comiesięczną analizę krótko-, średnio- i długoterminowego profilu płynności (strategiczne pozycje płynności) prezentowaną w raportach zdefiniowanych przez regulatora i raportach wewnętrznych,
- akceptację zmian limitów ryzyka płynności i finansowania (w LCS i ALCO RAS),
- wdrażanie limitów w ramach przyjętego apetytu na ryzyko (zatwierdzanego zgodnie z podziałem odpowiedzialności w określaniu poziomów limitów definiowanych w Polityce ustalania i monitorowania apetytu na ryzyko w obszarze ryzyka rynkowego, płynności i adekwatności kapitałowej), zatwierdzanie założeń do raportów i modeli,
- analizę wszelkich zaproponowanych zmian w polityce płynności i finansowania oraz przekazanie pozytywnie rozpatrzonych zmian do Zarządu Banku.

5.5 Ramowe zasady zarządzania ryzykiem

Ramowe zasady zarządzania ryzykiem płynności i finansowania zawierają wszystkie istotne metody w odniesieniu do dziennego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego zarządzania ryzykiem płynności i finansowania. Składają się na nie, następujące kluczowe elementy:

- system limitów i pomiar ryzyka płynności,
- monitorowanie źródeł finansowania i ryzyka koncentracji,
- zarządzanie rezerwami płynności,
- zarządzanie płynnością śróddzienną,
- zarządzanie pozycjami zabezpieczeń,
- testy warunków skrajnych i plany awaryjne.

System limitów i pomiar ryzyka płynności

Formalne limity są określane przez regulatora sektora bankowego i/ lub Bank dla różnych miar ryzyka płynności. Dopuszczalny poziom ryzyka finansowania i płynności jest zdefiniowany poprzez kilkuelementowy system: ogólny poziom akceptowalnego ryzyka Banku, który jest zatwierdzany przez Radę Nadzorczą Banku, oraz system limitów, który jest zatwierdzany zgodnie z podziałem odpowiedzialności w określaniu poziomów limitów definiowanych w Polityce ustalania i monitorowania apetytu na ryzyko w obszarze ryzyka rynkowego, płynności i adekwatności kapitałowej. Rada Nadzorcza otrzymuje informacje o zgodności z tymi miarami, co najmniej kwartalnie.

Poziom limitów opiera się na strategicznych celach Banku, zidentyfikowanych ryzykach płynności, wynikach testów warunków skrajnych oraz zasadach określonych przez organy regulacyjne. Limity są brane pod uwagę w procesach planowania (tj. realizacja przyjętych planów nie może prowadzić do przekroczenia limitów). W większości przypadków limity mają zdefiniowany poziom ostrzegawczy ustalony powyżej (lub poniżej) limitów nadzorczych. Dopuszczalny poziom ryzyka płynności jest określany i aktualizowany, co najmniej raz w roku.

System limitów jest bardziej szczegółowy niż poziom ryzyka akceptowany przez Radę Nadzorczą.

Dopuszczalny poziom ryzyka jest zagwarantowany poprzez monitorowanie ryzyka w różnych raportach dotyczących ryzyka płynności i finansowania w zakresie normalnej/regularnej działalności Banku oraz w sytuacjach nadzwyczajnych/ekstremalnych. Bank monitoruje między innymi ryzyko koncentracji finansowania, wewnętrzny bufor bezpieczeństwa płynności oraz bada stabilność środków obcych.

M3-M4

Uchwała Komisji Nadzoru Finansowego 386/2008 zobowiązuje Bank do kalkulacji miar ryzyka płynności:

- M3 - współczynnika pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi (wartość minimalna: 1,00),
- M4 - współczynnika pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (wartość minimalna: 1,00).

Bank jest zobligowany do dziennego monitorowania i przestrzegania limitów określonych w uchwale KNF dla miar M3 i M4. W roku 2020 Bank utrzymywał wszystkie normy płynnościowe powyżej wartości minimalnych.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku nadzorcze miary płynnościowe dla ING Banku Śląskiego S.A. wynosiły:

Miary płynności		Wartość minimalna	2020	2019
M3	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	1	9,63	9,39
M4	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1	1,33	1,17

Stabilność bazy depozytowej

Jednym z istotniejszych elementów kalkulacji nadzorczych miar płynności jest badanie stabilności bazy depozytowej poprzez kalkulację części stabilnej środków obcych stabilnych. Analiza przeprowadzana jest w oparciu o wewnętrzny model. Model uwzględnia następujące aspekty:

- finansowanie otrzymane od znaczących depozytariuszy,
- rozkład zmian,
- szacowanie zmienności i skalowanie czasem,
- trendy długo- i krótkoterminowe,
- wpływ zmienności kursów walut na stabilność bazy depozytowej.

Model podlega rocznemu przeglądowi, który obejmuje szczegółową analizę jego funkcjonowania, analizę przyjętych założeń i weryfikację historyczną (backtesting).

Wskaźnik pokrycia płynności (LCR) oraz stabilnego finansowania (NSFR)

Zgodnie z obowiązkami i zasadami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oraz Rozporządzeniami delegowanymi Komisji (UE) 2015/61 oraz 2018/1620, Bank dokonuje obliczeń nadzorczych miar płynności:

- miary płynności krótkoterminowej (LCR - Liquidity Covered Ratio, czyli wskaźnik pokrycia płynności) – ma on zapewnić, że Bank posiada odpowiedni poziom płynnych aktywów o wysokiej jakości, które pokryją potrzeby płynnościowe w okresie 30 dni kalendarzowych w warunkach skrajnych. W 2020 obowiązywał regulacyjny limit na poziomie 100%.
- miary płynności długoterminowej (NSFR - Net Stable Funding Ratio) – ma on na celu zapewnienie minimalnego poziomu dostępnego finansowania w średnim i długim okresie.

Bank jest zobligowany do raportowania wielkości miar płynności do regulatora miesięczne i kwartalne.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku nadzorcze miary płynnościowe dla Grupy ING Banku Śląskiego S.A. wynosiły:

Miary płynności		Wartość minimalna	2020	2019
LCR	Wskaźnik pokrycia płynności	100%	220%	130%
NSFR	Wskaźnik stabilnego finansowania	nd*	144%	130%

*) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, docelowy limit regulacyjny dla NSFR jeszcze nie obowiązuje, począwszy od 28.06.2021, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2019/876 poziom minimalny wskaźnika będzie docelowo wynosić co najmniej 100%.

Zgodnie z Wytycznymi w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wypływów netto, w uzupełnieniu do ujawniania informacji na temat zarządzania ryzykiem płynności wydanymi przez EBA, Bank jest zobowiązany do prezentacji części składowych powyższego wskaźnika w formie poniższej tabeli (wskaźnik pokrycia wypływów netto - total). Zawiera ona informacje na temat:

- aktywów płynnych wysokiej jakości - wartość „ważona” po zastosowaniu redukcji wartości,
- wypływów środków pieniężnych - ważne i nieważne wypływy,
- wpływów środków pieniężnych - ważne i nieważne wpływy.

Wartości ważne wpływów i wypływów są obliczone jako wartość po zastosowaniu wskaźników wpływu i wypływu. Zaprezentowane dane liczbowe obejmują wartości za każdy z czterech kwartałów kalendarzowych w 2020 roku. Są to średnie z obserwacji na koniec miesiąca w dwunastomiesięcznym okresie poprzedzającym koniec kwartału.

Zaprezentowane w tabeli informacje obejmują wszystkie pozycje bez względu na walutę, w której są denominowane, oraz są prezentowane w złotych. Wskaźnik pokrycia wypływów netto zawiera wszystkie istotne elementy z punktu widzenia profilu płynności Banku.

Poza zaprezentowanymi wartościami wskaźnika pokrycia wypływów netto kalkulowanego dla wszystkich walut, Bank monitoruje także wskaźniki liczone dla walut znaczących tj. złotych i EUR.

W przypadku wskaźnika w EUR, Bank identyfikuje niedopasowanie walutowe we wskaźniku pokrycia wypływów netto, które powoduje, że jego wartość plasuje się poniżej wskaźnika liczonego dla wszystkich walut.

Powyższe niedopasowanie polega na istnieniu długoterminowych aktywów z tytułu udzielonych kredytów w EUR oraz sposobie ich finansowania. W ujęciu LCR, wpływ z tych kredytów ograniczają się do najbliższej raty kapitałowo-odsetkowej. Depozyty finansujące te pozycje tylko w części są depozytami detalicznymi o relatywnie niskim wskaźniku odpływów. Pozostałe pozycje finansujące kredyty w EUR w ujęciu LCR, charakteryzują się wyższym stopniem odpływów. Tak skalkulowana wartość odpływów w EUR, nie jest w pełni pokryta przez aktywa płynne w tej walucie, co powoduje niższy poziom wskaźnika wypływów netto w EUR w stosunku do wskaźnika liczonego dla wszystkich walut.

Wskaźnik pokrycia wypływów netto

		CAŁKOWITA WARTOŚĆ NIEWAŻONA (ŚREDNIA)				CAŁKOWITA WARTOŚĆ WAŻONA (ŚREDNIA)			
		31 marzec 2020	30 czerwiec 2020	30 wrzesień 2020	31 grudzień 2020	31 marzec 2020	30 czerwiec 2020	30 wrzesień 2020	31 grudzień 2020
Liczba punktów danych użytych do obliczenia średnich		12	12	12	12	12	12	12	12
AKTYWA PŁYNNE WYSOKIE JAKOŚCI									
1	Aktywa płynne wysokiej jakości ogółem					31 515	35 604	41 849	47 406
WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH									
2	Depozyty detaliczne i depozyty klientów będących małymi przedsiębiorstwami, w tym:	110 178	116 097	122 672	128 599	8 611	9 106	9 702	10 219
3	Depozyty stabilne	70 823	74 329	77 809	81 174	3 541	3 716	3 890	4 059
4	Depozyty mniej stabilne	39 354	41 762	44 850	47 407	5 070	5 390	5 811	6 160
5	Niezabezpieczone finansowanie hurtowe	17 142	17 123	17 816	18 112	9 525	9 367	9 729	10 048
6	Depozyty operacyjne (wszyscy kontrahenci) i depozyty w ramach sieci współpracy banków spółdzielczych	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Depozyty nieoperacyjne (wszyscy kontrahenci)	17 142	17 123	17 816	18 112	9 525	9 367	9 729	10 048
8	Dług niezabezpieczony	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Zabezpieczone finansowanie hurtowe					0	0	0	0
10	Dodatkowe wymogi	23 135	23 504	24 156	23 168	3 032	3 196	3 373	3 385
11	Wpływy związane z ekspozycją na instrumenty pochodne i inne wymogi w zakresie zabezpieczeń	958	1 125	1 264	1 403	958	1 125	1 264	1 403
12	Wpływy związane z utratą finansowania z tytułu produktów dłużnych	0	0	1	1	0	0	1	1
13	Instrumenty kredytowe i instrumenty wsparcia płynności	22 177	22 379	22 891	21 764	2 074	2 071	2 108	1 981
14	Inne zobowiązania umowne związane z finansowaniem	6 979	5 920	5 046	4 306	6 778	5 699	4 807	4 045
15	Inne zobowiązania warunkowe związane z finansowaniem	13 992	14 637	15 264	17 820	0	0	0	0
16	WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH OGÓŁEM					27 946	27 368	27 611	27 697
WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH									
17	Zabezpieczone transakcje kredytowe (np. z udzielonym przyrzeczeniem odkupu)	346	346	266	252	3	3	2	1
18	Wpływ z w pełni obsługiwanych ekspozycji	2 613	2 747	2 687	2 637	1 041	1 092	1 074	1 101
19	Inne wpływy środków pieniężnych	2 048	1 949	1 812	1 802	2 048	1 949	1 812	1 802
EU-19a	(Różnica pomiędzy sumą ważonych wpływów ogółem a sumą ważonych wypływów ogółem wynikających z transakcji w państwach trzecich, w których występują ograniczenia transferu lub transakcji denominowanych w walutach niewymienialnych)								
EU-19b	(Nadwyżka wpływów z powiązanych wyspecjalizowanych instytucji kredytowych)								
20	WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH OGÓŁEM	5 007	5 042	4 765	4 691	3 092	3 044	2 888	2 904
EU-20a	Wpływy całkowicie wyłączone	0	0	0	0	0	0	0	0
EU-20b	Wpływy podlegające ograniczeniu wynoszącemu 90%	0	0	0	0	0	0	0	0
EU-20c	Wpływy podlegające ograniczeniu wynoszącemu 75%	5 007	5 042	4 765	4 691	3 093	3 043	2 888	2 903
WARTOŚĆ SKORYGOWANA OGÓŁEM									
21	ZABEZPIECZENIE PRZED UTRATĄ PŁYNNOŚCI					31 515	35 604	41 849	47 406
22	WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO OGÓŁEM					24 855	24 325	24 723	24 793
23	WSKAŹNIK POKRYCIA WYPŁYWÓW NETTO (%)					1,27	1,48	1,69	1,91

Wskaźnik stabilnego finansowania netto

	31.03.2020	30.06.2020	30.09.2020	31.12.2020
kwoty dostępnego stabilnego finansowania	137 981,2	150 141,3	152 921,1	153 353,9
kwoty wymaganego stabilnego finansowania	106 308,0	104 393,9	106 296,9	106 650,9
wskaźnik stabilnego finansowania netto	1,30	1,44	1,44	1,44

Poniżej przedstawiono rozbięcie aktywów płynnych poziomu 1 wykorzystywanych przez Grupę w wyliczeniu wskaźnika płynności LCR (wg definicji Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/61) wg stanu na koniec roku 2020 i odpowiednio 2019. Aktywa płynne poziomu 1 obejmują aktywa charakteryzujące się wyjątkowo wysoką płynnością i jakością kredytową.

	2020	2019
Aktywa płynne poziomu 1		
Gotówka	723,1	733,8
Środki na rachunkach nostro w Banku Centralnym po pomniejszeniu o wartość wymaganą rezerwy obowiązkowej	13,2	1,2
Inne ekspozycje wobec Banku Centralnego (lokaty O/N, bony pieniężne)	0,0	230,0
Nieobciążone obligacje Skarbu Państwa	43 801,2	27 705,1
Nieobciążone obligacje BGK	2 149,5	525,6
Nieobciążone obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	7 095,8	3 554,2
Razem	53 782,8	32 749,9

W aktywach płynnych poziomu 1 papiery wartościowe prezentowane są wg ich wartości rynkowej. Pozycja płynnościowa Grupy jest pomniejszana o papiery wartościowe obciążone (stanowiące zabezpieczenie, zablokowane) i powiększana o papiery wartościowe otrzymane jako zabezpieczenie w transakcjach reverse-repo.

Dodatkowe wskaźniki monitorowania płynności (ALMM)

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2016/313, Bank raportuje zestaw dodatkowych wskaźników monitorowania na potrzeby sprawozdawczości w zakresie płynności. W skład raportów wchodzi:

- niedopasowanie terminów zapadalności,
- koncentracja finansowania według kontrahenta,
- koncentracja finansowania według rodzaju produktu,
- ceny za różne okresy finansowania,
- prolongowanie finansowania,
- koncentracja zdolności równoważenia płynności według emitenta.

Wewnętrzne raporty płynnościowe

Kolejnym istotnym elementem procesu zarządzania ryzykiem płynności Banku są wewnętrznie zdefiniowane raporty, które prezentują szczegółowe i różnorodne podejście Banku do pomiaru i zarządzania ryzykiem. Bank modeluje charakterystyki płynnościowe, zarówno aktywów, jak i pasywów Banku w celu uwzględnienia oczekiwanych/rzeczywistych zachowań klientów. Podejście do modelowania jest mieszane. Oznacza to, że analiza zachowań klientów opiera się na danych historycznych oraz na podejściu eksperckim.

Jednym z wewnętrznych raportów płynnościowych jest raport płynności strukturalnej. Raport ten przedstawia lukę pomiędzy aktywami a pasywami Banku w przedziałach czasowych na prawidłowo funkcjonujących rynkach. Raport jest wykorzystywany do monitorowania i zarządzania pozycjami średnio- i długoterminowej płynności. Służy on jako wsparcie w procesie planowania bilansu i finansowania. Wskazuje on również wszelkie istotne potrzeby finansowania w przyszłości.

Raport ten jest scenariuszem dla aktualnego bilansu w normalnych warunkach rynkowych. Nie obejmuje on żadnych dodatkowych prognoz rozwoju bilansu. Jednakże uwzględnia typowe zachowania klientów obserwowane w poprzednich okresach. Przykładowo, przepływy pieniężne dla kredytów hipotecznych, pożyczek pieniężnych, kredytów w rachunku bieżącym uwzględniają przedpłaty, a przepływy pieniężne dla rachunków oszczędnościowych i rachunków bieżących alokowane są z uwzględnieniem charakterystyki płynności.

Raport płynności strukturalnej:

	1-6 m-cy	7-12 m-cy	1-5 lat	6-10 lat	11-15 lat	pow. 15 lat
2020 (w mln zł)						
Luka płynnościowa	39 808,7	9 763,0	26 946,9	841,8	-63 811,4	-13 548,9
Skumulowana luka płynnościowa	39 808,7	49 571,6	76 518,5	77 360,4	13 548,9	0,0
2019 (w mln zł)						
Luka płynnościowa	24 321,7	9 459,2	23 514,3	-718,7	-45 972,5	-10 604,0
Skumulowana luka płynnościowa	24 321,7	33 780,9	57 295,1	56 576,4	10 604,0	0,0

W przypadku Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A., Bank stosuje monitorowanie i limitowanie ryzyka płynności oparte na pomiarze luki skumulowanej. W celu właściwego nadzoru nad ryzykiem płynności w podmiotach Grupy ustalane są limity dla każdej spółki zależnej odrębnie.

Monitorowanie źródeł finansowania oraz ryzyka koncentracji

Bank ustala, przynajmniej raz w roku, ogólną strategię biznesową Banku oraz wynikający z niej średnioterminowy (3-letni) plan finansowy wraz z ogólną strategią ryzyka. Nieodłącznym elementem strategii jest plan finansowania, który zapewnia skuteczną dywersyfikację źródeł i terminów finansowania.

Komitet ALCO aktywnie zarządza bazą finansowania. Ponadto, monitoruje źródła finansowania, w celu:

- zweryfikowania zgodności ze strategią i planem finansowania,
- zidentyfikowania potencjalnych ryzyk związanych z finansowaniem.

Głównym źródłem finansowania w ING Banku Śląskim S.A. są depozyty klientów (detaliczne i korporacyjne). Bank monitoruje strukturę finansowania, a zarazem bada ryzyko koncentracji poprzez analizę swojej bazy depozytowej w podziale na:

- rodzaj finansowania,
- segment klienta,
- typ produktów,
- waluty,
- region geograficzny oraz
- koncentrację dużych depozytów.

W cyklicznych analizach monitorowane jest również ryzyko generowane przez klientów powiązanych (w ramach grup kapitałowych).

Obecna struktura finansowania jest dobrze zdywersyfikowana. Poniżej przedstawiono strukturę finansowania na koniec 2020 i 2019 roku, w podziale na finansowanie bezpośrednie i wzajemne. Finansowanie bezpośrednie dostarczane jest głównie przez klientów detalicznych i korporacyjnych, natomiast finansowanie wzajemne stanowiły przede wszystkim środki pozyskiwane od innych banków.

Finansowanie bezpośrednie:

	2020		2019	
Główne segmenty klienta	finansowanie bezpośrednie	udział %	finansowanie bezpośrednie	udział %
Banki	2 900	1,7%	1 606	1,1%
Klienci korporacyjni	46 797	27,3%	41 362	28,2%
Klienci detaliczni	102 742	60,0%	87 877	59,9%
Emisja własna	3 632	2,1%	2 529	1,7%
Kapitał	15 116	8,8%	13 590	9,1%

Finansowanie wzajemne:

Główne segmenty klienta	2020		2019	
	finansowanie wzajemne	udział %	finansowanie wzajemne	udział %
Banki	15 459	100,0%	8 994	99,5%
Klienci korporacyjni	0	0,0%	43	0,5%
Klienci detaliczni	0	0,0%	0	0,0%

Zarządzanie rezerwami płynności

Istotnym elementem zarządzania płynnością Banku jest utrzymywanie odpowiedniego bufora płynności. Bufor płynności prezentuje dostępną płynność, niezbędną do pokrycia luki pomiędzy skumulowanymi odpływami i wpływami w relatywnie krótkim czasie. W jego skład wchodzi aktywa, które są „nieobciążone” i łatwo dostępne dla celów pozyskania płynności. Aktywa nieobciążone są rozumiane, jako wolne od jakichkolwiek prawnych, regulacyjnych, umownych ograniczeń dla upłynnienia ich przez Bank. Bufor płynności jest kluczowy w okresie kryzysu, gdy Bank musi w krótkim czasie pozyskać płynność, podczas gdy standardowe źródła finansowania są niedostępne lub niewystarczające.

Bufor płynności jest utrzymywany, jako zabezpieczenie przed realizacją różnych scenariuszy sytuacji nadzwyczajnych, zapewniając zaspokojenie dodatkowej potrzeby płynności, która może pojawić się w określonym czasie w warunkach nadzwyczajnych, jak również w warunkach normalnych.

Tabela poniżej prezentuje strukturę bufora płynnych aktywów wg stanu na 31 grudnia 2020 roku:

Struktura bufora płynności	udział %
obligacje emitowane przez rząd lub bank centralny (w zł)	67,2%
obligacje emitowane przez rząd lub bank centralny (w EUR)	11,0%
obligacje BGK, PFR i EBI	21,8%

Bank uwzględnia realistyczne obniżki z tytułu utraty wartości papierów wartościowych, których poziom jest cyklicznie przeglądany i akceptowany przez Komitet ALCO. Obniżki te oceniane są m.in. na podstawie płynności i głębokości rynku, zmienności cen rynkowych, wymogów banku centralnego.

Bank obserwuje również koncentrację aktywów zapewniając ich bezpieczną dywersyfikację pod względem emitenta, zapadalności i waluty.

Zarządzanie płynnością śróddzienną

Bank aktywnie zarządza pozycjami i ryzykami płynności krótkoterminowej (jednodniowej i intraday/śróddzienną) w celu spełnienia obowiązków płatniczych i rozliczeniowych w sposób terminowy w warunkach regularnej działalności i w sytuacjach nadzwyczajnych/stresowych.

Proces zarządzania płynnością intraday jest procesem krytycznym z punktu widzenia poprawnego funkcjonowania Banku, jako całości, i dotyczy działalności prowadzonej w warunkach normalnych jak i w sytuacjach nadzwyczajnych (kryzysowych). Jest elementem składowym zarządzania bieżącą płynnością operacyjną. W zarządzaniu płynnością intraday Bank wykorzystuje wskaźniki intraday. Wskaźniki płynności intraday monitorowane są na bieżąco, jak również prezentowane odpowiednim jednostkom zarządzającym ryzykiem płynności oraz na Komitecie ALCO.

Jednym z elementów zarządzania płynnością intraday jest utrzymanie gotowości do realizacji zobowiązań Banku również w warunkach kryzysowych. W związku z powyższym, konieczne jest utrzymanie odpowiedniego bufora płynności w oparciu o informacje o zakresie możliwego pogorszenia dostępu Banku do płynności intraday na skutek wystąpienia stresu rynkowego. W celu

zabezpieczenia odpowiedniego bufora płynności, Bank w ramach programu testów warunków skrajnych, stosuje stres testy płynności intraday.

Zarządzanie pozycjami zabezpieczeń

Zarządzanie pozycjami zabezpieczeń obejmuje zarówno pozycje wynikające z umów typu CSA i GMRA, jak również pozycje płynnych aktywów pod operacje z bankiem centralnym. Odbywa się ono na poziomie odpowiadającym świadczeniom usługom, portfelowi Banku, profilowi finansowania oraz wymogom w zakresie płynności.

Większość kontrahentów, z którymi Bank zawiera transakcje pochodne, ma podpisane umowy zabezpieczające (CSA - Credit Support Annex) będące aneksem do umowy ISDA. Regulują one kwestie zabezpieczenia portfela transakcji pochodnych. Dają one prawo do żądania wniesienia depozytu zabezpieczającego stronie, której wycena portfela za dany dzień jest dodatnia (portfel strony jest in-the-money) oraz prawo do żądania zwolnienia zabezpieczenia w przypadku zmiany tej wyceny. W ramach strategii ustanawiania zabezpieczenia dla każdego kontrahenta objętego umową CSA, portfel transakcji jest codziennie wyceniany pod kątem wymagalności zabezpieczenia.

Instrumenty pochodne, takie jak FRA i IRS, rozliczane są za pomocą izb rozliczeniowych CCP (Central Clearing Party). Umożliwia to sprawne zarządzanie zabezpieczeniami oraz mityguje ryzyko braku rozliczenia ze strony kontrahenta. ING Bank Śląski S.A. ma podpisane umowy z KDPW CCP oraz London Clearing House (LCH).

Testy warunków skrajnych i plany awaryjne

Zgodnie z wymogami stawianymi przez organy regulacyjne, Bank wprowadził program testów warunków skrajnych. Gwarantuje on, że są one planowane, konstruowane, przeprowadzane i analizowane w celu wskazania źródeł potencjalnie ograniczonej płynności. Ponadto określa on, jak można takim sytuacjom zapobiec, aby obecne ekspozycje pozostały w obrębie ustalonych limitów. Bank zwraca szczególną uwagę na proces przeprowadzania testów, w ramach którego półrocznie przeprowadza pomiary i analizę wrażliwości ryzyka płynności w różnych scenariuszach.

Wyniki testów warunków skrajnych są uwzględniane w zakresie:

- tworzenia strategii,
- podejmowania działań naprawczych, bądź działań mających na celu ograniczenie ekspozycji Banku na ryzyko,
- kształtowania awaryjnych planów działania na wypadek pojawienia się warunków skrajnych,
- codziennej praktyki zarządzania ryzykiem,
- określaniu apetytu na ryzyko i limitów wewnętrznych, oraz
- dostosowania i ulepszania regulacji wewnętrznych w Banku.

Program testów składa się z analizy scenariuszowej, analizy wrażliwości i odwróconych testów. W trakcie analizy scenariuszowej łączone są elementy szokowe, dla których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia w tym samym czasie.

W ramach testów analizowane są trzy warianty:

- idiosynkratyczny – specyficzny dla Banku, warunki rynkowe generalnie pozostają na dobrym poziomie, sektor bankowy jako całość nie jest objęty warunkami skrajnymi,
- systemowy – zewnętrzny kryzys rynkowy, Bank jest dotknięty warunkami skrajnymi w wyniku pogorszenia się warunków rynkowych,
- mieszany – kombinacja obu wariantów wymienionych powyżej.

W ramach każdego wariantu analizowanych jest szereg czynników ryzyka i budowany jest zestaw scenariuszy. Co do zasady scenariusze testowe są budowane przyjmując konserwatywne założenia.

Celem prowadzonych analiz wrażliwości jest zrozumienie wrażliwości Banku na poszczególne czynniki ryzyka.

Dodatkowym elementem są testy odwrócone, których celem jest analiza potencjalnych zagrożeń dla Banku. Testy są przeprowadzane w obrębie całego Banku i obejmują różne ryzyka w celu uzyskania kompletnego i kompleksowego obrazu ryzyk istniejących w Banku. W procesie testów płynnościowych ważny element stanowią specyficzne scenariusze dla zagrożeń płynności w ciągu dnia oraz wskaźniki i miary płynności w ciągu dnia.

Wyniki prowadzonych w 2020 roku testów potwierdzają stabilną i bezpieczną pozycję Banku. Bank posiada rezerwy płynności na adekwatnym poziomie.

Jednym z istotnych procesów zarządzania ryzykiem płynności jest opracowanie awaryjnego planu utrzymania płynności Banku, który jest wzajemnie powiązany z programem testów warunków skrajnych. Przygotowany przez Bank Awaryjny Plan Finansowania ma na celu zapewnienie wytycznych w zakresie identyfikowania kryzysu związanego z płynnością oraz w przypadku takiej identyfikacji, przedstawienia opisu działań, które należy podjąć w celu przezwyciężenia kryzysu. Zakres Awaryjnego Planu Finansowania obejmuje całą działalność Banku. W sytuacji konieczności realizacji (uruchomienia) Awaryjnego Planu Finansowania kluczową rolę odgrywa Zespół ds. Kryzysu Płynności.

Awaryjny Plan Finansowania jest poddawany okresowym testom. Z uwagi na specyfikę roku 2020, Komitet ALCO został poinformowany na temat wyników rocznego testu planu finansowania awaryjnego przeprowadzonego jako rzeczywiste działania podjęte podczas epidemii od marca 2020 r. Przeprowadzone w 2020 roku testy (działania rzeczywiste) wykazały adekwatność działań opisanych w Awaryjnym Planie Finansowania dla przezwyciężenia kryzysu płynnościowego.

5.6 Centralizacja procesu zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem płynności jest w pełni scentralizowany na poziomie funkcji skarbowych jak i zarządzania ryzykiem. Ryzyko płynności (wraz z generowaną pozycją płynnościową) poszczególnych linii biznesowych jest transferowane do Departamentu Skarbu w celu centralnego zarządzania.

Bank uwzględnia koszty i korzyści z różnych rodzajów ryzyka płynności w systemie wewnętrznych cen transferowych, w pomiarze rentowności i w procesie zatwierdzania nowych produktów we wszystkich znaczących obszarach działalności biznesowej (zarówno bilansowej, jak i pozabilansowej). Departament Skarbu zarządza pozycjami przeniesionymi do swoich ksiąg poprzez system transferu ryzyka, w tym zarządza ryzykiem płynności związanym z resetem premii za płynność.

W celu zapewnienia prawidłowego, niezależnego i scentralizowanego wykonywania zadań niezbędnych w procesie zarządzania ryzykiem płynności (w tym pomiar i raportowanie ryzyka oraz przygotowanie, przegląd i aktualizacja dokumentacji), w Banku funkcjonuje Departament Zarządzania Ryzykiem Rynkowym, który w strukturze Banku podlega Wiceprezesowi Zarządu.

5.7 Systemy raportowania i pomiaru ryzyka płynności

Raportowanie i pomiar ryzyka płynności jest procesem zautomatyzowanym. Bank posiada narzędzia generujące zestaw raportów płynnościowych w sposób automatyczny w częstotliwości dziennej lub miesięcznej. Informacja o miarach ryzyka pozwala na bieżące monitorowanie profilu płynności i kontrolę bazowych miar. Raporty prezentujące ryzyko płynności prezentowane są jednostkom zaangażowanym w proces zarządzania tym ryzykiem.

5.8 Podejście do zarządzania ryzykiem w spółkach zależnych

Sumy bilansowe spółek zależnych Banku są nieznaczące w porównaniu do bilansu Banku, w kontekście ryzyka płynności, a przez to przyjęte podejście do zarządzania ryzykiem płynności i finansowania jest dużo prostsze niż w przypadku płynności Banku. Przyjęto zasadę, że ryzyko płynności i finansowania powinno być w miarę możliwości utrzymane w jednostkach zależnych na minimalnym poziomie, gdyż spółki nie powinny być narażone na ryzyko płynności.

W przypadku ING Bank Hipoteczny powyższy opis nie ma w pełni zastosowania. Spółka pełni istotną rolę w procesie zarządzania długoterminową płynnością jej rolą jest pozyskiwanie długoterminowej płynności co pozwala Grupie ING Bank Śląski na:

- wzmocnienie stabilności finansowania,
- zapewnienie dywersyfikacji finansowania dla portfela kredytów hipotecznych,
- lepsze zarządzanie niedopasowaniem aktywów i pasywów.

W 2020 ING Bank Hipoteczny wyemitował obligacje własne na kwotę 975mln PLN.

ING Bank Hipoteczny SA jest spółką działającą na autonomicznych zasadach. Jednostka ta funkcjonuje w ramach apetytu na ryzyko akceptowanego przez INGBS i zarządzanego na poziomie ING Bank Hipoteczny SA.

5.9 Analiza wymagalności aktywów oraz zobowiązań finansowych i pochodnych instrumentów finansowych według umownych terminów płatności

Poniższa tabela przedstawia aktywa finansowe w podziale na pozostałe – licząc od dnia sprawozdawczego – umowne terminy wymagalności.

2020 (w mln zł)	bez określonego terminu	do 1 m-ca	1- 3 m-cy	3 - 12 m-cy	1-5 lat	pow. 5 lat
Kasa, środki w Banku Centralnym	0,0	867,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	0,0	376,7	13,8	33,2	310,9	0,0
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy (z wyłączeniem wyceny instrumentów pochodnych)	0,8	290,2	200,7	47,9	224,5	75,3
Inwestycyjne papiery wartościowe	157,7	86,4	1 699,1	5 414,1	37 882,8	11 729,7
Kredyty i inne należności udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	0,0	14 271,2	5 710,5	21 134,2	46 030,3	56 181,9
Inne aktywa	0,0	14,3	11,4	37,2	0,0	0,0

2019 (w mln zł)	bez określonego terminu	do 1 m-ca	1- 3 m-cy	3 - 12 m-cy	1-5 lat	pow. 5 lat
Kasa, środki w Banku Centralnym	0,0	1 402,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	0,0	602,6	10,6	46,2	237,4	0,0
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy (z wyłączeniem wyceny instrumentów pochodnych)	0,0	186,2	28,0	45,1	347,5	282,5
Inwestycyjne papiery wartościowe	110,6	388,1	2 661,4	1 045,4	20 741,6	10 687,0
Kredyty i inne należności udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu	0,0	18 471,1	4 227,7	16 361,1	40 938,0	42 009,1
Inne aktywa	0,0	1,5	14,9	23,2	0,0	0,0

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania finansowe w podziale na pozostałe – licząc od dnia sprawozdawczego – umowne terminy wymagalności. Prezentowane wartości uwzględniają przyszłe kwoty płatności odsetek. W przypadku udzielonych zobowiązań warunkowych przy analizie wymagalności wzięto pod uwagę najwcześniejsze możliwe terminy realizacji przez Grupę wspomnianych zobowiązań.

2020 (w mln zł)	bez określonego terminu	do 1 m-ca	1- 3 m-cy	3 - 12 m-cy	1-5 lat	pow. 5 lat
Zobowiązania wobec innych banków	0,0	5 008,6	330,5	1 010,3	1 875,2	69,2
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy (z wyłączeniem wyceny instrumentów pochodnych)	0,0	200,0	0,0	0,0	117,9	147,6
Zobowiązania wobec klientów	0,0	148 809,6	304,8	1 383,7	227,0	303,2
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	0,0	0,0	927,5	51,6	409,5	0,0
Zobowiązania podporządkowane	0,0	0,8	6,4	21,8	116,3	2 164,0
Inne zobowiązania	0,0	872,9	351,6	284,9	19,8	347,4
Zobowiązania warunkowe udzielone	0,0	43 278,5	0,0	0,0	0,0	0,0

2019 (w mln zł)	bez określonego terminu	do 1 m-ca	1- 3 m-cy	3 - 12 m-cy	1-5 lat	pow. 5 lat
Zobowiązania wobec innych banków	0,0	2 812,4	174,0	807,5	2 373,8	88,5
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy (z wyłączeniem wyceny instrumentów pochodnych)	0,0	80,7	0,0	0,0	85,9	81,3
Zobowiązania wobec klientów	0,0	127 969,6	933,9	1 368,3	177,7	41,1
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	0,0	0,0	4,7	0,0	437,1	0,0
Zobowiązania podporządkowane	0,0	0,9	6,4	21,8	116,3	2 224,7
Inne zobowiązania	0,0	741,2	233,5	296,4	24,6	366,0
Zobowiązania warunkowe udzielone	0,0	36 547,7	0,0	0,0	0,0	0,0

W poniższych tabelach zaprezentowano analizę wymagalności pochodnych instrumentów finansowych, których wycena na dzień sprawozdawczy była ujemna. Analiza oparta jest na pozostałych umownych terminach wymagalności.

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane przez Bank na bazie netto obejmują transakcje IRS, FRA, opcje oraz transakcje FX Forward NDF. Poniższe dane odzwierciedlają – w przypadku transakcji IRS - niezdyktowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu odsetek, a w przypadku pozostałych transakcji jako kwotę przepływu przyjęto wartość wyceny odpowiednio na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku.

2020 (w mln zł)	do 1 m-ca	1- 3 m-cy	3 - 12 m-cy	1-5 lat	pow. 5 lat
transakcje IRS, w tym:	-432,9	-664,6	-541,3	-805,8	184,6
transakcje zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń	-135,8	-97,4	-167,0	-95,9	26,6
pozostałe instrumenty pochodne	-8,0	-7,7	-25,6	-2,4	0,0

2019 (w mln zł)	do 1 m-ca	1- 3 m-cy	3 - 12 m-cy	1-5 lat	pow. 5 lat
transakcje IRS, w tym:	-97,6	90,7	249,3	-182,5	-299,0
transakcje zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń	10,0	38,2	80,3	-152,0	-175,7
pozostałe instrumenty pochodne	-10,6	-8,0	-11,8	-24,1	0,0

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane przez Bank na bazie brutto obejmują transakcje FX Swap, FX Forward oraz CIRS. Poniższe dane odzwierciedlają niezdyskontowane umowne wypływy i wpływy pieniężne z tytułu nominatów oraz – w przypadku transakcji CIRS – z tytułu odsetek odpowiednio na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku.

2020 (w mln zł)	do 1 m-ca	1- 3 m-cy	3 - 12 m-cy	1-5 lat	pow. 5 lat
wypływy	4 961,8	1 850,5	2 405,1	1 380,5	0,0
wpływy	-5 036,3	-1 905,5	-2 471,1	-1 457,7	0,0

2019 (w mln zł)	do 1 m-ca	1- 3 m-cy	3 - 12 m-cy	1-5 lat	pow. 5 lat
wypływy	-2 799,0	-1 527,2	-1 502,1	-725,2	-252,1
wpływy	2 786,3	1 514,6	1 477,5	659,4	244,4

5.10 Podsumowanie

W raportowanym okresie profil ryzyka płynności i finansowania oraz sposób zarządzania tym ryzykiem nie uległ istotnym zmianom. W kwestii pomiaru ryzyka główne zmiany wynikały z wytycznych organów nadzorczych, w tym KNF i EBA.

6. Informacje w zakresie ryzyka kredytowego**6.1 Korekty z tytułu ryzyka kredytowego****6.1.1 Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości**

Dla celów rachunkowości i regulacyjnych Bank przyjmuje, że pozycje przeterminowane obejmują istotne aktywa finansowe, dla których wystąpiło opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek. Dni zaległości są liczone od dnia wymagalności najstarszej wymagalnej płatności i są określone w umowie z klientem.

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Składnik aktywów finansowego lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, gdy istnieją dowody utraty wartości, wynikające z jednego lub więcej zdarzeń, mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów (zdarzenie powodujące stratę), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne, wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Zwłoka w wykonaniu przez klienta wszelkich istotnych zobowiązań kredytowych wobec Banku, jednostki dominującej lub którejkolwiek z jej jednostek zależnych przekraczająca 90 dni stanowi niewykonanie zobowiązania przez klienta (default). Definicja niewykonania zobowiązania przez klienta jest spójna z definicją utraty wartości.

Ekspozycja jest uznawana za cechującą się niewykonaniem zobowiązania i jednocześnie ekspozycję z utratą wartości jeżeli spełnione są następujące warunki:

- występuje obiektywny dowód utraty wartości lub przesłanka utraty wartości prowadząca w ocenie Banku, do niewykonania zobowiązania (default),
- opóźnienie w spłacie wynosi powyżej 90 dni i jednocześnie kwota zaległości w spłacie przekracza bezwzględny i względny próg istotności.

Bank od 15.02.2020 r. stosuje definicję niewykonania zobowiązania (ang.: definition of default) oraz progi istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego zgodnie z:

- Wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) nr EBA/GL/2016/07 z dnia 18.01.2017 dotyczącymi stosowania definicji niewykonania zobowiązania, określonej w art. 178 rozporządzenia (UE) nr 575/2013,
- Rozporządzeniem Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 03.10.2019 r. w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego (Dz.U.2019.1960), o którym mowa w art. 178 ust. 2 lit. d) CRR, tj. próg bezwzględny 400 zł dla detalicznych ekspozycji kredytowych i 2 000 zł dla pozostałych ekspozycji kredytowych oraz próg bezwzględny 1% (bez względu na segment klienta).

Bank zdefiniował obiektywne dowody utraty wartości, których wystąpienie wpływa bezpośrednio na szacowanie przyszłych przepływów finansowych związanych z daną należnością kredytową. Obiektywne dowody utraty wartości są dostosowane do specyfiki portfela detalicznego i korporacyjnego (w tym instytucji finansowych i banków) i uwzględniają wymogi Wytycznych EBA nr EBA/GL/2016/07 z dnia 18.01.2017 dot. stosowania definicji niewykonania zobowiązania, określonej w art. 178 rozporządzenia (UE) nr 575/2013. Należą do nich sytuacje, w których m.in.:

- Bank klasyfikuje ekspozycję kredytową do Etapu 3,
- Bank przystaje na wymuszoną restrukturyzację zobowiązania kredytowego, skutkującą zmniejszeniem wartości bieżącej zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych powyżej 1%, w tym umorzenie lub odpisanie przez Bank,
- Bank lub inny bank lub kontrahent klienta wystąpił z wnioskiem o upadłość klienta lub o wszczęcie postępowania w obrębie prawa restrukturyzacyjnego lub też zgłosił podobne żądanie w odniesieniu do zobowiązania kredytowego dłużnika wobec Grupy,
- Zostało ogłoszone bankructwo dłużnika, albo podobna ochrona lub dłużnik został postawiony w stan likwidacji, zaprzestał prowadzenia działalności,
- Bank wypowieda umowę kredytową,
- Bank sprzedaje wierzytelności kredytowe ze znaczną ekonomiczną stratą większą niż 5% kwoty ekspozycji bilansowej, jeżeli przyczyną sprzedaży jest pogarszająca się jakość kredytowa ekspozycji,
- Występuje przeterminowanie przekraczające 30 dni lub Bank udziela kolejnego udogodnienia (forbearance) na ekspozycji kredytowej będącej w trakcie okresu próbnego wyjścia z forbearance,
- Ekspozycja kredytowa posiada status bezodsetkowy, tj. Bank wstrzymanie naliczania odsetek,
- Dla detalicznej ekspozycji kredytowej występują ponad 3-miesięczne zaległości w spłacie należnych zobowiązań w ramach kredytu z jednorazową spłatą całego uruchomionego kapitału na koniec okresu kredytowania,
- Dla niedetalicznych ekspozycji kredytowych – Bank podjął decyzję o dochodzeniu należności w ramach strategii windykacyjnej,
- Dłużnik kwestionuje bilansową ekspozycję kredytową na drodze postępowania sądowego.

Do przesłanek utraty wartości dla detalicznych ekspozycji kredytowych należą m.in.:

- Dłużnik detaliczny nie dotrzymał trzeciego uzgodnienia spłaty,
- Osoba fizyczna będąc 100% właścicielem firmy i poręczającą za jej istotne zobowiązania znalazła się w statusie niewykonania zobowiązania (przesłanka dla firmy),
- Firma, której osoba fizyczna jest 100% właścicielem znalazła się w statusie niewykonania zobowiązania (przesłanka dla osoby fizycznej),

- Występują ponad 3-miesięczne zaległości w spłacie (odsetki i prowizje) dla kredytu z jednorazową spłatą,
- Dłużnik należy do tej samej grupy ekonomicznej lub prawnej co dłużnik będący w stanie niewykonania zobowiązania,
- Zanikła możliwości refinansowania,
- Dłużnik nie ma zamiaru lub możliwości spłaty zobowiązania wobec Banku ze względu na występujące trudności finansowe, w tym między innymi:
 - Wystąpiło znaczące pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika,
 - Występują nierozliczone roszczenia z gwarancji udzielonych przez Bank (brak środków klienta) i przeterminowanie utrzymuje się powyżej 45 dni,
 - Dłużnik w sposób istotny narusza warunki umowy kredytowej, co może mieć negatywny wpływ na przyszłe przepływy pieniężne,
 - Inny bank dokonał wypowiedzenia umowy kredytowej o znaczącej wartości,
- Nie jest znane miejsce pobytu dłużnika korporacyjnego, co skutkuje brakiem reprezentacji w kontaktach z Bankiem oraz nieujawniony majątek dłużnika,
- Występuje kryzys sektora, w którym działa dłużnik w połączeniu ze słabą pozycją dłużnika korporacyjnego w danym sektorze,
- Bank dokonał restrukturyzacji należności kredytowej ze względów niekomercyjnych związanych z istotnymi trudnościami finansowymi klienta, która nie miałaby miejsca, gdyby klient nie doświadczał trudności i strata wartości bieżącej netto przepływów pieniężnych jest równa lub niższa niż 1%,
- Dłużnik dopuścił się oszustwa kredytowego wobec Banku lub innego podmiotu Grupy ING,
- W ciągu ostatnich 5 lat ekspozycja otrzymała udogodnienie (forbearance) 2 lub więcej razy,
- Znaczące pogorszenie ratingu dłużnika.

Bank ustalił również dodatkowe przesłanki utraty wartości obowiązujące dla transakcji lewarowanych, transakcji finansowania nieruchomości komercyjnych.

Ocena ekspozycji kredytowej pod kątem utraty wartości wykonywana jest w stosunku do klienta w obowiązujących terminach monitoringu portfela regularnego i nieregularnego. Ponadto dla portfela kredytowego Banku (regularnego i nieregularnego) prowadzony jest monitoring bieżący terminowości spłat zadłużenia wobec Banku w oparciu o dostępne narzędzia i raporty, co umożliwia wczesną identyfikację zagrożenia pojawienia się w przyszłości przesłanek lub obiektywnych dowodów utraty wartości przed ich zmaterializowaniem się. Identyfikacja obiektywnego dowodu utraty wartości nie wymaga dalszej oceny eksperckiej, dłużnik/ ekspozycja kredytowa jest uznawana za będącą w stanie default bez dalszej analizy. Przesłanki utraty wartości wymagają indywidualnej eksperckiej oceny i decyzji, czy klasyfikacja do stanu default jest uzasadniona.

Bank określił zdarzenia skutkujące możliwością wyjścia klienta ze statusu niewykonania zobowiązania (default). Późniejsze wystąpienie okoliczności określonych w definicji niewykonania zobowiązania stanowiłoby kolejny przypadek niewykonania zobowiązania.

Spółki zależne posiadają analogiczne zasady klasyfikacji ekspozycji do aktywów finansowych o utraconej wartości/ cechujących się niewykonaniem zobowiązania (default) oraz listę dowodów i przesłanek utraty wartości.

6.1.2 Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Od 1 stycznia 2018 roku Bank tworzy rezerwy z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych zgodnie ze standardem MSSF 9 na aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu (aktywa finansowe utrzymywane w celu uzyskania umownych przepływów pieniężnych) oraz na aktywa wyceniane wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody (aktywa finansowe utrzymywane w celu uzyskania umownych przepływów pieniężnych lub sprzedaży).

Bank nadal wyróżnia dwa typy rezerw z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych, a mianowicie rezerwy indywidualne oraz rezerwy kolektywne. Spółki zależne nie kalkulują rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe z uwagi na specyfikę działalności.

Rezerwy indywidualne

Zgodnie z MSSF 9 rezerwa indywidualna jest tworzona w odniesieniu do indywidualnie znaczących aktywów finansowych (ang. Individually Significant Financial Assets – ISFA), jeśli zaistnieją obiektywne dowody utraty wartości dla pojedynczego składnika aktywów finansowych lub dla grupy aktywów finansowych, w wyniku jednego lub więcej określonych przypadków niewykonania zobowiązania przez klienta (ang. default event), które mają wpływ na szacowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu tego składnika aktywów finansowych. Rezerwy indywidualne są tworzone dla aktywów finansowych w klasach ryzyka 20, 21 lub 22.

Rezerwa indywidualna jest obliczana przy użyciu metody zdyskontowanych przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych. Dla określenia przyszłych przepływów pieniężnych konieczne jest indywidualne ustalenie kwoty i daty danego przepływu. Przewidywane do odzyskania środki pieniężne mogą pochodzić z różnych źródeł i być zarówno dodatnie (środki pieniężne wpływające do Banku), jak i ujemne (środki pieniężne wypływające z Banku). Należą do nich m.in.: spłata kredytu, dodatkowe uruchomienie, spłata ze środków z działalności operacyjnej klienta, odzyski z tytułu realizacji zabezpieczenia, czy też sprzedaż wierzytelności.

W odniesieniu do odzysków z tytułu realizacji zabezpieczenia wyznaczone są odpowiednie wagi odzysków, które są przyjmowane do estymacji przyszłych przepływów pieniężnych. Wysokość wag uzależniona jest m.in. od rodzaju aktywa stanowiącego zabezpieczenie należności Banku, wysokości należności, która jest zabezpieczona daną nieruchomością, daty wyceny i wartości księgowej zabezpieczenia. Szacowanie kwot i dat wpływu oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych odbywa się w znaczącym stopniu na podstawie oceny eksperckiej, natomiast Bank określił zasady przyjmowania scenariuszy oczekiwanych przepływów pieniężnych oraz wielkości odzysków z zabezpieczeń. Spółki zależne przy szacowaniu oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych stosują wyłącznie podejście eksperckie.

Rezerwy kolektywne

Kolektywna metoda tworzenia rezerw ma zastosowanie dla ekspozycji, które nie spełniają kryterium klasyfikacyjnego dla portfela kalkulowanego metodą indywidualną.

Wyróżniamy wśród nich aktywa dla których zaistniały dowody utraty wartości lub miały miejsce przypadki niewykonania zobowiązania. Aktywa takie są klasyfikowane w klasach ryzyka 20, 21, 22.

Jeżeli podczas oceny składnika aktywów finansowych nie stwierdza się istnienia dowodów utraty wartości, składnik ten włączany jest do grup aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy. Definiowane w ten sposób aktywa bez rozpoznanej utraty wartości klasyfikowane są w klasach ryzyka 1-19.

Rezerwy kolektywne są kalkulowane przy pomocy metody kolektywnej tworzenia rezerw, która wykorzystuje dostosowane do wymagań MSSF 9 (i MSR 37) modele szacowania parametrów ryzyka (PD, LGD, EAD/CCF). Modele parametrów ryzyka w przypadku portfeli objętych metodą wewnętrzną

ratingów (dalej: metodą AIRB) oraz będących w fazie testu stosowania zgodnie z planem stopniowego wdrażania metody AIRB w Banku zostały zbudowane zgodnie z wymogami Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Modele dla portfeli na stałe wyłączonych spod metody AIRB spełniają wymogi MSSF 9 i MSR 37.

MSSF 9 wprowadził inną metodologię szacowania rezerw, która opiera się na wycenie oczekiwanych strat kredytowych, a nie strat poniesionych jak było w standardzie MSR 39.

Sposób szacowania rezerw stosowany przez Bank zależy od zmiany poziomu ryzyka kredytowego danego zaangażowania w stosunku do jego poziomu ryzyka określonego w dacie udzielenia. Na podstawie zmiany poziomu ryzyka kredytowego ekspozycja jest kwalifikowana do jednego z trzech etapów różniących się sposobem kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej:

- Etap 1 – obejmuje ekspozycje pracujące bez rozpoznanego istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od daty udzielenia zaangażowania. Rezerwa jest liczona w oparciu o 12-miesięczną stratę oczekiwaną.
- Etap 2 – obejmuje ekspozycje pracujące z rozpoznanym istotnym wzrostem ryzyka kredytowego od daty udzielenia zaangażowania. Rezerwa jest liczona w oparciu o stratę oczekiwaną w całym okresie życia ekspozycji (od daty sprawozdawczej do daty zapadalności).
- Etap 3 – obejmuje ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości (niewykonaniem zobowiązania – „default”). Rezerwa jest liczona w oparciu o stratę oczekiwaną w całym okresie życia aktywa z PD = 100%. Zasady przydzielania ekspozycji do Etapu 3 są takie same jak obowiązujący proces oceny wystąpienia dowodu utraty wartości.

Wycena oczekiwanej straty kredytowej (ozn. EL) według MSSF 9 wymaga prognozowania zmian parametrów ryzyka PD, LGD i EAD ($EL = PD \times LGD \times EAD$) w okresie od daty sprawozdawczej do daty zapadalności, czyli w całym okresie życia ekspozycji. Prognozowanie to opiera się na określonych z danych historycznych funkcyjnych zależnościach zmian parametrów ryzyka od zmian czynników makroekonomicznych.

Finalny poziom rezerw na ekspozycjach w Etapie 2 i Etapie 3 wynika z sumy strat oczekiwanych wyliczanych w każdym roku w przyszłości aż do daty zapadalności z uwzględnieniem dyskontowania.

Zgodnie z MSSF 9 strata oczekiwana jest kalkulowana jako średnia ważona prawdopodobieństwem z kilku scenariuszy makroekonomicznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia.

W użyciu pozostają dotychczasowe modele PD, LGD i EAD zbudowane dla potrzeb kalkulacji wymogów kapitałowych według metody AIRB. Jednak dla potrzeb tworzenia rezerw według MSSF 9 parametry tych modeli zostały skalibrowane według podejścia PIT („point-in-time”) i zaprognozowane w perspektywie 30 lat. W parametrze EAD uwzględniono harmonogramy spłat zgodnie z umowami kredytowymi.

Bank identyfikuje istotny wzrost ryzyka (kwalifikacja do Etapu 2) na podstawie następujących sygnałów:

- Znaczący wzrost parametru PD w całym okresie życia ekspozycji („lifetime”) określonego na datę sprawozdawczą w stosunku do PD „lifetime” z daty początkowego ujęcia w perspektywie całego okresu pozostałego od daty sprawozdawczej do daty zapadalności,
- Występowanie klienta/ekspozycji na Watch List,
- Rating 18/19,
- Obsługa klienta przez jednostkę restrukturyzacyjną DKZR/CKD (nie dotyczy klientów klasyfikujących się do ścieżki Easy Lending),
- Fakt nadania udogodnienia (forbearance),
- Opóźnienie w spłacie zaangażowania powyżej 30 dni,
- Obligacje klienta zostały zmodyfikowane z powodów kredytowych,

- Klient posiada kredyt hipoteczny w CHF w Banku ING.

Bank określił również metodologię, proces wyliczania i raportowania rezerw/korekt wyceny na ekspozycje powstałe z transakcji na rynku finansowym. Bank wyróżnia dwie kategorie ekspozycji, dla których tworzone są odpisy/korekty wyceny:

- wierzytelności Banku powstałe z rozliczenia transakcji na rynku finansowym, które nie zostały zapłacone przez kontrahenta - Failed Settlement (FS),
- potencjalne wierzytelności, które mogą powstać w wyniku rozliczenia transakcji na rynku finansowym w przyszłości (tzw. żyjące transakcje) - Credit and Debit Value Adjustments (CVA/DVA).

Spółki zależne nie kalkulują rezerw/korekt wyceny na ekspozycje powstałe z transakcji na rynku finansowym z uwagi na specyfikę działalności.

6.2 Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego

6.2.1 Zasady i procedury dotyczące kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz zakres, w jakim Bank takie kompensowanie wykorzystuje

Zgodnie z zasadami obowiązującymi w Banku, każdy klient korporacyjny oraz instytucja finansowa, przed rozpoczęciem zawierania transakcji pochodnych, musi podpisać z Bankiem stosowną Umowę, pozwalającą na „netowanie” zawieranych transakcji. Podpisanie dokumentacji prawnej jest warunkiem wprowadzenia do systemów przyznanych klientowi limitów, a te z kolei są niezbędne do zawierania transakcji. Zawieranie transakcji pochodnych z kontrahentami, którzy nie podpisali stosownej Umowy jest niedozwolone.

Bank posiada opinie prawne oraz monitoruje zmieniające się przepisy.

6.2.2 Zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi

Bank

Regulacje Banku dotyczące zabezpieczeń opisują sposób wyznaczania wartości każdego rodzaju zabezpieczenia w ramach grupy zabezpieczeń rzeczowych i osobistych.

Bank wyróżnia następujące rodzaje wartości zabezpieczenia:

- wartość nominalna,
- skorygowana wartość nominalna,
- wartość godziwa.

Wartość nominalna zabezpieczenia to wartość wyrażona w walucie zabezpieczenia, wyznaczona przez ceny bieżące bez uwzględnienia wpływu innych czynników (w szczególności: wartość rynkowa, księgowa, wartość przelanej na Bank wierzytelności) i ustalana indywidualnie dla każdego zabezpieczenia.

Skorygowana wartość nominalna to urealniona wartość zabezpieczenia z uwzględnieniem przesłanek niewykorzystanych przy ustalaniu wartości nominalnej. Jest ona określana, jeśli w ocenie Banku istnieją przesłanki, które nie zostały uwzględnione podczas określania wartości nominalnej zabezpieczenia, bądź zostały uwzględnione w niewystarczającym stopniu, a wpływają niekorzystnie na wartość zabezpieczenia.

Wartość godziwa zabezpieczenia wyliczana jest jako iloczyn stopy odzysku z zabezpieczenia (określonej na podstawie parametrów odpowiedniego modelu LGD) i wartości zabezpieczenia

przyjętej przez Bank (wartości nominalnej lub skorygowanej wartości nominalnej, o ile zaistniały przesłanki jej wyznaczenia).

Wartość godziwą koryguje się w przypadku stwierdzenia niedopasowania daty zapadalności zabezpieczenia do daty zapadalności ekspozycji.

Wartość nieruchomości jest weryfikowana przez Zespół Wycen w Banku. Powyższy obowiązek weryfikacji wartości przez Bank wynika z rekomendacji nałożonych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Przy ocenie wartości i płynności zabezpieczenia rzeczowych zwraca się uwagę na okres użytkowania aktywów, wiek aktywów, rynek zbytu dla specjalistycznych przedmiotów zabezpieczenia.

W zależności od rodzaju zabezpieczenia, wartość jest monitorowana z określoną częstotliwością dostosowaną do zapisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.

Lista aspektów rozpatrywanych zarówno w procesie udzielania ekspozycji kredytowej i ustanawiania zabezpieczenia, jak i podczas jego monitorowania, obejmuje następujące zagadnienia:

- weryfikacja wartości zabezpieczenia,
- kontrola fizyczną zabezpieczenia rzeczowego (inspekcja),
- kontrola statusu formalno-prawnego zabezpieczenia (ustanowienie, uprawomocnienie, ubezpieczenie),
- weryfikacja sytuacji ekonomiczno-finansowej gwaranta/poręczyciela (ustalenie ratingu).

Jednocześnie zaleca się, aby decydenci rozważyli większą częstotliwość monitorowania, jeśli zaistnieją określone przesłanki.

Zalicza się do nich m.in.:

- ryzyko związane z zabezpieczeniem,
- ryzyko częstej zmiany wartości zabezpieczenia,
- ryzyko reputacji.

Ustalając większą częstotliwość monitorowania zabezpieczenia należy też kierować się ekonomiczną efektywnością, tzn. mieć na uwadze relację nakładu kosztów monitorowania do jego efektów.

Większa częstotliwość monitorowania, np. dla nieruchomości, jest wymagana w przypadku istotnych zmian warunków rynkowych, jest też uzależniona od specyfiki nieruchomości oraz zindywidualizowanych czynników mających wpływ na jej wartość.

W odniesieniu do pozostałych zabezpieczeń rzeczowych częstszy monitoring - oprócz istotnych zmian warunków rynkowych - może być podyktowany stanem technicznym parku maszynowego, środków transportu, itp.

Regulacje Banku określają również sposób prezentacji i zatwierdzania zabezpieczeń w procesie udzielania ekspozycji kredytowej zgodnie z poziomem kompetencji kredytowych oraz zasady prezentacji i zatwierdzania monitoringu zabezpieczeń.

ING Lease (Polska) Sp. z o.o. (ING LP)

W przypadku transakcji leasingowych podstawowym zabezpieczeniem jest własność przedmiotu leasingu. Zasady ustanawiania zabezpieczeń wynikają ze specyfiki leasingu. Zasady określania wartości zabezpieczeń pod kątem wymogów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., poza specyfiką leasingu wynikają również z Polityki Zarządzania Zabezpieczeniami w odniesieniu do szacowania odzysków oraz wymogów kapitałowych w ING Lease (Polska) Sp. z o.o. wprowadzonej w 2015 r., zaktualizowanej w 2020 r.

ING LP jako firma leasingowa kupując przedmiot leasingu od dostawcy staje się jego właścicielem a następnie, jako właściciel, oddaje przedmiot leasingu w użytkowanie leasingobiorcy (klientowi). Nabycie przedmiotu leasingu od dostawcy, z mocy prawa, odbywa się po cenie rynkowej. Wartość nabycia przedmiotu leasingu od dostawcy jest wartością początkową umowy leasingowej.

Zasady weryfikacji wartości przedmiotu leasingu w ING LP zawarte są w dwóch regulacjach. Dla ruchomości jest to „Procedura weryfikacji dostawcy i przedmiotu leasingu”, dla nieruchomości jest to „Polityka finansowania nieruchomości”.

Cena nabycia (wartość rynkowa) nowego przedmiotu-ruchomości, od dostawcy niepowiązanego z leasingobiorcą może zostać zweryfikowana w ramach tzw. weryfikacji wewnętrznej w zależności od:

- statusu dostawcy (dotyczy dostawców bez statusu zaufany w ING LP),
- rodzaju przedmiotu leasingu, oraz
- wartości wniosku.

W pozostałych przypadkach standardowo wartość rynkowa nowego przedmiotu-ruchomości nie jest weryfikowana.

Wartość używanego przedmiotu-ruchomości (niezależnie kto jest zbywcą) lub wartość nowego przedmiotu-ruchomości ale nabywanego od klienta lub firmy powiązanej z klientem, weryfikowana jest przez wycenę niezależnego rzeczoznawcy lub, o ile to możliwe przez wewnętrzną weryfikację wartości rynkowej przedmiotu.

Wartość nabycia nieruchomości zawsze weryfikowana jest przez operat szacunkowy przygotowany przez niezależnego rzeczoznawcę.

W czasie trwania umowy leasingu, wartości finansowanych ruchomości nie są weryfikowane.

Wartości rynkowe finansowanych nieruchomości są weryfikowane minimum co 2 lata na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego przez niezależnego rzeczoznawcę. Dodatkowo w okresach rocznych, w których zewnętrzna wycena nieruchomości nie jest wymagana, ING LP sporządza wewnętrzną weryfikację wartości rynkowej finansowanych nieruchomości.

ING Commercial Finance S.A. (ING CF)

W przypadku faktoringu standardowego (zarówno z regresem jak i bez regresu) podstawowym zabezpieczeniem transakcji są wierzytelności nabywane od klienta wobec odbiorców zgłoszonych do faktoringu.

Na etapie analizy wniosku faktoringowego oraz w trakcie obowiązywania umowy faktoringowej dokonywana jest przez ING CF bieżąca ocena jakości wierzytelności (analiza historii współpracy klienta i odbiorcy, jakości rozliczeń, zapisów umów handlowych) oraz prowadzony jest monitoring sytuacji finansowej odbiorców.

ING CF sporadycznie wykorzystuje inne formy zabezpieczeń jak np. hipoteki, przewłaszczenie majątku czy gwarancje bankowe itp. Zasady weryfikacji wartości zabezpieczeń znajdują się w „Instrukcji Kredytowej” ING CF. Zgodnie z tymi zasadami w przypadku ustanawiania:

- hipoteki - na etapie wniosku faktoringowego klient zobowiązany jest dostarczyć operat szacunkowy nieruchomości, nie starszy niż sprzed 12 miesięcy, wypis z Księgi Wieczystej nieruchomości oraz kopie polisy ubezpieczenia nieruchomości. W przypadku wpisów hipoteki na inny bank, informację o aktualnym stanie zadłużenia zabezpieczonego hipoteką.
- przewłaszczenia/zastawu na aktywach - na etapie wniosku klient zobowiązany jest dostarczyć dokumenty potwierdzające wartość aktywów np. polisę ubezpieczeniową, wydruki stanów magazynowych.
- gwarancji bankowych - wymagane jest uzyskanie opinii Banku w odniesieniu do ryzyka banku wystawiającego gwarancję.
- gwarancja faktora (credit cover) - przejęcie ryzyka wypłacalności odbiorcy zagranicznego, przez faktora zagranicznego, ING CF weryfikuje czy faktor znajduje się na liście faktorów akceptowanych przez ING Group.

W związku z bardzo rzadkimi przypadkami korzystania z dodatkowych zabezpieczeń w „Instrukcji Kredytowej” ING CF znajduje się zapis, że ocena płynności oraz wycena zabezpieczeń przeprowadzana jest zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami.

W ING CF funkcjonują zasady zarządzania ryzykiem wtórnym ubezpieczyciela, w przypadku faktoringu bez regresu. ING CF akceptuje polisy ubezpieczeniowe w ramach przyznanych dla ubezpieczycieli limitów, umożliwiających monitoring ryzyka zabezpieczonego przez poszczególnych ubezpieczycieli.

6.2.3 Opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjętych przez Bank

Bank

Bank przyjmuje wszystkie dopuszczalnie prawne formy zabezpieczeń, określając równocześnie w regulacjach dotyczących zabezpieczeń preferencje odnośnie ich stosowania.

Przy czym wybór zabezpieczeń powinien być oparty na:

- powiązaniu wartości i jakości zabezpieczenia z prawdopodobieństwem niewykonania zobowiązania przez klienta. Oznacza to, że im gorszy rating klienta, tym ekspozycja kredytowa powinna być lepiej zabezpieczona,
- dążeniu do spełnienia warunków wskazanych w regulacjach, które umożliwiają m.in. uwzględnienie przypisanych do zabezpieczeń stóp odzysku w procesie szacowania wymogów kapitałowych i rezerw,
- respektowaniu ograniczeń w przyjmowaniu zabezpieczeń i uwzględniania wskazówek opisanych w regulacjach mających na celu minimalizację negatywnego odchylenia rzeczywistych stóp odzysku od oszacowanych w modelu LGD,
- optymalizacji katalogu zabezpieczeń danej ekspozycji kredytowej w sytuacji, gdy istnieje określona pula dostępnych przedmiotów zabezpieczenia.

W obszarze detalicznym w zakresie wyznaczania kapitału regulacyjnego Bank stosuje metodę standardową. W celu stosowania preferencyjnej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczanych hipotekami na nieruchomości, muszą być spełnione kryteria jakościowe opisane w Artykule 124, 208 oraz 229, ust.1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.

W Banku identyfikowane są następującego grupy zabezpieczeń:

- Zabezpieczenia rzeczowe - umożliwiające odzyskanie wierzytelności przez Bank, w przypadku niewykonania zobowiązania przez klienta, w drodze upłynnienia określonego składnika aktywów dostawcy zabezpieczenia - ochrona kredytowa rzeczywista.

Bank wyróżnia następujące rodzaje aktywów, które mogą stanowić rzeczowe zabezpieczenie wierzytelności Banku z tytułu ekspozycji kredytowych:

- nieruchomości,
- aktywa ruchome - rzeczy oznaczone co do tożsamości,
- aktywa ruchome - zapasy lub rzeczy oznaczone co do gatunku,
- środki pieniężne (kaucje, lokaty oraz środki na pokrycie akredytywy z góry),
- należności,
- bony skarbowe,
- obligacje znajdujące się w obrocie na giełdzie,
- obligacje nie znajdujące się w obrocie na giełdzie/certyfikaty inwestycyjne,
- akcje znajdujące się w obrocie na giełdzie,

- akcje nie znajdujące się w obrocie na giełdzie,
- jednostki uczestnictwa w Otwartych Funduszach Inwestycyjnych,
- wykupiona wierzytelność z regresem.
- Zabezpieczenia osobiste - umożliwiające spłatę wierzytelności Banku, w przypadku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, z jakiegokolwiek składnika aktywów dostawcy zabezpieczenia - ochrona kredytowa nierzeczywista.

Bank wyróżnia następujące formy zabezpieczeń osobistych:

- poręczenie według Prawa wekslowego lub Kodeksu Cywilnego,
- gwarancja/regwarancja bankowa i gwarancja korporacyjna,
- przystąpienie do długu.
- W niektórych modelach LGD stosowanych w Banku na poziom odzysku ekspozycji z części niezabezpieczonej ma również wpływ tzw. klauzula „negative pledge”, która zobowiązuje klienta do nieustanawiania jakichkolwiek zabezpieczeń na swoim majątku lub do istotnego ograniczenia tych zabezpieczeń wobec innych wierzycieli. Akceptacja klauzuli przez klienta podnosi poziom odzysku z części niezabezpieczonej.
- Stosuje się również dodatkowe rodzaje zabezpieczeń, które wzmacniają pozycję negocjacyjną Banku lub zwiększają uprawnienia kontrolne Banku jako wierzyciela. Do dodatkowych zabezpieczeń należą m.in.:
 - list intencyjny/patronacki/oświadczenia patronackie,
 - weksel in blanco,
 - cesja praw z polisy majątkowej,
 - ubezpieczenie kredytu w Zakładzie Ubezpieczeniowym,
 - ubezpieczenie należności krajowych (polisa wystawiona na ING BSK lub cesja polisy).

Ponadto, Bank wprowadził zasady identyfikacji nieruchomości rolnych przyjmowanych na zabezpieczenie w związku z wejściem w życie Ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz Ustawy o Księgach wieczystych i hipotece z dnia 6 lipca 2016 r.

Struktura poszczególnych grup zabezpieczeń jest zdywersyfikowana. Największy udział posiadają następujące zabezpieczenia:

- hipoteki - udział ten wynika z faktu, że hipoteki zazwyczaj zabezpieczają kredyty inwestycyjne długoterminowe. Ponadto hipoteki są głównym zabezpieczeniem kredytów na finansowanie nieruchomości komercyjnych,
- gwarancje bankowe, poręczenia i gwarancje korporacyjne - w ramach tej grupy zabezpieczeń znajdują się poręczyciele różnych branż, o zróżnicowanej sytuacji ekonomiczno-finansowej. Nie stwarza to zatem znaczącego ryzyka w zakresie koncentracji. W sytuacji przyjmowania określonego odzysku zabezpieczenia, większego od 0%, konieczne jest zbadanie sytuacji ekonomiczno-finansowej poręczyciela oraz ustalenie kategorii ryzyka,
- środki trwałe i obrotowe.

W ogólnej puli zabezpieczeń przyjętych przez Bank niewielki udział mają zabezpieczenia w formie należności oraz papiery wartościowe.

ING Lease (Polska) Sp. z o.o. (ING LP)

W przypadku transakcji leasingowych podstawowym zabezpieczeniem jest własność przedmiotu leasingu. Zasady ustanawiania zabezpieczeń oraz ich wartości wynikają ze specyfiki leasingu oraz z „Polityki Zarządzania Zabezpieczeniami w odniesieniu do szacowania odzysków oraz wymogów

kapitałowych w ING Lease (Polska) Sp. z o.o.” w odniesieniu do szacowania wymogów kapitałowych wprowadzonej w 2015 r., zaktualizowanej w 2020 r.

ING Commercial Finance S.A. (ING CF)

W przypadku faktoringu standardowego (z regresem i bez regresu) podstawowym zabezpieczeniem transakcji są wierzytelności nabywane od klienta wobec odbiorców zgłoszonych do faktoringu.

Poza cesją wierzytelności ING CF pozyskuje jako zabezpieczenie weksel in blanco klienta, często poręczony przez właścicieli oraz pełnomocnictwo do rachunku bankowego klienta. W przypadku faktoringu pełnego ING CF korzysta z polisy ubezpieczającej ryzyko niewypłacalności odbiorcy w jednym z zaakceptowanych towarzystw ubezpieczeniowych.

W przypadku reverse faktoringu podstawowym zabezpieczeniem transakcji jest pełnomocnictwo do rachunku bankowego. Jest to podyktowane oferowaniem tego produktu jedynie do wybranych klientów (w bardzo dobrej sytuacji finansowej) z segmentu klientów strategicznych

ING CF sporadycznie wykorzystuje inne formy zabezpieczeń jak np. hipoteki, przewłaszczenie majątku czy gwarancje bankowe.

6.2.4 Główne rodzaje gwarantów i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa

W poniższej tabeli zaprezentowano główne rodzaje gwarantów oraz posiadaną przez nich wartość zabezpieczenia. Zaobserwować można znaczący przyrost dla rodzaju dostawcy gwarancji – władze lokalne (gwarancja BGK) 45,3 % (całkowitej sumy). Bank nie stosuje kredytowych instrumentów pochodnych.

Rodzaj dostawy gwarancji	Wartość zabezpieczenia*	Udział %
Przedsiębiorstwa - kategoria „inwestycyjne” (rating do 10)	3 906,8	29,3%
Przedsiębiorstwa - kategoria „spekulacyjne” (rating 11-17)	3 327,0	25,0%
Przedsiębiorstwa - kategoria „nieregularne” (rating 18-22)	53,4	0,4%
Władze lokalne (prefiks GL)	6 027,0	45,3%
Razem	13 314,2	100%

*) Zaprezentowana w tabeli wartość stanowi wartość zabezpieczenia, a nie ekspozycji.

6.2.5 Koncentracja ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego

Główną formą przyjmowanych zabezpieczeń są hipoteki (68,7% całkowitej sumy), gdyż instytucja jest znacząco zaangażowana w finansowanie zakupu nieruchomości mieszkalnych oraz w finansowanie nieruchomości komercyjnych.

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość zabezpieczenia*	Udział %
Hipoteki	106 873,3	68,7%
Maszynty i urządzenia	21 370,5	13,7%
Gwarancje	13 314,2	8,6%
Zapasy	7 699,4	5,0%
Wierzytelności	5 550,3	3,6%
Środki pieniężne	691,3	0,4%
Papiery wartościowe	19,2	0,0%
Razem	155 518,3	100%

*) Zaprezentowana w tabeli wartość stanowi wartość zabezpieczenia, a nie ekspozycji.

6.3 Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego

6.3.1 Struktura systemów ratingu wewnętrznego oraz powiązań między ratingami wewnętrznymi i zewnętrznymi

Integralną częścią procesu związanego z oceną ryzyka kredytowego Banku związanego z ekspozycjami kredytowymi jest wyznaczenie klasy ryzyka klienta. Klasa ryzyka jest determinowana poprzez jednolicie stosowany rating. Proces nadawania ratingu jest finalizowany przed podjęciem decyzji kredytowej.

Ekspozycje wobec przedsiębiorstw i instytucji

W odniesieniu do ekspozycji wobec przedsiębiorstw i instytucji ING Group wykorzystuje stopniową skalę ratingową opierającą się na 22 klasach ryzyka, które stanowią prezentację ryzyka związanego z klientem. Niektóre stosowane w Banku modele posiadają podklasy ratingowe dla uzyskania lepszej granulacji skali ratingowej. Podklasy te należy traktować jako część pełnej klasy ratingowej.

W Banku najczęściej wykorzystuje się 17 klas ryzyka (6-22). W niektórych przypadkach wystąpić mogą również lepsze klasy ryzyka - zwykle w portfelu Klientów Strategicznych. Przypisanie do każdej z klas ryzyka klienta oparte jest na modelach ratingowych, które wykorzystują dane ze sprawozdań finansowych klienta, ocenie czynników jakościowych oraz, w określonych przypadkach, standingu finansowym spółki-matki.

Przy przypisaniu klientowi klasy ryzyka w pierwszej kolejności kieruje się wartością prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przypisaną przez model ratingowy. Poniższy opis charakterystyk poszczególnych klas ratingowych traktowany jest pomocniczo, w szczególności na potrzeby apelacji ratingów wyznaczonych na podstawie modeli.

Klasy ryzyka można podzielić na trzy podstawowe grupy:

- grupę klas odpowiadającą ratingom inwestycyjnym (klasy ryzyka 1-10),
- grupę klas odpowiadającą ratingom spekulacyjnym (klasy ryzyka 11-17),
- klasy trudnych kredytów (klasy ryzyka 18-22).

Grupa klas niskiego ryzyka (1-10) obejmuje podmioty posiadające solidny poziom dochodów oraz marż, silną strukturę bilansu oraz długoterminowe, stabilne perspektywy. W górnych poziomach tego przedziału klasyfikowani są klienci zajmujący pozycje liderów rynkowych, których wrażliwość na niekorzystne zmiany rynkowe jest stosunkowo niska. Podmioty z tej kategorii mają swobodny - tzn. według swojego uznania - dostęp do finansowania na rynkach w dowolnym momencie.

Grupa klas średniego i podwyższonego ryzyka (11-17) jest grupą klas o stosunkowo dużej rozpiętości poziomów ryzyka, przy czym można je podzielić na:

- Podmioty o najlepszych klasach w ramach tej grupy aktualnie wywiązują się ze swoich zobowiązań finansowych, jednak obsługa długu (kapitału oraz odsetek) w dłuższym okresie może okazać się niepewna. Margines bezpieczeństwa jest zatem ograniczony. W sytuacji niesprzyjającego otoczenia gospodarczego lub niekorzystnych warunków ekonomicznych istnieje niebezpieczeństwo wzrostu ryzyka kredytowego.
- Podmioty posiadające klasy o większym ryzyku (najgorsze klasy z tej grupy) w dłuższej perspektywie mogą się charakteryzować: niepewnymi perspektywami w zakresie dochodów, gorszą jakością aktywów oraz ryzykiem niedopasowania poziomu kapitałów, co może się przełożyć na możliwość wystąpienia strat.

Klasy trudnych kredytów (18-22) jest grupą klas ryzyka obejmującą podmioty, u których wystąpiły jednoznaczne oznaki problemów z obsługą zadłużenia lub wystąpiła już sytuacja określana jako niewykonanie zobowiązania. Ta grupa klas ryzyka obejmuje również klientów z ekspozycją w statusie forbearance w sytuacji pojawienia się przeterminowania powyżej 30 dni kalendarzowych na ekspozycji ze statusem forbearance lub udzielenia kolejnego udogodnienia typu forbearance na danej ekspozycji.

Klasy ryzyka 1-2

Podmioty znajdujące się w tym przedziale odznaczają się najniższym stopniem ryzyka. W dłuższej perspektywie posiadają solidny i stabilny poziom dochodów, znaczącą płynność oraz wyjątkowo silną strukturę bilansu, która utrzymuje się przez dłuższy okres czasu. Prawdopodobieństwo wystąpienia sytuacji niewykonania zobowiązania wśród klientów jest niezwykle niskie. Podmioty klasyfikowane do tej grupy zazwyczaj:

- prowadzą działalność na globalnych/dużych rynkach z atrakcyjnymi marżami, z silnym potencjałem wzrostu oraz z wysokimi barierami wejścia,
- doświadczają słabej lub żadnej presji cenowej, poprzez brak bezpośredniej konkurencji lub jej nieliczność,
- posiadają silną pozycję w stosunku do dostawców oraz mocną i znaną(e) globalną(e) markę (marki),
- nie posiadają przewidywalnych zagrożeń.

Klasy ryzyka 3-4

Podmioty o wysokiej jakości, z nieznacznie większym długoterminowym potencjałem wystąpienia ryzyka niż podmioty zaliczane do klas ryzyka 1 lub 2. Niemniej jednak, w dłuższym okresie ocenia się, że są to bardzo silne podmioty, posiadające stabilne dochody, dobrą płynność finansową oraz mocną strukturę bilansu.

Klasy ryzyka 5-7

Klasy te obejmują silne podmioty o cyklicznej działalności lub podmioty znajdujące się w dobrej kondycji, których dochody charakteryzują się pewną zmiennością. Analiza tych podmiotów może wykazać, że w przyszłości są podatne na osłabienie swojej sytuacji finansowej. Podmioty klasyfikowane do tej grupy:

- często funkcjonują na bardzo konkurencyjnych rynkach o niskim stopniu konsumenckiej lojalności,
- posiadają dobry profil kredytowy, charakteryzujący się relatywnie niskim poziomem ryzyka, a tym samym dysponują pełnymi zdolnościami do wywiązywania się z zobowiązań finansowych,
- muszą przeznaczać istotne zasoby firmy na utrzymanie swojego udziału w rynku,
- mają ograniczoną zdolność do dyktowania warunków cenowych i/lub współpracy z dostawcami.

Dla modeli globalnych (stosowanych powszechnie w ING Group) i lokalnych (stosowanych wyłącznie przez Bank) w przypadku niektórych klas ryzyka (8-17) funkcjonują różne opisy klientów zaklasyfikowanych do tych klas.

Klasy ryzyka 8-10 dla modeli globalnych

Podmioty znajdujące się w tym przedziale są podatne na zmiany warunków gospodarczych, które mogą wpływać na ich zdolność kredytową, przy czym obecnie ich sytuacja jest dobra. Podmioty klasyfikowane do tej grupy zazwyczaj charakteryzują się:

- posiadaniem możliwości zróżnicowania produktów lub usług w stosunku do konkurencji w warunkach presji wywieranej przez rynek,
- małym lub żadnym wpływem na cenę nabywanych surowców,
- kadrą zarządzającą, która może realizować bardziej ryzykowne strategie lub może być oceniana jako mniej stabilna niż kadra firm o lepszym ratingu.

Klasy ryzyka 11-13 dla modeli globalnych

Podmioty znajdujące się w tym przedziale charakteryzują się stosunkowo dobrą sytuacją finansową, jednakże zdolność obsługi zadłużenia w dłuższym okresie nie jest zapewniona. Historyczne przepływy pieniężne (cash flow) tych firm cechują się nieregularnością. Firmy te mogły ponosić straty w poprzednich latach. Chociaż obecnie są mniej lub bardziej rentowne, wykazują pewien margines bezpieczeństwa i zaliczają się do nadal akceptowalnych klientów. Ponadto podmioty w tym przedziale:

- mogą mieć problemy z utrzymaniem swojej pozycji na rynku w obliczu narastającej konkurencji,
- mają mały lub żaden wpływ na ceny nabywanych surowców,
- mogą mieć nie najlepszy poziom kadry zarządzającej.

Klasy ryzyka 14-17 dla modeli globalnych

Firmy znajdujące się w tym przedziale wchodzą w zagrożoną strefę swojej sytuacji finansowej. Świadczyć o tym mogą: znaczne ograniczenie poziomu rentowności, znaczne pogorszenie struktury bilansu, nieregularne przepływy pieniężne (cash flow) z przewagą odpływu środków oraz napięta zdolność obsługi zadłużenia. Podmioty te często:

- działają w sektorze znajdującym się w fazie spadkowej,
- muszą stawiać czoła wzrastającej presji konkurencji,
- mają bardzo ograniczone lub nie mają żadnych możliwości wpływu na ceny surowców i na relacje z dostawcami,
- mogą mieć słabą kadrę zarządzającą, którą cechuje np. brak doświadczenia, brak stabilności, brak zaangażowania.

Dla klientów w przedziale 16-17 dodatkowo występują następujące okoliczności:

- pomimo bieżącej obsługi wszelkich zobowiązań przez klienta istnieją poważne obawy osłabienia kondycji finansowej klienta lub jego zdolności kredytowej,
- w obecnej sytuacji nie przewiduje się wystąpienia niewykonania zobowiązania, ale konieczny jest wzmożony monitoring,
- wymagane są wzmożone działania zmierzające do poprawy pozycji Banku jako wierzyciela lub do ograniczenia, bądź całkowitego wycofania udziału Banku w finansowaniu transakcji lub klienta.

Klasa ryzyka 15 wyłącznie dla modelu globalnego dla dużych korporacji

Poza przedstawionym powyżej generalnymi przesłankami, które determinują zaklasyfikowanie podmiotu do przedziału 14-17, dla klasy 15 występują dodatkowo niżej wymienione przesłanki:

- znaczące oznaki pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta/pogorszenia zdolności kredytowej, oraz
- występują istotne oznaki pogorszenia profilu ryzyka, skutkującego zagrożeniem dla terminowej spłaty wszystkich zobowiązań klienta w przyszłości.

Jednocześnie zachowane zostały wszystkie z poniższych warunków:

- klient nie wnioskował o zmianę (wydłużenie) terminu spłaty kapitału zaangażowania,
- klient nie potrzebuje w krótkoterminowej perspektywie (do 1 roku) dodatkowego finansowania związanego z pogorszeniem jego płynności finansowej,
- klient posiada wystarczającą zdolność do obsługi zadłużenia,
- ocena perspektyw głównych rynków, na których działa klient, jest pozytywna.

Ponadto, dla klientów z klasą ryzyka 15, dla których zostały zdefiniowane dodatkowe warunki umowne, mogą wystąpić poniższe przypadki ich naruszenia:

- Bank spodziewa się, że klient złamie jeden lub więcej warunków,
- Bank może jednorazowo zaakceptować naruszenie warunku na okres do jednego roku.

Klasa ryzyka 16 wyłącznie dla modelu globalnego dla dużych korporacji

Oprócz generalnych przesłanek dotyczących klasyfikowania podmiotu do przedziału 14-17 występują niżej wymienione przesłanki:

- znaczące oznaki pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta/pogorszenia zdolności kredytowej,
- istotne oznaki pogorszenia profilu ryzyka, skutkującego wzrostem zagrożenia dla terminowej spłaty wszystkich zobowiązań klienta w przyszłości.

Jednocześnie zachowane zostały wszystkie z poniższych warunków:

- klient nie wnioskował o zmianę (wydłużenie) terminu spłaty kapitału zaangażowania,
- klient nie potrzebuje w krótkoterminowej perspektywie (do 1 roku) dodatkowego finansowania związanego z pogorszeniem jego płynności finansowej,
- ocena perspektyw głównych rynków, na których działa klient, jest neutralna lub pozytywna.

Ponadto, dla Klientów z klasą ryzyka 16, dla których zostały zdefiniowane dodatkowe warunki umowne, mogą wystąpić poniższe przypadki ich naruszenia:

- klient nie dotrzymał jednego lub więcej warunków,
- klient poinformował Bank, że nie będzie w stanie dotrzymać jednego lub więcej spośród tych warunków.

Klasa ryzyka 17 wyłącznie dla modelu globalnego dla dużych korporacji

Oprócz generalnych przesłanek dotyczących klasyfikowania podmiotu do przedziału 14-17 występują niżej wymienione przesłanki:

- znaczące oznaki pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta/pogorszenia zdolności kredytowej,
- istotne oznaki pogorszenia profilu ryzyka, skutkującego wzrostem zagrożenia dla terminowej spłaty wszystkich zobowiązań klienta w przyszłości.

Dodatkowo wystąpił jeden lub więcej z następujących symptomów:

- klient zawnioskował o zmianę (wydłużenie) terminu spłaty kapitału zaangażowania lub istnieje duże prawdopodobieństwo, że w najbliższym czasie wystąpi z takim wnioskiem, przy czym zmiana (wydłużenie) terminu spłaty kapitału zaangażowania nie skutkuje (nie będzie skutkować) dla Banku poniesieniem straty, gdyż warunki prolongaty w pełni rekompensują opóźnienie w spłacie kapitału,
- klient nie ma, lub prawdopodobnie nie będzie miał, wystarczającej zdolności do obsługi zadłużenia w długoterminowej perspektywie, jednakże nie potrzebuje w krótkoterminowej perspektywie (do 1 roku) dodatkowego finansowania związanego z pogorszeniem jego płynności finansowej,
- ocena perspektyw głównych rynków, na których działa klient, jest neutralna lub negatywna.

Ponadto, dla klientów z klasą ryzyka 17, dla których zostały zdefiniowane dodatkowe warunki umowne, może wystąpić przypadek, że klient nie dotrzymał jednego lub więcej warunków.

Klasy ryzyka 8-10 dla modeli lokalnych

Podmioty znajdujące się w tym przedziale są klientami o mocnym standingu finansowym, zazwyczaj charakteryzują się:

- bardzo dobrą sytuacją finansową i zdolnością do długoterminowej obsługi zadłużenia,
- wysokim marginesem bezpieczeństwa obsługi zadłużenia w długiej perspektywie,
- posiadaniem możliwości różnicowania produktów lub usług w stosunku do konkurencji w warunkach presji wywieranej przez rynek,
- doświadczoną kadrą zarządzającą.

Klasy ryzyka 11-12 dla modeli lokalnych

Podmioty znajdujące się w tym przedziale cechują się bardzo dobrą sytuacją finansową oraz zazwyczaj charakteryzują się:

- bardzo dobrą sytuacją finansową i zdolnością do długoterminowej obsługi zadłużenia, która może jednak być zakłócona przez czynniki makroekonomiczne,
- ograniczoną możliwością różnicowania produktów lub usług w stosunku do konkurencji,
- doświadczoną kadrą zarządzającą, która może realizować bardziej ryzykowne strategie lub może być oceniana jako mniej stabilna niż kadra firm o lepszym ratingu.

Klasy ryzyka 13-14 dla modeli lokalnych

Większość podmiotów znajdujących się w tym przedziale charakteryzuje się dobrą sytuacją finansową, jednak gorszą od podmiotów o lepszych ratingach. Firmy te nadal wykazują odpowiedni margines bezpieczeństwa i zaliczają się do dobrych kredytobiorców. Podmioty klasyfikowane do tej grupy zazwyczaj charakteryzują się:

- dobrą sytuacją finansową i zdolnością do długoterminowej obsługi zadłużenia, która może jednak być zakłócona przez czynniki makroekonomiczne,
- ograniczoną lub brakiem możliwości różnicowania produktów lub usług w stosunku do konkurencji,
- kadrą zarządzającą o adekwatnym doświadczeniu do prowadzonej działalności,
- w przypadkach niektórych podmiotów zdolność obsługi zadłużenia w dłuższym okresie może być obciążona nieco wyższym ryzykiem, o ile historyczne przepływy pieniężne (cash flow) tych firm cechują się nieregularnością i/lub firmy te mogły ponosić straty w poprzednich latach.

Klasy ryzyka 15-16 dla modeli lokalnych

Podmioty w tym przedziale należą do grona akceptowalnych kredytobiorców. Niektóre z nich mogą jednak charakteryzować się podwyższonym ryzykiem kredytowym. Podmioty w tym przedziale:

- mogą mieć problemy z utrzymaniem swojej pozycji na rynku w obliczu narastającej konkurencji,
- mogą mieć mały lub żaden wpływ na ceny nabywanych surowców, towarów lub usług,
- mogą mieć nie najlepszy poziom kadry zarządzającej lub wysoką rotację na stanowiskach kierowniczych,
- mogą mieć ograniczony poziom rentowności, istotnie pogorszoną strukturę bilansu, nieregularne przepływy pieniężne (cash flow).

Klasa ryzyka 17 dla modeli lokalnych

Firmy znajdujące się w tej klasie ryzyka wchodzą w zagrożoną strefę swojej sytuacji finansowej. Wykazują znaczące oznaki pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej/pogorszenia zdolności kredytowej. Wymagane są wzmożone działania zmierzające do poprawy pozycji Banku jako wierzyciela lub do ograniczenia, bądź całkowitego wycofania udziału Banku w finansowaniu transakcji lub kredytobiorcy. W obecnej sytuacji nie przewiduje się wystąpienia niewykonania zobowiązania, ale konieczny jest wzmożony monitoring.

Istotnymi oznakami pogorszenia profilu ryzyka, skutkującego wzrostem zagrożenia dla terminowej spłaty wszystkich zobowiązań kredytobiorcy w przyszłości, może być wystąpienie jednego lub więcej z następujących symptomów:

- klient zawnioskował o zmianę (wydłużenie) terminu spłaty kapitału zaangażowania lub istnieje duże prawdopodobieństwo, że w najbliższym czasie wystąpi z takim wnioskiem, przy czym zmiana (wydłużenie) terminu spłaty kapitału zaangażowania nie skutkuje (nie będzie skutkować) dla Banku poniesieniem straty, gdyż warunki prolongaty w pełni rekompensują opóźnienie w spłacie kapitału,
- pomimo bieżącej obsługi wszelkich zobowiązań przez klienta istnieją poważne objawy osłabienia jego kondycji finansowej lub zdolności kredytowej,
- klient nie ma lub prawdopodobnie nie będzie miał wystarczającej zdolności do obsługi zadłużenia w długoterminowej perspektywie, jednakże nie potrzebuje w krótkoterminowej perspektywie (do 1 roku) dodatkowego finansowania związanego z pogorszeniem jego płynności finansowej,
- ocena perspektyw głównych rynków, na których działa klient, jest neutralna lub negatywna.

Podmioty znajdujące się w tej klasie ryzyka często:

- działają w sektorze znajdującym się w fazie spadkowej,
- muszą stawiać czoła wzrastającej presji konkurencji,
- mają bardzo ograniczone lub nie mają żadnych możliwości wpływu na ceny surowców i na relacje z dostawcami,
- mogą mieć słabą kadrę zarządzającą, którą cechuje np. brak doświadczenia, brak stabilności, brak zaangażowania.

Klasa ryzyka 18 - Pod obserwacją/Restrukturyzacja

Klient nadal prowadzi działalność i realizuje swoje zobowiązania wobec Banku (tj. nie występują opóźnienia w spłacie kapitału lub odsetek, lub występujące opóźnienia są krótsze niż 31 dni), przy czym zaistniała już co najmniej jedno z niżej wymienionych zdarzeń:

- klient zawnioskował o zmianę (wydłużenie) terminu spłaty kapitału zaangażowania, przy czym zmiana (wydłużenie) terminu spłaty kapitału zaangażowania nie skutkuje dla Banku poniesieniem straty, gdyż warunki prolongaty w pełni rekompensują opóźnienie w spłacie kapitału,
- klient potrzebuje, w krótkoterminowej perspektywie (do 1 roku), dodatkowego finansowania, związanego z pogorszeniem jego płynności finansowej, przy czym Bank ocenia, że w krótkim okresie nie wystąpią problemy z pozyskaniem takiego finansowania (poza Bankiem),
- klient nie posiada wystarczającej zdolności do obsługi zadłużenia,
- ocena perspektyw głównych rynków, na których działa klient, jest negatywna.

Ponadto, dla Klientów z klasą ryzyka 18, dla których zostały zdefiniowane dodatkowe warunki umowne, może wystąpić przypadek, że klient nie dotrzymał jednego lub więcej warunków.

Klasa ryzyka 19 - Poniżej standardu/Restrukturyzacja

Klient nadal prowadzi działalność i realizuje swoje zobowiązania wobec Banku (jeżeli występują zaległości w spłacie to okres przeterminowania nie przekracza 90 dni), przy czym zaistniała już co najmniej jedna z niżej wymienionych przesłanek:

- klient zawnioskował o zmianę (wydłużenie) terminu spłaty kapitału zaangażowania, przy czym zmiana (wydłużenie) terminu spłaty kapitału zaangażowania nie skutkuje dla Banku powstaniem straty, gdyż warunki prolongaty w pełni rekompensują opóźnienie w spłacie kapitału,
- klient potrzebuje w krótkoterminowej perspektywie (do 1 roku) dodatkowego finansowania, związanego z pogorszeniem jego płynności finansowej, które w krótkim okresie czasu będzie prawdopodobnie dostępne (poza Bankiem),
- klient nie posiada wystarczającej zdolności do obsługi zadłużenia,
- ocena perspektyw głównych rynków, na których działa klient, jest negatywna.

Ponadto dla klientów z klasą ryzyka 19, dla których zostały zdefiniowane dodatkowe warunki umowne, może wystąpić przypadek, że klient nie dotrzymał jednego lub więcej warunków.

Klasa ryzyka 20 - Wątpliwe/Wystąpiła sytuacja określana jako niewykonanie zobowiązania oraz utrata wartości - odzyskiwanie i działania przed przymusową realizacją zabezpieczeń

Bank ocenia, że klient nie spłaci w pełni zobowiązań wobec Banku, ale Bank nie rozpoczął (jeszcze) przymusowej realizacji zabezpieczeń. Bank mógł już jednak podjąć działania w kierunku dobrowolnej sprzedaży przedmiotów zabezpieczenia przez samego klienta (lub właściciela przedmiotów zabezpieczeń) z przeznaczeniem uzyskanych środków na spłatę zadłużenia wobec Banku. Brak możliwości pełnej spłaty zobowiązań wobec Banku wynika z jednego lub więcej następujących zdarzeń:

- Bank ocenia, że nastąpiła utrata wartości zaangażowania (impairment), której przesłanki zostały określone w wewnętrznych regulacjach Banku, lub
- Bank podjął decyzję o sprzedaży wierzytelności kredytowej z dyskontem większym niż 10%, a sprzedaż nie jest wynikiem zarządzania ryzykiem koncentracji, lub
- na danej ekspozycji ze statusem forbearance pojawiło się przeterminowanie powyżej 30 dni kalendarzowych lub udzielono kolejnego udogodnienia typu forbearance.

Klasa ryzyka 21 - Stracone/Wystąpiło niewykonanie zobowiązania - odzyskiwanie oraz przymusowa realizacja zabezpieczeń bez strat

W przypadku klientów zaklasyfikowanych do klasy ryzyka 21 zaistniały następujące zdarzenia:

- Bank przystąpił do realizacji zabezpieczeń,
- brak perspektyw na odzyskanie przez klienta zdolności kredytowej i wznowienie obsługi długu,
- zostały wyczerpane wszystkie potencjalne możliwości restrukturyzacji zaangażowania i nie przyniosły one pożądaných rezultatów,
- nie przewiduje się poniesienia straty z tytułu utraty wartości (impairment), ponieważ bieżącą wartość realizowanych zabezpieczeń pokrywa (oczekuje się, że pokryje) w pełni całe zaangażowanie wobec Banku.

Klasa ryzyka 22 - Stracone/Wystąpiło niewykonania zobowiązania i utrata wartości - odzyskiwanie oraz przymusowa realizacja zabezpieczeń ze stratą

W przypadku klientów zaklasyfikowanych do klasy ryzyka 22 zaistniały następujące zdarzenia:

- Bank przystąpił do realizacji zabezpieczeń,
- brak perspektyw na odzyskanie przez klienta zdolności kredytowej i wznowienie obsługi długu,
- zostały wyczerpane wszystkie potencjalne możliwości restrukturyzacji zaangażowania i nie przyniosły one pożądaných rezultatów,
- z uwagi na brak zabezpieczeń lub ich niewystarczającą wartość, zaangażowanie zostało (lub zostanie) częściowo lub w całości umorzone.

W segmencie przedsiębiorstw i instytucji definicja zdarzenia niewykonania zobowiązania determinuje reklasyfikację klienta do klasy ratingowej 20-22.

W tabeli poniżej zaprezentowano strukturę powiązań pomiędzy wewnętrznymi i zewnętrznymi ocenami ratingowymi:

Ocena ratingowa ING Klasy ryzyka	S&P/Fitch IBCA Rating	Moody's Rating
1	AAA	Aaa
2	AA+	Aa1
3	AA	Aa2
4	AA-	Aa3
5	A+	A1
6	A	A2
7	A-	A3
8	BBB+	Baa1
9	BBB	Baa2
10	BBB-	Baa3
11	BB+	Ba1
12	BB	Ba2
13	BB-	Ba3
14	B+	B1
15	B	B2
16	B-	B3
17	CCC	Caa1
18	CC	Ca
19	C	C
20	D	C
21	D	C
22	D	C

Ekspozycje kapitałowe

W odniesieniu do ekspozycji kapitałowych Bank stosuje uproszczoną metodę ważenia ryzykiem zgodną z wymogami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. Z uwagi na specyfikę działalności spółki zależne nie identyfikują ekspozycji kapitałowych.

Definicja zdarzenia niewykonania zobowiązania na produktach klasyfikowanych do ekspozycji wynikających z transakcji rynków finansowych oraz obiektywne dowody i przesłanki niewykonania zobowiązania (a tym samym obiektywne dowody i przesłanki utraty wartości) są takie same jak dla pozostałych produktów obarczonych ryzykiem kredytowym i zostały opisane w sekcji „Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości” tego dokumentu.

Przesłanka dotycząca istotnego naruszenia warunków umowy jest dodatkowo uszczegółowiona w umowach ramowych zawieranych z klientami w formie przypadków naruszenia umowy.

Modele podstawowych parametrów ryzyka

Realizując wymagania wynikające z konieczności stałego utrzymywania zgodności z zaawansowaną metodą wewnętrznych ratingów (AIRB) dla potrzeb szacowania regulacyjnego wymogu kapitałowego, opracowano, wdrożono, monitorowano i walidowano modele (lokalne i globalne) podstawowych parametrów ryzyka według wymagań metody AIRB:

- PD (prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania),
- LGD (straty dla Banku wynikającej z niewykonania zobowiązania przez klientów),

- EAD (zaangażowania klienta wobec Banku w momencie niewykonania zobowiązania) dla klas aktywów objętych tą metodą.

Między innymi dla zaangażowań wobec przedsiębiorstw funkcjonują w Grupie następujące modele:

- dla segmentu klientów strategicznych, obejmującego firmy o rocznych przychodach ze sprzedaży powyżej 100 mln EUR:
 - globalny model ratingowy PD (ekspercko-statystyczny) Grupy ING, opracowany na poziomie Grupy ING z uwzględnieniem danych lokalnych i regularnie monitorowany na danych lokalnych,
 - globalne modele LGD i EAD (modele hybrydowe statystyczno-eksperckie) zbudowane także na poziomie Grupy ING z uwzględnieniem danych lokalnych i regularnie monitorowane na danych lokalnych.
- dla lokalnych segmentów firm średnich i dużych (klasa aktywów SME), obejmujących klientów o rocznych przychodach od 0,8 do 100 mln EUR:
 - lokalny model ratingowy PD (statystyczno-ekspercki), opracowany pod nadzorem Grupy ING w oparciu o dane wewnętrzne Banku, wykorzystywany w ING również jako model regionalny dla krajów Europy Środkowo-Wschodniej,
 - lokalne modele LGD i EAD (modele hybrydowe, statystyczno-eksperckie) zbudowane pod nadzorem ING na podstawie danych wewnętrznych Banku i wykorzystywane w ING jako modele regionalne dla krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

Oprócz powyższych Grupa stosuje także modele globalne (centralne) dla ekspozycji wobec banków i innych instytucji finansowych oraz ekspozycji wobec rządów i jednostek samorządu terytorialnego, a także modele dla kredytowania specjalistycznego.

6.3.2 Stosowanie oszacowań wewnętrznych do innych celów niż obliczanie kwot ekspozycji ważonych ryzykiem

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. wykorzystuje modele parametrów ryzyka PD, LGD i EAD zbudowane zgodnie z wymaganiami Części III, Tytułu II, Rozdziału 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., które są wykorzystywane zarówno w procesie kalkulacji minimalnego wymogu kapitałowego, jak również w kluczowych procesach zarządzania ryzykiem - w pomiarze i zarządzaniu ekspozycją kredytową, procesie planowania i ustalania strategii oraz raportowaniu.

Ekspozycja kredytowa - pomiar i zarządzanie

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. stosuje modele parametrów ryzyka PD, LGD i EAD w kluczowych obszarach związanych z pomiarem i zarządzaniem ekspozycjami kredytowymi, m.in. przy:

- obliczeniach kapitału regulacyjnego i ekonomicznego (kapitału wewnętrznego),
- szacowaniu wielkości odpisów aktualizacyjnych/rezerw,
- udzielaniu finansowania, wycenie kredytu, określaniu limitów referencyjnych i apetytu na ryzyko.

Każdy z ww. obszarów wykorzystuje pewne dopasowania parametrów do celów, jakie dany obszar realizuje.

Proces planowania i określania strategii

Prawny wymóg zapewnienia bezpiecznego poziomu kapitału regulacyjnego w Banku powiązany jest z utrzymywaniem bezpiecznego poziomu kapitału ekonomicznego. Planowanie i zarządzanie kapitałem ekonomicznym w Banku, realizowane jest w ramach określonych strategii rynkowych, których parametry stanowią parametry ryzyka metody AIRB, szacowane z wykorzystaniem odpowiednich modeli ryzyka kredytowego. Planowanie i zarządzanie kapitałem ekonomicznym w Banku ma na celu zapewnienie maksymalnego zwrotu na kapitale ekonomicznym przy akceptowalnym poziomie ryzyka. Miary te, w rozbiciu na poszczególne linie biznesowe, są regularnie raportowane do Zarządu Banku przez Departament Zarządzania Kapitałem. Metodologia planowania uwzględnia oczekiwany rozwój Grupy oraz spodziewane zmiany w otoczeniu zewnętrznym. Uzyskane wartości stanowią podstawę do oceny adekwatności oraz wyznaczenia limitów kapitałowych i strategii zarządzania ryzykiem kredytowym w ramach apetytu na ryzyko (RAS). Plan kapitałowy zatwierdzany jest przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Raportowanie

Centre of Expertise – Policy, Models and Systems przygotowuje miesięczne raporty o ryzyku kredytowym dla całego portfela kredytowego. Dodatkowo Departament Rachunkowości generuje obligatoryjne kwartalne raporty o aktywach ważonych ryzykiem i minimalnym kapitale regulacyjnym/współczynniku wypłacalności. Podstawowym narzędziem do raportowania w Banku jest system Vortex, który jest częścią zintegrowanego środowiska do zarządzania ryzykiem kredytowym o nazwie Vantage. Vortex jest jednocześnie globalną bazą danych o ryzyku kredytowym, dostarczającą szczegółowych informacji o różnych aspektach ekspozycji kredytowych, zarówno na poziomie transakcyjnym, jak i na różnych poziomach agregacji. Vortex umożliwia generowanie raportów w różnych przekrojach merytorycznych z wykorzystaniem informacji o poziomach takich parametrów ryzyka jak np.: PD, LGD, EAD, EC, RWA, minimalnym kapitale regulacyjnym, saldzie i zabezpieczeniach. Dane są dostępne dla uprawnionych użytkowników (według określonych praw dostępu) z obszaru Ryzyka, Finansów i Front Office na wszystkich szczeblach zarządzania.

6.3.3 Proces zarządzania ograniczeniem ryzyka kredytowego oraz uznawania technik ograniczenia ryzyka kredytowego

Bank

Zabezpieczenia są istotnym czynnikiem ograniczania ryzyka kredytowego, tym niemniej nie mogą zastępować zdolności kredytowej finansowanego podmiotu, która jest czynnikiem warunkującym udzielenie ekspozycji kredytowej.

Ustanowione zabezpieczenia spełniają następującą rolę:

- finansową:
 - mają ograniczyć straty na ekspozycji kredytowej w przypadku materializacji ryzyka kredytowego tzn. zaprzestania regulowania umownych zobowiązań przez dłużnika,
 - mogą być uwzględniane w procesie szacowania wymogów kapitałowych na ryzyko kredytowe oraz szacowania rezerw kolektywnych dla portfela kredytowego z tytułu utraty wartości aktywów, jeśli spełniają warunki określone w regulacjach bankowych dotyczących zabezpieczeń. Przypisane poszczególnym kategoriom zabezpieczeń stopy odzysku, zostały wyznaczone na podstawie odpowiedniego modelu LGD,
- pozafinansową:
 - zwiększają uprawnienia kontrolne Banku jako wierzyciela przez ograniczenie możliwości dysponowania przez dostawcę zabezpieczenia majątkiem obciążonym na rzecz Banku,

- wzmacniają pozycję negocjacyjną Banku w stosunku do dłużnika (klienta), innych wierzycieli dłużnika i dostawcy zabezpieczenia.

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

- ochronę kredytową rzeczywistą związaną z zabezpieczeniami rzeczowymi,
- ochronę kredytową nierzeczywistą związaną z zabezpieczeniami osobistymi.

Zmniejszenie ryzyka kredytowego Banku z tytułu ekspozycji kredytowej w sytuacji niewykonania zobowiązania przez dłużnika, jego niewypłacalności, upadłości lub innego przypadku naruszenia umowy kredytowej, regulaminu i/lub umowy zabezpieczeń w przypadku:

- ochrony kredytowej rzeczywistej wynika z prawa Banku do upłynnienia, dokonania transferu lub przejęcia, bądź zatrzymania określonych aktywów, lub
- ochrony kredytowej nierzeczywistej wynika ze zobowiązania strony trzeciej do zapłacenia określonej kwoty.

Regulacje Banku w zakresie zabezpieczeń zawierają m.in.:

- wskazanie kryteriów dotyczących uznawania zabezpieczeń w procesie kalkulacji wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe,
- określenie generalnych zasad, którymi Bank kieruje się przy wyborze zabezpieczeń, z uwzględnieniem poziomu akceptowalnego ryzyka kredytowego,
- określenie szczegółowych zasad dla poszczególnych rodzajów zabezpieczeń rzeczowych i osobistych uczestniczących w szacowaniu odzysków (m.in. w zakresie ustalania wartości zabezpieczenia, wymogów w zakresie ubezpieczenia przedmiotu zabezpieczenia rzeczowego, preferowanych form prawnych zabezpieczenia, wymogów dotyczących podmiotów udzielających zabezpieczeń osobistych, pozostałych wymogów dotyczących zabezpieczeń osobistych i rzeczowych).

Ponadto regulacje Banku w zakresie zabezpieczeń uwzględniają szczególnie te aspekty Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., które dotyczą kwestii stosowania modeli LGD, pewności prawnej zabezpieczeń i ich monitorowania.

Regulacje Banku określają również sposób prezentacji i zatwierdzania zabezpieczeń w procesie udzielania ekspozycji kredytowej oraz zasady prezentacji i zatwierdzania monitoringu zabezpieczeń.

Pewność prawną i zakres jurysdykcji przypisanej do stosowanych instrumentów ograniczających ryzyko Bank zweryfikował w zewnętrznej, renomowanej kancelarii prawnej.

W 2015 r. wdrożono wymóg wynikający z art. 194 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. dotyczącego pozyskiwania pisemnych opinii prawnych do dokumentacji zabezpieczeń potwierdzających ich skuteczność i egzekwowalność w odpowiedniej jurysdykcji (której podlega dane zabezpieczenie).

W procesie doboru zabezpieczeń Bank dąży do optymalizacji katalogu zabezpieczeń danej ekspozycji kredytowej, czemu służy:

- wybór w pierwszej kolejności zabezpieczeń o jak najwyższej stopie odzysku, a jednocześnie o mało kosztownym monitoringu,
- różnicowania (dywersyfikacji) typów zabezpieczeń danej ekspozycji kredytowej,
- unikanie zabezpieczeń tej samej ekspozycji kredytowej, które są ze sobą skorelowane w taki sposób, że pogorszenie jakości jednego z zabezpieczeń spowoduje pogorszenie jakości innego zabezpieczenia.

ING Lease (Polska) Sp. z o.o. (ING LP)

Podstawowym zabezpieczeniem transakcji leasingowych jest fakt, że firma leasingowa jest właścicielem przedmiotów finansowanych w ramach umowy leasingowej. Takie zabezpieczenie spełnia zarówno rolę finansową jak i pozafinansową.

Sprzedaż finansowanego aktywa w przypadku konieczności wypowiedzenia umowy leasingowej zmniejsza lub całkowicie eliminuje stratę na ekspozycji kredytowej. Dodatkowo odsprzedawalność finansowanego aktywa wpływa na poziom LGD (stopa odzysku przypisana jest poszczególnym rodzajom przedmiotów leasingu) a co za tym idzie na poziom rezerw zarówno kolektywnych jak i celowych. Odsprzedawalność przedmiotów leasingu oceniana jest metodą ekspercką na etapie wnioskowania o leasing i jest jednym z podstawowych parametrów branych pod uwagę przy ocenie wnioskowanych transakcji leasingowych i wpływających na ostateczną decyzję kredytową (nierzadko jest to parametr bardziej istotny niż sytuacja finansowa klienta).

Dzięki własności przedmiotu leasingu po stronie firmy leasingowej, ING LP po wypowiedzeniu umowy leasingu może przejąć fizyczną kontrolę nad przedmiotem (poprzez odbiór) i jako właściciel sprzedać go stronie trzeciej po cenie rynkowej uzgodnionej między leasingodawcą a potencjalnym nabywcą. Groźba utraty przedmiotu leasingu przez leasingobiorcę powoduje, że klienci często spłacają w pierwszej kolejności zaległe zadłużenie w stosunku do firm leasingowych a dopiero w następnej kolejności innym podmiotom (szczególnie jeśli wartość rynkowa przedmiotu leasingu przewyższa ekspozycję kredytową lub finansowany przedmiot jest kluczowy dla działalności klienta).

ING Commercial Finance S.A. (ING CF)

Podstawowym zabezpieczeniem finansowania udzielonego w formie faktoringu jest cesja wierzytelności handlowych nabytych przez ING CF. Udzielone klientowi finansowanie powinno zostać spłacone przez odbiorców z wierzytelności przekazanych do faktoringu przez klienta. W przypadku faktoringu pełnego dodatkowym źródłem spłaty jest firma ubezpieczająca ryzyko niewypłacalności dłużnika. Powoduje to rozproszenie ryzyka kredytowego i ogranicza potencjalną stratę na ekspozycji faktoringowej w przypadku problemów finansowych klienta.

Zabezpieczenia uwzględniane są w procesie szacowania wymogów kapitałowych na ryzyko kredytowe oraz rezerw.

Regulacje ING CF w zakresie zabezpieczeń zawierają wskazanie zasad ustalania wartości i monitorowania zabezpieczeń oraz kryteriów uznawania zabezpieczeń w procesie kalkulacji wymogu kapitałowego. Każdemu zabezpieczeniu jest przypisana odpowiednia stopa odzysku w modelu LGD.

6.3.4 Mechanizmy kontroli systemów ratingowych

Przegląd i ocena ryzyka kredytowego

Funkcje komercyjne, realizujące działania skutkujące powstaniem ryzyka kredytowego, są oddzielone od procesu oceny ryzyka transakcji i ryzyka klienta (zasada „dwóch par oczu”). Ocena ryzyka kredytowego (realizowana przez Menedżera Ryzyka) przeprowadzana jest niezależnie od oceny funkcji komercyjnych (realizowanych przez Doradcę Klienta). W procesie określania klasy ryzyka i ustalania ratingu uczestniczą: Właściciel Ratingu (Doradca Klienta) oraz Menedżer Ryzyka.

Właściciel Ratingu dokonuje wprowadzenia danych finansowych dotyczących klienta i ponosi odpowiedzialność za prawidłowość określenia wstępnej klasy ryzyka (ratingu) oraz dokonywanie przeglądów i aktualizacji ratingu. W danym momencie może być tylko jeden Właściciel Ratingu danego klienta. W przypadku klientów posiadających klasę ryzyka od 18 do 22, których ekspozycja jest tzw. „kredytem trudnym”, Właścicielem Ratingu zostaje jednostka zajmująca się restrukturyzacją i windykacją kredytu (tj. Departament Kredytów Zwiększonego Ryzyka). Właściciel Ratingu określa propozycję ratingu z wykorzystaniem modelu ratingowego dedykowanego dla danej grupy klientów.

Rating ostateczny jest określany przez Menedżera Ryzyka, a w przypadku zgłoszenia apelacji - przez Sędziego Apelacyjnego.

Menedżer Ryzyka jest odpowiedzialny za:

- zweryfikowanie poprawności wyboru odpowiedniego modelu ratingowego w przypadku danego klienta,
- zweryfikowanie prawidłowości wprowadzonych danych finansowych i niefinansowych,
- dokonanie oceny jakości danych finansowych, które nie podlegały audytowi,
- uwzględnienie innych dostępnych informacji mogących mieć wpływ na rating klienta, w tym historii jego współpracy z bankiem i ratingu zewnętrznego (o ile został nadany),
- określenie ratingu ostatecznego.

Wyniki zastosowania modeli ratingowych mogą podlegać arbitralnym korektom, poprzez ustalanie docelowych klas ryzyka w procesie tzw. apelacji ratingu. Ustalanie ratingu w procesie apelacji może być rozpoczęte w przypadku występowania różnicy co najmniej jednej klasy ryzyka (zarówno w górę jak i w dół) pomiędzy klasą ryzyka proponowaną przez model ratingowy, a propozycją osoby zgłaszającej wniosek o apelację ratingu. Zgłoszenie apelacji ratingu następuje, gdy pojawiły się okoliczności, które nie zostały (jeszcze) ujęte w modelu ratingu, ale które mogą wywierać (zazwyczaj negatywny) wpływ na ocenę zdolności do spłaty kredytu przez klienta, w szczególności:

- klient nie spłacił lub można przypuszczać, że nie spłaci zobowiązań finansowych którejkolwiek stronie,
- wystąpiły poważne zakłócenia działalności klienta,
- pojawiły się zmiany w ustawodawstwie, która mogą wywrzeć znaczący wpływ na wyniki finansowe klienta.

W Grupie funkcjonuje scentralizowany system informatyczny wspierający proces ratingowy, wykorzystywany w ING Group, zapewniający między innymi scentralizowane gromadzenie ratingów klientów.

Częstotliwość przeglądów oraz ewentualnych aktualizacji nadanych ratingów

Przegląd ratingu może być zainicjowany wyłącznie przez Właściciela Ratingu. W przypadku dokonywania przeglądu ratingu obowiązują następujące zasady:

- rating musi być poddawany przeglądowi w cyklu przynajmniej rocznym. Rating jest uważany za przeterminowany po upływie najpóźniej 12 miesięcy od daty ostatniego zatwierdzenia ratingu,
- Właściciel Ratingu podejmuje odpowiednie działania w celu przeprowadzenia przeglądu ratingu dla klientów kredytowych. Okresowy przegląd ratingu powinien zostać przeprowadzony przez Właściciela Ratingu w przypadku, gdy wartość jednego lub kilku czynników ryzyka uległa istotnej zmianie. Okoliczności wymagające dokonania ponownego przeglądu ratingu obejmują np. zmianę ratingu ryzyka podmiotu dominującego lub zmianę jednego z czynników jakościowych w modelu ryzyka,
- w przypadku braku przeprowadzonego przeglądu ratingu do końca 15 miesiąca od daty ostatniego zatwierdzenia ratingu, następuje jego automatyczne obniżenie, a po kolejnych sześciu miesiącach - wygaśnięcie (z zastrzeżeniem, że automatyczne obniżenie i wygaśnięcie nie dotyczy ratingów klientów nieregularnych).

6.4 Informacje ilościowe w zakresie ryzyka kredytowego

Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

Poniższe tabele prezentują szczegółowe informacje ilościowe w zakresie korekt z tytułu ryzyka kredytowego, zgodnie z wymaganiami zawartymi w art. 442 Rozporządzenia 575/2013 i Wytycznych EBA/GL/2016/11:

- EU CRB-B: Całkowita i średnia kwota netto ekspozycji,
- EU CRB-C: Podział geograficzny ekspozycji,
- EU CRB-D: Koncentracja ekspozycji według rodzaju kontrahenta lub branży,
- EU CRB-E: Zapadalność ekspozycji,
- EU CR1-A: Jakość kredytowa ekspozycji wg kategorii ekspozycji i instrumentów,
- EU CR1-B: Jakość kredytowa ekspozycji wg rodzaju branży lub kontrahenta,
- EU CR1-C: Jakość kredytowa ekspozycji wg rozmieszczenia geograficznego,
- EU CR2-A: Zmiany stanu korekt z tytułu ogólnego i szczególnego ryzyka kredytowego,
- EU CR2-B: Zmiany dotyczące zapasów dla kredytów i dłużnych papierów wartościowych, których dotyczy niewykonanie zobowiązania lub utrata wartości.

Oznaczenia literowe kolumn w tabelach wynikają z odpowiedniego wzoru formularza zawartego w Wytycznych EBA/GL/2016/11.

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

EU CRB-B: Całkowita i średnia kwota netto ekspozycji			
	Wartość netto ekspozycji na koniec 2020	Średnia wartość netto ekspozycji w okresie	Wartość netto ekspozycji na koniec 2019
Metoda AIRB			
Instytucje	13 309,5	14 750,7	11 896,7
Przedsiębiorstwa - kredytowanie specjalistyczne	10 397,0	9 887,3	8 519,3
Przedsiębiorstwa - MŚP	20 218,0	19 372,1	18 974,4
Inne przedsiębiorstwa	48 908,5	47 924,9	46 829,5
Ekspozycje kapitałowe	266,5	243,9	225,3
Łącznie (AIRB)	93 099,5	92 178,7	86 445,2
Metoda standardowa (SA)			
Rządy centralne lub banki centralne	48 848,8	46 675,8	31 252,7
Samorządy terytorialne lub władze lokalne lub jednostki sektora publicznego	3 466,5	3 665,5	3 465,4
Wielostronne banki rozwoju	7 253,9	5 512,8	3 628,9
Instytucje	42,1	10,6	0,1
Przedsiębiorstwa	9 754,2	9 227,1	9 009,5
w tym: MŚP	7 810,6	7 441,9	7 158,4
Detaliczne	30 484,9	30 691,2	29 860,2
w tym: MŚP	6 613,6	6 790,9	6 779,6
Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	35 265,3	32 977,8	29 070,7
w tym: MŚP	323,6	371,6	437,0
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	915,8	751,2	389,1
Inne	2 646,1	2 871,1	2 774,2
Łącznie (SA)	138 677,6	132 383,1	109 450,8
Łącznie	231 777,1	224 561,8	195 896,0

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

EU CRB-C: Podział geograficzny ekspozycji

	Wartość netto								
	Polska	Luksemburg	Wielka Brytania	Austria	Niemcy	Holandia	Francja	Inne	Łącznie
Instytucje	6 070,5	1,2	5 176,9	676,2	314,9	309,5	372,0	388,3	13 309,5
Przedsiębiorstwa - kredytowanie specjalistyczne	10 094,8	197,6	0,0	0,0	75,0	0,0	0,0	29,6	10 397,0
Przedsiębiorstwa - MŚP	20 195,8	0,0	0,0	0,0	22,2	0,0	0,0	0,0	20 218,0
Inne przedsiębiorstwa	47 322,9	138,9	128,4	8,0	119,9	129,4	0,4	1 060,6	48 908,5
Ekspozycje kapitałowe	266,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	266,5
Łącznie (AIRB)	83 950,5	337,7	5 305,3	684,2	532,0	438,9	372,4	1 478,5	93 099,5
Rządy centralne lub banki centralne	47 990,2	0,0	0,0	858,6	0,0	0,0	0,0	0,0	48 848,8
Samorządy terytorialne lub władze lokalne lub jednostki sektora publicznego	3 466,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3 466,5
Wielostronne banki rozwoju	0,0	7 253,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7 253,9
Instytucje	42,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,1
Przedsiębiorstwa	9 511,0	0,0	0,0	0,0	27,9	0,0	0,0	215,3	9 754,2
Detaliczne	30 464,4	0,2	4,4	0,4	1,9	1,1	0,7	11,8	30 484,9
Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	35 243,0	0,5	3,3	0,5	3,8	1,4	0,5	12,3	35 265,3
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	913,4	0,0	0,5	0,0	0,4	0,1	0,0	1,4	915,8
Inne	2 646,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2 646,1
Łącznie (SA)	130 276,7	7 254,6	8,2	859,5	34,0	2,6	1,2	240,8	138 677,6
Łącznie*	214 227,2	7 592,3	5 313,5	1 543,7	566,0	441,5	373,6	1 719,3	231 777,1

*) Z wyłączeniem wkładów na ryzyko niewypłacalności dot. kontrahenta centralnego

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

EU CRB-D: Koncentracja ekspozycji według rodzaju kontrahenta lub branży

	Wartość ekspozycji netto																			
	Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	Górnictwo i wydobywanie	Przetwórstwo przemysłowe	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	Dostawa wody	Budownictwo	Handel hurtowy i detaliczny	Transport i gospodarka magazynowa	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	Informacja i komunikacja	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	Administracja publiczna i obrony; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	Edukacja	Usługi w zakresie opieki zdrowotnej i pomocy społecznej	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	Inne usługi	Łącznie
Instytucje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13 280,2	0,0	29,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13 309,5
Przedsiębiorstwa - kredytowanie specjalistyczne	0,0	0,0	33,1	1 013,5	0,0	0,0	0,3	1,6	0,0	276,0	44,0	9 027,6	0,7	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	10 397,0
Przedsiębiorstwa - MŚP	746,7	117,7	7 962,6	40,7	22,2	1 756,7	5 741,4	1 226,0	426,3	55,7	2,7	226,2	1 035,4	182,1	0,0	22,8	229,9	422,9	0,0	20 218,0
Inne przedsiębiorstwa	1 227,5	514,3	19 078,8	3 089,6	221,7	2 963,9	9 953,5	2 923,7	560,4	1 641,8	316,7	902,8	3 171,1	1 302,4	0,0	37,3	216,6	782,4	4,0	48 908,5
Ekspozycje kapitałowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,5	0,0	134,4	0,1	114,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	266,5
Łącznie (AIRB)	1 974,2	632,0	27 074,5	4 143,8	243,9	4 720,6	15 695,2	4 151,3	1 003,2	1 973,5	13 778,0	10 156,7	4 351,3	1 484,5	0,0	60,1	446,6	1 205,4	4,7	93 099,5
Rządy centralne lub banki centralne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5 825,2	0,0	0,0	0,0	42 721,2	0,0	0,0	0,0	302,4	48 848,8
Samorządy terytorialne lub władze lokalne lub jednostki sektora publicznego	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3 466,5	0,0	0,0	0,0	0,0	3 466,5
Wielostronne banki rozwoju	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7 253,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7 253,9
Instytucje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,1
Przedsiębiorstwa	30,8	33,4	3 077,2	2,3	1,2	108,0	3 846,7	478,0	7,0	45,8	20,6	1 205,3	260,7	28,8	1,5	5,9	7,5	72,5	521,0	9 754,2
Detaliczne	77,9	14,9	787,0	3,6	0,5	996,1	1 749,9	758,6	158,4	41,8	145,6	152,8	1 081,2	52,0	0,0	79,0	389,2	190,2	23 806,2	30 484,9
Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	8,1	1,3	61,9	0,0	0,2	22,6	76,6	8,9	17,3	2,0	3,6	18,5	23,4	1,3	0,0	1,5	6,0	4,4	35 007,7	35 265,3
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	8,0	0,6	29,3	0,2	0,0	36,4	85,4	58,4	11,2	2,4	5,5	3,2	44,4	7,1	0,0	1,7	16,4	9,2	596,4	915,8
Inne	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2 644,3	2 646,1
Łącznie (SA)	124,8	50,2	3 957,2	6,1	1,9	1 163,1	5 758,6	1 303,9	193,9	92,0	13 296,5	1 379,8	1 409,7	89,2	46 189,2	88,1	419,1	276,3	62 878,0	138 677,6
Łącznie	2 099,0	682,2	31 031,7	4 149,9	245,8	5 883,7	21 453,8	5 455,2	1 197,1	2 065,5	27 074,5	11 536,5	5 761,0	1 573,7	46 189,2	148,2	865,7	1 481,7	62 882,7	231 777,1

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej
oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

EU CRB-E: Zapadalność ekspozycji					
	Wartość ekspozycji netto				
	Brak określonego terminu zapadalności lub na żądanie	<1 rok	1-5 lat	>5 lat	Łącznie
Metoda AIRB					
Ekspozycje wobec instytucji	1 378,4	2 860,6	5 287,5	3 783,0	13 309,5
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – kredytowanie specjalistyczne	0,0	1 921,2	5 452,8	3 023,0	10 397,0
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – MŚP	0,0	8 980,1	6 172,6	5 065,3	20 218,0
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – inne	0,0	19 458,6	17 456,3	11 993,6	48 908,5
Ekspozycje kapitałowe według metody IRB	0,0	0,0	0,0	266,5	266,5
Metoda standardowa (SA)					
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0,0	6 098,3	24 903,4	17 847,1	48 848,8
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0,0	205,5	990,8	2 270,2	3 466,5
Ekspozycje wobec MDB	0,0	421,3	3 914,7	2 917,9	7 253,9
Ekspozycje wobec instytucji	0,0	42,0	0,1	0,0	42,1
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	160,6	7 482,1	771,8	1 339,7	9 754,2
Ekspozycje detaliczne (SA Retail) - w tym SME	0,2	2 034,2	2 687,2	25 763,3	30 484,9
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	0,0	41,9	54,8	35 168,6	35 265,3
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	5,3	149,5	110,1	650,9	915,8
Inne pozycje	0,0	0,4	1,4	2 644,3	2 646,1

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

EU CR1-A: Jakość kredytowa ekspozycji wg kategorii ekspozycji i instrumentów								
		a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)
		Wartości bilansowe brutto		Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane umorzenia	Narzuty wynikające z korekt z tytułu ryzyka kredytowego w okresie	Wartości netto (a+b-c-d)
		Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania					
1	Rządy centralne lub banki centralne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2	Instytucje	5,1	13 312,0	7,6	0,0	0,0	0,0	13 309,5
3	Przedsiębiorstwa	2 559,7	78 652,3	1 688,5	0,0	0,0	0,0	79 523,5
4	W tym: Ryzyko z tytułu kredytowania specjalistycznego	445,6	10 106,6	155,2	0,0	0,0	0,0	10 397,0
5	W tym: MŚP	344,8	20 126,2	253,0	0,0	0,0	0,0	20 218,0
6	Detaliczne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7	Zabezpieczone nieruchomościami	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8	MŚP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
9	Podmioty inne niż MŚP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10	Kwalifikowane odnawialne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11	Inne detaliczne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
12	MŚP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
13	Podmioty inne niż MŚP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
14	Ekspozycje kapitałowe	0,0	266,5	0,0	0,0	0,0	0,0	266,5
15	Metoda IRB ogółem	2 564,8	92 230,8	1 696,1	0,0	0,0	0,0	93 099,5
16	Rządy centralne lub banki centralne	0,0	48 848,8	0,0	0,0	0,0	0,0	48 848,8
17	Samorządy terytorialne	0,0	3 461,6	0,2	0,0	0,0	0,0	3 461,4
18	Podmioty sektora publicznego	0,0	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	5,1
19	Wielostronne banki rozwoju	0,0	7 253,9	0,0	0,0	0,0	0,0	7 253,9
20	Organizacje międzynarodowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
21	Instytucje	0,0	42,1	0,0	0,0	0,0	0,0	42,1
22	Przedsiębiorstwa	0,0	9 764,5	10,3	0,0	0,0	0,0	9 754,2
23	W tym: MŚP	0,0	7 818,0	7,4	0,0	0,0	0,0	7 810,6
24	Detaliczne	0,0	30 763,4	278,5	0,0	0,0	0,0	30 484,9
25	W tym: MŚP	0,0	6 704,6	91,0	0,0	0,0	0,0	6 613,6
26	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	0,0	35 409,3	144,0	0,0	0,0	0,0	35 265,3
27	W tym: MŚP	0,0	325,7	2,1	0,0	0,0	0,0	323,6
28	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 702,7	0,0	786,9	0,0	0,0	0,0	915,8
29	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
30	Obligacje zabezpieczone	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
31	Należności od instytucji i przedsiębiorstw o krótkoterminowej ocenie kredytowej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
32	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
33	Ekspozycje w papierach kapitałowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
34	Inne ekspozycje	0,0	2 646,1	0,0	0,0	0,0	0,0	2 646,1
35	Metoda standardowa ogółem	1 702,7	138 194,8	1 219,9	0,0	0,0	0,0	138 677,6
36	Łącznie	4 267,5	230 425,6	2 916,0	0,0	0,0	0,0	231 777,1
37	W tym: Pożyczki	4 190,0	127 596,6	2 831,6	0,0	0,0	0,0	128 955,0
38	W tym: Dłużne papiery wartościowe	0,0	57 278,2	0,6	0,0	0,0	0,0	57 277,6
39	W tym: Ekspozycje pozabilansowe	77,5	42 335,8	83,8	0,0	0,0	0,0	42 329,5

*) Z wyłączeniem CVA RWA

EU CR1-B: Jakość kredytowa ekspozycji wg rodzaju branży lub kontrahenta								
		a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)
		Wartości bilansowe brutto		Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane umorzenia	Narzutów wynikające z korekt z tytułu ryzyka kredytowego w okresie	Wartości netto (a+b-c-d)
		Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązań					
1	Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	170,0	2 027,3	98,3	0,0	0,0	0,0	2 099,0
2	Górnictwo i wydobywanie	8,7	681,6	8,1	0,0	0,0	0,0	682,2
3	Przetwórstwo przemysłowe	604,3	30 843,5	416,1	0,0	0,0	0,0	31 031,7
4	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	187,7	4 093,9	131,7	0,0	0,0	0,0	4 149,9
5	Dostawa wody	0,1	246,5	0,8	0,0	0,0	0,0	245,8
6	Budownictwo	344,5	5 763,7	224,5	0,0	0,0	0,0	5 883,7
7	Handel hurtowy i detaliczny	855,4	21 227,1	628,7	0,0	0,0	0,0	21 453,8
8	Transport i gospodarka magazynowa	197,8	5 369,7	112,3	0,0	0,0	0,0	5 455,2
9	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	30,9	1 197,7	31,5	0,0	0,0	0,0	1 197,1
10	Informacja i komunikacja	13,1	2 071,4	19,0	0,0	0,0	0,0	2 065,5
11	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	16,5	27 078,8	20,8	0,0	0,0	0,0	27 074,5
12	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	393,9	11 299,5	156,9	0,0	0,0	0,0	11 536,5
13	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	244,5	5 682,6	166,1	0,0	0,0	0,0	5 761,0
14	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	16,1	1 574,5	16,9	0,0	0,0	0,0	1 573,7
15	Administracja publiczna i obrony; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	0,0	46 189,5	0,3	0,0	0,0	0,0	46 189,2
16	Edukacja	7,0	145,6	4,4	0,0	0,0	0,0	148,2
17	Usługi w zakresie opieki zdrowotnej i pomoc społeczna	52,8	848,4	35,5	0,0	0,0	0,0	865,7
18	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	58,4	1 468,8	45,5	0,0	0,0	0,0	1 481,7
19	Inne usługi	1 065,8	62 615,5	798,6	0,0	0,0	0,0	62 882,7
20	Łącznie	4 267,5	230 425,6	2 916,0	0,0	0,0	0,0	231 777,1

EEU CR1-C: Jakość kredytowa ekspozycji wg rozmieszczenia geograficznego

	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)
	Wartości bilansowe brutto		Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego*	Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane umorzenia	Narzućy wynikające z korekt z tytułu ryzyka kredytowego w okresie	Wartości netto (a+b-c-d)
	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania					
Polska	4 262,7	212 875,1	2 910,6	0,0	0,0	0,0	214 227,2
Luksemburg	0,0	7 594,1	1,8	0,0	0,0	0,0	7 592,3
Wielka Brytania	0,9	5 313,1	0,5	0,0	0,0	0,0	5 313,5
Austria	0,0	1 543,7	0,0	0,0	0,0	0,0	1 543,7
Niemcy	0,7	565,8	0,5	0,0	0,0	0,0	566,0
Holandia (Niderlandy)	0,3	441,4	0,2	0,0	0,0	0,0	441,5
Francja	0,1	373,6	0,1	0,0	0,0	0,0	373,6
Inne	2,8	1 718,8	2,3	0,0	0,0	0,0	1 719,3
Łącznie	4 267,5	230 425,6	2 916,0	0,0	0,0	0,0	231 777,1

*) Z wyłączeniem CCR, CVA RWA

EU CR2-A: Zmiany stanu korekt z tytułu ogólnego i szczególnego ryzyka kredytowego

	a) Skumulowana korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	b) Skumulowana korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego
1 Saldo początkowe	2 611,4	-
2 Zwiększenia wynikające z kwot odpisanych z tytułu szacowanych strat kredytowych w danym okresie	2 076,0	-
3 Zmniejszenia wynikające z kwot rozwiązanych z tytułu szacowanych strat kredytowych w danym okresie	-1 269,0	-
4 Zmniejszenia wynikające z kwot wpisanych w ciężar skumulowanych korekt o ryzyko kredytowe	-81,0	-
5 Transfery między korektami o ryzyko kredytowe	-	-
6 Wpływ różnic kursowych	14,0	-
7 Połączenia przedsiębiorstw, w tym przejęcia i zbycia jednostek zależnych	-	-
8 Inne korekty	14,5	-
9 Saldo końcowe	3 365,9	-
10 Kwoty odzyskane poprzez korekty o ryzyko kredytowe wykazywane bezpośrednio w rachunku zysków i strat	2,0	-
11 Korekty o szczególne ryzyko kredytowe wykazywane bezpośrednio w rachunku zysków i strat	-	-

EU CR2-B: Zmiany dotyczące zapasów dla kredytów i dłużnych papierów wartościowych, których dotyczy niewykonanie zobowiązania lub utrata wartości

	a)
	Wartość brutto ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
Saldo początkowe	4 083,4
Kredyty i dłużne papiery wartościowe, których zaczęło dotyczyć niewykonanie zobowiązania lub obniżenie wartości od ostatniego okresu sprawozdawczego	519,2
Przywrócono status ekspozycji, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania	-45,6
Kwoty umorzone	0,0
Inne zmiany	-289,5
Saldo końcowe	4 267,5

Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego

Poniższe tabele prezentują szczegółowe informacje ilościowe w zakresie stosowania technik ograniczenia ryzyka kredytowego, zgodnie z wymaganiami zawartymi w art. 453 Rozporządzenia 575/2013 i Wytycznych EBA/GL/2016/11:

- EU CR3: Techniki ograniczania ryzyka kredytowego – przegląd,
- EU CR4: Metoda standardowa – skutki ekspozycji na ryzyko kredytowe i ograniczenia ryzyka kredytowego (CRM),
- EU CR7: Metoda IRB - wpływ kredytowych instrumentów pochodnych stosowanych jako techniki ograniczania ryzyka kredytowego na aktywa wazone ryzykiem.

Oznaczenia literowe kolumn w tabelach wynikają z odpowiedniego wzoru formularza zawartego w Wytycznych EBA/GL/2016/11.

EU CR3: Techniki ograniczania ryzyka kredytowego – przegląd

	a)	b)	c)	d)	e)
	Ekspozycje niezabezpieczone – kwota bilansowa	Ekspozycje zabezpieczone – kwota bilansowa	Ekspozycje zabezpieczone w formie zabezpieczenia rzeczowego	Ekspozycje zabezpieczone przez gwarancje finansowe	Ekspozycje zabezpieczone przez pochodne instrumenty kredytowe
Kredyty ogółem	129 917,0	41 367,4	37 461,9	3 905,5	n/d
Dłużne papiery wartościowe ogółem	57 277,6	0,0	0,0	0,0	n/d
Ogół ekspozycji	187 194,6	41 367,4	37 461,9	3 905,5	n/d
<i>W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania</i>	2 144,6	768,7	644,7	124,0	n/d

EU CR4: Metoda standardowa – skutki ekspozycji na ryzyko kredytowe i ograniczenia ryzyka kredytowego (CRM)

	a)	b)	c)	d)	e)	f)
	Ekspozycje przed zastosowaniem współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniem ryzyka kredytowego		Ekspozycje po zastosowaniu współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniu ryzyka kredytowego		Aktywa ważone ryzykiem i ich zagęszczenie	
Klasa ekspozycji	Kwota bilansowa	Kwoty pozabilansowa	Kwota bilansowa	Kwoty pozabilansowa	Aktywa ważone ryzykiem	Zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem
1 Rządy centralne lub banki centralne	47 921,6	927,2	48 057,4	76,2	748,6	2%
2 Samorządy regionalne lub władze lokalne	3 332,1	129,5	3 331,9	63,0	679,0	20%
3 Podmioty sektora publicznego	5,0	0,0	5,0	0,0	2,5	50%
4 Wielostronne banki rozwoju	7 253,9	0,0	7 882,7	16,1	0,0	0%
5 Organizacje międzynarodowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0%
6 Instytucje	42,1	0,0	42,1	0,0	21,0	50%
7 Przedsiębiorstwa	5 261,6	4 502,9	5 243,7	129,5	5 160,8	96%
8 Detaliczne	25 413,3	5 350,1	25 114,0	2 262,7	19 484,6	71%
9 Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	35 070,5	338,9	34 925,9	168,6	13 058,2	37%
10 Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 697,4	5,3	909,1	1,3	954,3	105%
11 Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0%
12 Obligacje zabezpieczone	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0%
13 Instytucje i przedsiębiorstwa posiadające krótkoterminową ocenę kredytową	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0%
14 Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0%
15 Ekspozycje kapitałowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0%
16 Inne pozycje	2 646,1	0,0	2 646,1	0,0	2 887,2	109%
17 Łącznie	128 643,6	11 253,9	128 157,9	2 717,4	42 996,2	33%

EU CR7: Metoda IRB - wpływ kredytowych instrumentów pochodnych stosowanych jako techniki ograniczania ryzyka kredytowego na aktywa wazone ryzykiem

	a) Pre-credit derivatives RWAs	b) Faktyczne aktywa wazone ryzykiem
1 Ekspozycje w ramach FIRB	0,0	0,0
2 Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0,0	0,0
3 Instytucje	0,0	0,0
4 Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – MŚP	0,0	0,0
5 Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – kredytowanie specjalistyczne	0,0	0,0
6 Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – inne	0,0	0,0
7 Ekspozycje w ramach AIRB	34 119,8	34 119,8
8 Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0,0	0,0
9 Instytucje	1 688,8	1 688,8
10 Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – MŚP	6 171,7	6 171,7
11 Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – kredytowanie specjalistyczne	4 374,8	4 374,8
12 Ekspozycje wobec przedsiębiorstw – inne	20 984,2	20 984,2
13 Ekspozycje detaliczne – zabezpieczone MŚP z branży nieruchomości	0,0	0,0
14 Ekspozycje detaliczne – zabezpieczone przez podmioty z branży nieruchomości inne niż MŚP	0,0	0,0
15 Ekspozycje detaliczne – kwalifikowane odnawialne	0,0	0,0
16 Ekspozycje detaliczne – inne MŚP	0,0	0,0
17 Ekspozycje detaliczne – inne podmioty nie będące MŚP	0,0	0,0
18 Ekspozycje kapitałowe w modelu IRB	900,3	900,3
19 Inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego	0,0	0,0
20 Łącznie	34 119,8	34 119,8

Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta

Poniższe tabele prezentują szczegółowe informacje ilościowe w zakresie ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta, zgodnie z wymaganiami zawartymi w art. 439 i art. 452 Rozporządzenia 575/2013 i Wytycznych EBA/GL/2016/11:

- EU CCR1: Analiza ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta (CCR) wg metody,
- EU CCR2: Narzut kapitałowy CVA,
- EU CCR4: Metoda IRB - ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta wg portfela i skali PD.

Oznaczenia literowe kolumn w tabelach wynikają z odpowiedniego wzoru formularza zawartego w Wytycznych EBA/GL/2016/11.

EU CCR1: Analiza ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta (CCR) wg metody							
	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)
	Wartość referencyjna	Koszt odtworzenia / aktualna wartość rynkowa	Potencjalne przyszłe ekspozycje kredytowe	Efektywna EPE	Mnożnik	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego	Aktywa wagi ryzykiem
1 Wycena wg wartości rynkowej		3 406,4	1 029,5			1 354,7	122,0
2 Pierwotna ekspozycja	-					-	-
3 Metoda standardowa	-	-	-	-	-	-	-
4 Metoda modeli wewnętrznych (dla instrumentów pochodnych i transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych)		-			-	-	-
5 W tym transakcje finansowania papierów wartościowych				-	-	-	-
6 W tym instrumenty pochodne i transakcje z długim terminem rozliczenia				-	-	-	-
7 W tym w ramach umów o kompensowaniu międzyproduktowym				-	-	-	-
8 Uproszczona metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych (dla transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych)						-	-
9 Kompleksowa metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych (dla transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych)						-	-
10 Wartość zagrożona dla transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych						-	-
11 Łącznie							122,0

EU CCR2: Narzut kapitałowy CVA				
	a)	b)	c)	d)
	stan na 31.12.2020		stan na 30.06.2020	
	Wartość ekspozycji	Aktywa wagi ryzykiem	Wartość ekspozycji	Aktywa wagi ryzykiem
1 Wszystkie portfele podlegające metodzie zaawansowanego pomiaru	-	-	-	-
2 (i) wartość zagrożona (z uwzględnieniem mnożnika ×3)		-		-
3 (i) wartość zagrożona w warunkach skrajnych (z uwzględnieniem mnożnika ×3)		-		-
4 Wszystkie portfele podlegające metodzie standardowej	485,9	108,8	426,7	155,4
EU4 W oparciu o metodę wyceny pierwotnej ekspozycji	-	-	-	-
5 Całość podlegająca narzutowi kapitałowemu CVA	485,9	108,8	426,7	155,4

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

EU CCR4: Metoda IRB - ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta wg portfela i skali PD								
Kategoria ekspozycji	Skala PD	a) EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego	b) Średni PD	c) Liczba dłużników	d) Średni LGD	e) Średni termin zapadalności	f) Aktywa ważone ryzykiem	g) Zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem
Instytucje	od 0,00 do <0,15	267,6	0,07%	34	37,57%	2,5	36,4	13,59%
	od 0,15 do <0,25	4,6	0,21%	7	38,13%	1,1	1,7	38,33%
	od 0,25 do <0,50	11,0	0,36%	13	43,68%	1,8	8,6	77,62%
	od 0,50 do <0,75	-	-	-	-	-	-	-
	od 0,75 do <2,50	35,6	0,91%	20	57,74%	1,4	45,8	128,58%
	od 2,50 do <10,00	1,8	4,95%	12	38,13%	0,1	2,3	129,92%
	od 10,00 do <100,00	0,3	16,32%	2	38,13%	0,0	0,5	205,93%
	100,00 (Niewykonanie zobowiązania)	-	-	-	-	-	-	-
	Podsuma	320,8	0,21%	88	40,03%	2,4	95,3	29,71%
Przedsiębiorstwa - kredytowanie specjalistyczne	od 0,00 do <0,15	0,8	0,14%	2	91,37%	1,0	0,4	50,73%
	od 0,15 do <0,25	3,7	0,21%	3	91,37%	4,8	5,3	144,67%
	od 0,25 do <0,50	71,7	0,39%	44	73,32%	3,2	83,4	116,33%
	od 0,50 do <0,75	-	-	-	-	-	-	-
	od 0,75 do <2,50	42,3	0,81%	25	86,15%	3,7	85,4	201,71%
	od 2,50 do <10,00	2,1	4,39%	1	54,50%	2,4	4,0	189,43%
	od 10,00 do <100,00	0,1	16,32%	1	91,37%	3,2	0,4	505,55%
	100,00 (Niewykonanie zobowiązania)	-	-	-	-	-	-	-
	Podsuma	120,7	0,61%	76	78,16%	3,4	178,9	148,25%
Przedsiębiorstwa - MŚP	od 0,00 do <0,15	0,3	0,17%	2	48,60%	1,0	0,1	24,29%
	od 0,15 do <0,25	0,1	0,35%	1	48,60%	1,0	0,0	55,60%
	od 0,25 do <0,50	0,6	0,59%	5	48,60%	1,0	0,4	59,05%
	od 0,50 do <0,75	-	-	-	-	-	-	-
	od 0,75 do <2,50	0,2	1,77%	6	48,60%	1,0	0,2	93,61%
	od 2,50 do <10,00	-	-	-	-	-	-	-
	od 10,00 do <100,00	-	-	-	-	-	-	-
	100,00 (Niewykonanie zobowiązania)	-	-	-	-	-	-	-
	Podsuma	1,2	0,65%	14	48,60%	1,0	0,7	55,20%
Inne przedsiębiorstwa	od 0,00 do <0,15	26,4	0,10%	3	58,58%	1,5	8,1	30,81%
	od 0,15 do <0,25	54,4	0,16%	35	56,13%	1,4	21,7	39,89%
	od 0,25 do <0,50	90,7	0,39%	47	57,71%	1,2	58,1	64,04%
	od 0,50 do <0,75	21,0	0,59%	58	48,60%	1,3	13,5	64,38%
	od 0,75 do <2,50	34,0	1,37%	111	53,39%	1,8	40,0	117,61%
	od 2,50 do <10,00	18,7	3,11%	39	55,95%	1,2	27,1	145,31%
	od 10,00 do <100,00	1,0	25,29%	5	48,60%	1,1	3,2	307,09%
	100,00 (Niewykonanie zobowiązania)	0,1	100,00%	1	48,82%	2,0	0,6	610,24%
	Podsuma	246,3	0,81%	299	55,91%	1,4	172,4	69,98%
Łącznie (wszystkie portfele)		689,0	0,50%	477	52,40%	8,1	447,3	64,92%

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane

Poniższe tabele prezentują szczegółowe informacje ilościowe w zakresie ekspozycji nieobsługiwane i restrukturyzowane, zgodnie z wymaganiami zawartymi w Wytycznych EBA/GL/2018/10:

- Wzór 1: Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych,
- Wzór 3: Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania,
- Wzór 4: Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy,
- Wzór 9: Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne.

Oznaczenia literowe kolumn w tabelach wynikają z odpowiedniego wzoru formularza zawartego w Wytycznych EBA/GL/2018/10.

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

Wzór 1: Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji			Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu ekspozycji restrukturyzowanych		
	Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	W tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne		
		W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości					
1 Kredyty i zaliczki	1 230,2	1 660,1	1 659,9	1 659,9	43,6	807,7	1 061,4	434,8
2 Banki centralne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3 Instytucje rządowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4 Instytucje kredytowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5 Inne instytucje finansowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	1 036,5	1 119,3	1 119,3	1 119,3	31,3	514,2	815,5	284,2
7 Gospodarstwa domowe	193,7	540,8	540,6	540,6	12,2	293,5	245,9	150,7
8 Dłużne papiery wartościowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
9 Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki	164,7	0,1	0,1	0,1	0,7	14,4	13,8	0,0
10 Łącznie	1 394,9	1 660,2	1 660,1	1 660,1	44,3	822,1	1 075,2	434,8

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

Wzór 3: Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania												
	a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)	i)	j)	k)	l)
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna											
	Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane							
	Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni			Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 2 lata	Przeterminowane > 2 lata ≤ 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1 Kredyty i zaliczki	121 721,3	121 406,3	315,0	4 167,8	1 477,3	206,9	290,7	883,5	1 309,3	0,0	0,0	4 150,3
2 Banki centralne	144,2	144,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3 Instytucje rządowe	1 758,9	1 758,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4 Instytucje kredytowe	705,1	705,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5 Inne instytucje finansowe	5 406,8	5 406,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	49 211,6	49 099,0	112,5	2 376,4	857,2	126,6	101,9	461,4	829,2	0,0	0,0	2 374,7
7 W tym MŚP	16 745,1	16 678,4	66,7	1 110,8	357,4	61,7	73,5	247,5	370,7	0,0	0,0	1 023,0
8 Gospodarstwa domowe	64 494,7	64 292,2	202,4	1 791,4	620,1	80,3	188,8	422,1	480,1	0,0	0,0	1 775,6
9 Dłużne papiery wartościowe	57 774,0	57 774,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10 Banki centralne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11 Instytucje rządowe	44 011,6	44 011,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
12 Instytucje kredytowe	9 353,7	9 353,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
13 Inne instytucje finansowe	4 403,8	4 403,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
14 Przedsiębiorstwa niefinansowe	4,9	4,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15 Ekspozycje pozabilansowe	43 239,7			39,5								39,5
16 Banki centralne	0,0			0,0								0,0
17 Instytucje rządowe	132,7			0,0								0,0
18 Instytucje kredytowe	1 722,3			0,0								0,0
19 Inne instytucje finansowe	1 358,9			0,0								0,0
20 Przedsiębiorstwa niefinansowe	33 388,9			32,9								32,9
21 Gospodarstwa domowe	6 636,8			6,6								6,6
22 łącznie	222 734,9	179 180,3	315,0	4 207,2	1 477,3	206,9	290,7	883,5	1 309,3	0,0	0,0	4 189,8

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

Wzór 4: Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

		a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)	i)	j)	k)	l)	m)	n)	o)
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisanie częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
		Ekspozycje obsługiwane		Ekspozycje nieobsługiwane		Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy		Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nie obsługiwanych			
		W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2				W tym etap 3	
1	Kredyty i zaliczki	121 721,3	111 935,3	9 785,9	4 167,8	11,4	4 155,9	710,4	319,9	390,5	2 494,5	2,8	2 491,7	0,0	20 068,8	58 933,0
2	Banki centralne	144,2	144,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Instytucje rządowe	1 758,9	1 758,6	0,3	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,5	5,2
4	Instytucje kredytowe	705,1	705,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Inne instytucje finansowe	5 406,8	5 406,8	0,0	0,0	0,0	0,0	14,6	14,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	472,7	412,5
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	49 211,6	43 085,1	6 126,5	2 376,4	1,4	2 374,7	260,7	139,5	121,2	1 264,0	0,1	1 264,0	0,0	13 445,3	20 939,4
7	W tym MŚP	16 745,1	14 190,9	2 554,2	1 110,8	1,3	1 109,5	96,3	48,9	47,4	660,0	0,0	659,9	0,0	8 878,6	14 007,4
8	Gospodarstwa domowe	64 494,7	60 835,7	3 658,9	1 791,4	10,0	1 781,2	434,2	164,9	269,3	1 230,5	2,8	1 227,7	0,0	6 143,3	37 575,9
9	Dłużne papiery wartościowe	57 774,0	57 770,0	4,0	0,0	0,0	0,0	10,3	10,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10	Banki centralne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11	Instytucje rządowe	44 011,6	44 011,9	0,0	0,0	0,0	0,0	8,2	8,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
12	Instytucje kredytowe	9 353,7	9 353,4	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
13	Inne instytucje finansowe	4 403,8	4 403,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	4,9	0,9	4,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15	Ekspozycje pozabilansowe	43 239,7	42 353,8	885,9	39,5	0,0	39,5	53,0	38,6	14,4	33,9	0,0	33,9		723,8	0,1
16	Banki centralne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
17	Instytucje rządowe	132,7	132,6	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
18	Instytucje kredytowe	1 722,3	1 722,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
19	Inne instytucje finansowe	1 358,9	1 358,2	0,7	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe	33 388,9	32 643,1	745,8	32,9	0,0	32,9	40,9	32,2	8,7	29,6	0,0	29,6		690,1	0,1
21	Gospodarstwa domowe	6 636,8	6 497,6	139,2	6,6	0,0	6,6	11,9	6,2	5,6	4,2	0,0	4,2		33,7	0,0
22	Łącznie	222 735,0	212 059,1	10 675,8	4 207,2	11,4	4 195,3	773,7	368,6	405,1	2 528,4	2,8	2 525,5	0,0	20 792,6	58 933,1

Wzór 9: Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

		a)	b)
		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe	0,0	0,0
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	0,0	0,0
3	Nieruchomości mieszkalne	0,0	0,0
4	Nieruchomości komercyjne	0,0	0,0
5	Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)	0,0	0,0
6	Kapitał własny i instrumenty dłużne	0,0	0,0
7	Pozostałe	0,0	0,0
8	Łącznie	0,0	0,0

Ekspozycje objęte działaniami stosowanymi w odpowiedzi na kryzys spowodowany przez COVID-19

Poniższe tabele prezentują szczegółowe informacje ilościowe w zakresie ekspozycji objętych działaniami stosowanymi w odpowiedzi na kryzys spowodowany przez COVID-19, zgodnie z wymaganiami zawartymi w Wytycznych EBA/GL/2020/07:

- Wzór 1: Kredyty i zaliczki objęte moratoriami ustawowymi i pozaustawowymi,
- Wzór 2: Podział kredytów i zaliczek objętych moratoriami ustawowymi i pozaustawowymi według rezydualnego terminu moratoriów,
- Wzór 3: Nowo udzielone kredyty i zaliczki w ramach nowych programów gwarancji publicznych wprowadzanych w odpowiedzi na kryzys spowodowany przez COVID-19.

Oznaczenia literowe kolumn w tabelach wynikają z odpowiedniego wzoru formularza zawartego w Wytycznych EBA/GL/2020/07.

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

Wzór 1: Kredyty i zaliczki objęte moratoriami ustawowymi i pozaustawowymi

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
	Wartość bilansowa brutto							Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego							Wartość bilansowa brutto
	Obsługiwane			Nieobsługiwane				Obsługiwane			Nieobsługiwane				Wpływ do ekspozycji nieobsługiwanych
	W tym: instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)			W tym: istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się z zobowiązania, ale zobowiązanie nie jest przeterminowane albo jest przeterminowane <= 90 dni				W tym: instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (faza 2)			W tym: istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się z zobowiązania, ale zobowiązanie nie jest przeterminowane albo jest przeterminowane <= 90 dni				
1 Kredyty i zaliczki objęte moratorium	241,2	162,3	0,0	29,3	78,9	0,0	0,0	-35,6	-4,5	0,0	-3,1	-31,1	0,0	0,0	74,9
2 w tym: gospodarstwa domowe	219,7	144,7	0,0	27,4	75,0	0,0	0,0	-35,3	-4,3	0,0	-3,0	-31,0	0,0	0,0	73,3
3 w tym: zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	120,7	75,6	0,0	10,6	45,1	0,0	0,0	-15,9	-1,0	0,0	-0,9	-14,9	0,0	0,0	44,8
4 w tym: przedsiębiorstwa niefinansowe	21,5	17,7	0,0	1,8	3,8	0,0	0,0	-0,3	-0,2	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	1,6
5 w tym: małe i średnie przedsiębiorstwa	16,6	13,0	0,0	1,8	3,6	0,0	0,0	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	1,6
6 w tym: zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	12,5	10,6	0,0	0,0	1,9	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

Wzór 2: Podział kredytów i zaliczek objętych moratoriami ustawowymi i pozaustawowymi według rezydualnego terminu moratoriów

	a	b	c	d	e	f	g	h	i
	Liczba dłużników		W tym: moratoria ustawowe		Wartość bilansowa brutto				
					Rezydualny termin moratoriów				
					<= 3 miesiące	> 3 miesiące <= 6 miesięcy	> 6 miesięcy <= 9 miesięcy	> 9 miesięcy <= 12 miesięcy	> 1 rok
1 Kredyty i zaliczki, w odniesieniu do których zaproponowano moratorium	44 962	9 805,6							
2 Kredyty i zaliczki objęte moratorium (przyznane)	44 394	8 667,4	164,2	8 426,2	241,2	0,0	0,0	0,0	0,0
3 w tym: gospodarstwa domowe		4 275,8	164,2	4 056,1	219,7	0,0	0,0	0,0	0,0
4 w tym: zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi		2 049,9	104,2	1 929,2	120,7	0,0	0,0	0,0	0,0
5 w tym: przedsiębiorstwa niefinansowe		4 388,4	0,0	4 366,9	21,5	0,0	0,0	0,0	0,0
6 w tym: małe i średnie przedsiębiorstwa		3 148,0	0,0	3 131,4	16,6	0,0	0,0	0,0	0,0
7 w tym: zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi		2 596,3	0,0	2 583,8	12,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Wzór 3: Nowo udzielone kredyty i zaliczki w ramach nowych programów gwarancji publicznych wprowadzanych w odpowiedzi na kryzys spowodowany przez COVID-19

	a	b	c	d
	Wartość bilansowa brutto		Maksymalna uznawalna kwota gwarancji	Wartość bilansowa brutto
	w tym: restrukturyzowane		Otrzymane gwarancje publiczne	Wpływy do ekspozycji nieobsługiwanych
1 Nowo udzielone kredyty i zaliczki objęte programami gwarancji publicznych	3 229,1	4,8	2 706,0	7,5
2 w tym: gospodarstwa domowe	397,3			0,0
3 w tym: zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	33,6			0,0
4 w tym: przedsiębiorstwa niefinansowe	2 830,7	4,8	2 381,1	7,5
5 w tym: małe i średnie przedsiębiorstwa	2 828,2			7,5
6 w tym: zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	1 340,6			3,0

7. Informacje dotyczące ryzyka operacyjnego

7.1 Ogólny opis procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. zarządza ryzykiem operacyjnym kierując się wymogami wynikającymi z przepisów prawa, rekomendacjami i uchwałami Komisji Nadzoru Finansowego i innych regulatorów.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego opiera się na wspólnych zasadach zgodnych z podejściem Grupy ING.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym został opracowany zgodnie z zasadą proporcjonalności tzn. z uwzględnieniem charakteru, skali i złożoności działalności, a także istotności procesów oraz profilu ryzyka operacyjnego Banku. Dotyczy on wszystkich sfer działalności Banku oraz działalności Grupy kapitałowej Banku, współpracy z outsourcerami, klientami, partnerami i stanowi spójną, stałą praktykę obejmującą następujące elementy:

- identyfikację i ocenę ryzyka,
- ograniczanie ryzyka,
- wykonywanie kontroli,
- monitorowanie, raportowanie i zapewnienie jakości.

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku sprawuje Rada Nadzorcza Banku, w spółkach zależnych Rady Nadzorcze spółek zależnych, które na podstawie okresowej informacji zarządczej, dokonują oceny efektywności działań w tym zakresie.

Zarząd Banku oraz Zarządy spółek zależnych, po uzyskaniu zgody Rad Nadzorczych, realizują strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym, wprowadzając spójny pakiet wewnętrznych dokumentów normatywnych regulujących zakres, zasady i obowiązki pracowników Banku oraz spółek zależnych w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Szczególnie istotną rolę w zapewnieniu ciągłości i spójności zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. pełnią Komitety Ryzyka Niefinansowego (Komitety Ryzyka Niefinansowego w ING Banku Śląskim S.A i jego grupy zadaniowe a także Komitety Ryzyka Niefinansowego w spółkach zależnych) obejmujące zakresem ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności (compliance).

Bank utrzymuje kompletną, spójną i transparentną strukturę zarządzania ryzykiem operacyjnym z jasno przypisanym zakresem zadań i odpowiedzialności.

Struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym uwzględnia zakres i specyfikę działalności prowadzonej przez Bank oraz spółki zależne, istniejące linie biznesowe, segmenty klientów oraz grupy produktowe. Struktura zarządzania uwzględnia Model trzech linii obrony.

Pierwsza linia obrony

Stanowią ją jednostki biznesowe oraz organizacyjne Banku wspierające operacyjnie Biznes. Pierwsza linia obrony odpowiedzialna jest za opracowanie, wdrożenie i wykonywanie kontroli ograniczających ryzyko.

W zakres odpowiedzialności wchodzi w szczególności :

- zapewnienie identyfikacji ryzyk i mechanizmów kontrolnych dla produktów i procesów zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami,
- przeprowadzanie ocen ryzyka i podejmowanie działań ograniczających w celu utrzymania poziomu ryzyka zgodnego z wyznaczonym apetytem na ryzyko,

- wdrożenie, stosowanie i testowanie mechanizmów kontrolnych wynikających z polityk i innych regulacji, również dla czynności zleconych na zewnątrz (outsourcing),
- nadzór, monitorowanie ryzyk i kontroli dla produktów i procesów w obszarze swojej odpowiedzialności włączając czynności zlecone na zewnątrz (outsourcing),
- rejestrowanie zdarzeń wewnętrznych i monitorowanie strat,
- zapewnienie podjęcia działań wynikających z rekomendacji audytorskich i poza-audytorskich,
- utrzymywanie ciągłości działania.

Przy podejmowaniu istotnych decyzji biznesowych pierwsza linia obrony musi wziąć pod uwagę opinię jednostek drugiej linii obrony.

Druga linia obrony

Stanowią ją:

- jednostki z obszaru:
 - ryzyka operacyjnego,
 - ryzyka braku zgodności (compliance),
 - ryzyka prawnego,
 - ryzyka kredytowego i rynkowego,
 - finansów,
 - zarządzania zasobami ludzkimi oraz
- Departament Inspekcji Ryzyka Kredytowego,
- Departament Walidacji Modeli.

Druga linia obrony wspiera pierwszą linię obrony w zarządzaniu ryzykiem. Odpowiada za:

- wydawanie regulacji oraz zapewnienie metod i narzędzi zarządzania ryzykiem, w tym definiowanie i utrzymanie procesu zarządzania ryzykiem oraz wspieranie pierwszej linii obrony w trakcie realizacji tego procesu,
- weryfikowanie stosowania przez pierwszą linię obrony regulacji z zakresu ryzyka,
- zatwierdzanie propozycji biznesowych mających wpływ na profil ryzyka banku,
- przygotowywanie informacji zarządczej z zakresu ryzyka z uwzględnieniem ryzyk mających wpływ na realizację strategii Banku oraz ryzyk kluczowych,
- monitorowanie działań ograniczających ryzyko oraz zmian w profilu ryzyka,
- zapewnienie zatrudnienia wykwalifikowanej kadry w obszarze zarządzania ryzykiem,
- zapewnienie niezależnej analizy i ekspertyz wpierających kadrę zarządzającą,
- analizę i monitorowanie zagrożeń i trendów dotyczących zjawisk mających wpływ na profil ryzyka,
- realizowanie zadań wynikających z funkcji kontroli drugiej linii obrony.

Jednostki drugiej linii obrony w ramach działań kontrolnych dokonują własnej niezależnej oceny efektywności funkcjonowania pierwszej linii obrony poprzez: inspekcje, testy, przeglądy i inne formy kontroli.

Trzecia linia obrony

Stanowi ją Audyt Wewnętrzny, który zapewnia niezależną ocenę systemu kontroli wewnętrznej w odniesieniu do ryzyk zidentyfikowanych w procesach oraz zarządzania tymi ryzykami przez pierwszą i drugą linię obrony.

7.2 Stosowanie metody wyliczania wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego

Na potrzeby kalkulacji regulacyjnych wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego ING Bank Śląski S.A., począwszy od okresu sprawozdawczego na 30 czerwca 2020, wykorzystuje Metodę standardową (TSA), natomiast ING Bank Hipoteczny S.A. – należący do Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. stosuje metodę wskaźnika bazowego (BIA).

Do kalkulacji kapitału ekonomicznego Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego wykorzystuje metodę zaawansowaną AMA. Model stosowany przez Grupę Kapitałową ING Banku Śląskiego S.A. jest modelem hybrydowym łączącym rzeczywiste dane na temat strat z danymi zebranymi na podstawie ocen eksperckich. Opiera się na podejściu LDA (Loss Distribution Approach) do wyznaczania wymogów kapitałowych dokonując połączenia rozkładu częstości i rozkładu dotkliwości zdarzeń z obszaru ryzyka operacyjnego. Dotkliwość opisuje potencjalną wartość straty, natomiast częstość opisuje liczbę potencjalnych zdarzeń w ciągu roku. W ślad za wymogami KNF oraz regulacji Unii Europejskiej, model AMA Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. wykorzystuje cztery źródła danych:

- wewnętrzne dane dotyczące strat,
- zewnętrzne dane dotyczące strat,
- analizy scenariuszowe,
- czynniki otoczenia gospodarczego i kontroli wewnętrznej.

Model AMA uwzględnia zarówno zdarzenia i potencjalne ryzyka o wysokiej częstości występowania charakteryzujące się niską dotkliwością jak również zdarzenia i potencjalne ryzyka o niskiej częstości występowania jednak o wysokiej dotkliwości dzięki czemu zapewnia adekwatny poziom kapitału w przypadku wystąpienia nieoczekiwanych zdarzeń.

7.3 Informacje o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego

W 2020 roku Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. odnotowała straty ryzyka operacyjnego ze zdarzeń wewnętrznych na poziomie 331 mln PLN, w tym ING Bank Śląski S.A. 330,7 mln PLN, oraz ING Lease Polska Sp. z o.o. 0,3 mln PLN.

W zakres strat z tytułu ryzyka operacyjnego wchodzi również straty wynikające z ryzyka braku zgodności oraz ryzyka prawnego. Do sumy strat rzeczywistych wliczane są utworzone rezerwy. Rozwiązane rezerwy zwiększają przychód Banku za dany rok.

Rozkład strat rzeczywistych Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. w rodzajach i kategoriach zdarzeń ze stratami $\geq 0,1$ mln PLN

Lp.	Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia	Kwota strat brutto w mln PLN
1.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe / Wady produktów	310,4*
2.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Systemy	10,1
3.	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	5,9
4.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	2,6
5.	Oszustwa zewnętrzne	Kradzież i oszustwo	1,5
6.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Stosunki pracownicze	0,4
Suma strat			331,0

* Kwota zawiera 300 mln PLN rezerwy na roszczenia prawne dotyczące zastrzeżeń klientów do zapisów w umowach kredytów hipotecznych indeksowanych walutą obcą (CHF) przekwalifikowanej z ryzyka kredytowego decyzją Zarządu Banku.

Odnutowane w 2020 straty z tyt. ryzyka operacyjnego mieściły się w zakładanym na początku roku limicie. Dodatkowe ujęcie kwoty 300 mln PLN po stronie ryzyka operacyjnego skutkowało pięciokrotnym przekroczeniem zakładanego limitu.

Jednocześnie, w rezultacie odzysków bezpośrednich i odszkodowań z ubezpieczeń Bank odzyskał kwotę 786 tys. PLN, co stanowi 0,24% kwoty ogólnych strat rzeczywistych brutto.

Największe straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego były efektem :

- Roszczeń prawnych dotyczących zastrzeżeń klientów do zapisów w umowach kredytów hipotecznych indeksowanych walutą obcą (CHF) w tym decyzji o zmianie klasyfikacji rezerwy na roszczenia prawne, dotychczas wykazywanej po stronie ryzyka kredytowego i zaliczeniu jej w ciężar ryzyka operacyjnego,
- Niedostępności dla klientów Biura Maklerskiego aplikacji pośredniczącej w składaniu zleceń na Giełdę Papierów Wartościowych,
- Roszczeń prawnych dotyczących oferowania i dystrybucji Funduszy Inwestycyjnych,
- Błędów w parametryzacji produktów bankowych,
- Kosztów związanych z dostosowaniem trybu pracy do nowego reżimu sanitarnego, spowodowanego pandemią COVID-19,
- Oszustw zewnętrznych związanych z przestępstwami elektronicznymi i atakami socjotechnicznymi,
- Błędów pracowników podczas wykonywania działań operacyjnych.

Działania ograniczające negatywne konsekwencje finansowe zdarzeń ryzyka operacyjnego skupiały się przede wszystkim na:

- Zapewnieniu bezpieczeństwa klientów i pracowników Banku oraz ciągłości działania procesów w sytuacji zagrożenia pandemicznego,
- Bieżącym monitorowaniu ryzyka i trendów w zakresie oferowanych produktów, usług oraz procesów,
- Efektywnym zarządzaniu limitami transakcyjnymi i regułami przeciwdziałania oszustwom,
- Dalszemu podnoszeniu poziomu bezpieczeństwa usług bankowości internetowej,
- Rozwoju systemu wczesnego ostrzegania o cyberatakach na aplikacje i systemy informatyczne Banku,
- Analizach scenariuszy potencjalnych zagrożeń,
- Wymianie wiedzy i doświadczeń w międzybankowych Grupach Roboczych w ramach Związku Banków Polskich,
- Podnoszeniu świadomości zagrożeń wśród klientów i pracowników Banku,
- Aktywnym monitorowaniu prawidłowości pracy pracowników oraz zleceniobiorców w ramach czynności powierzanych na zewnątrz.

8 Ocena adekwatności kapitału wewnętrznego

W Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. kapitał ekonomiczny (kapitał wewnętrzny) rozumiany jest jako wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych przez Grupę w jej działalności oraz otoczeniu makroekonomicznym. Kapitał ten pokrywa potencjalne straty nieoczekiwane, na jakie narażona może być Grupa w przyszłości, przy założeniu minimalnego przedziału ufności odpowiadającemu pożądanemu ratingowi A (99,9%) oraz rocznego horyzontu czasowego.

Identyfikacja istotnych rodzajów ryzyka

W Grupie ING Banku Śląskiego S.A. „Polityka Zarządzania Kapitałem w ING Banku Śląskim S.A.” reguluje proces identyfikacji istotnych rodzajów ryzyka, podstawowe elementy dotyczące ich kwantyfikacji oraz zasady zarządzania adekwatnością kapitałową.

Na podstawie powyższego dokumentu w Grupie identyfikuje się następujące typy ryzyka :

- ryzyko trwale istotne - ryzyko, które ze względu na charakter działalności Grupy jest w chwili obecnej i będzie w przyszłości istotne. Przez charakter działalności Grupy rozumie się działalność w zakresie usług depozytowych i kredytowych oraz związanych z tą działalnością: zarządzanie płynnością, funkcjonowanie w otoczeniu makroekonomicznym, a także zarządzanie ryzykiem w zakresie niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub zdarzeń zewnętrznych,
- ryzyko istotne - ryzyko, które może powodować powstanie potencjalnych strat, z częstotliwością wystąpienia wartości kwalifikujących je jako istotne zgodnie z tabelą :

Klasyfikacja ryzyk jako istotne				
Potencjalna strata (PLN)	do 0,2% funduszy własnych	od 0,2% do 1% funduszy własnych	od 1% do 5% funduszy własnych	powyżej 5% funduszy własnych
Przynajmniej raz na rok	nieistotne	istotne	istotne	istotne
Przynajmniej raz na 5 lat	nieistotne	nieistotne	istotne	istotne
Rzadziej niż raz na pięć lat	nieistotne	nieistotne	nieistotne	istotne

W procesie ICAAP w pierwszym kwartale 2020 roku Grupa przeprowadziła kolejne Warsztaty oceny istotności ryzyka. W ich wyniku Grupa oceniła istotność ryzyk zgodnie z poniższym zestawieniem.

	Trwale istotne	Istotne	Nieistotne
			
			
			
Ryzyko kredytowe			
Ryzyko braku spłaty i ryzyko kontrahenta			
Ryzyko rezydualne			
Ryzyko koncentracji			
Ryzyko wartości rezydualnej			
Ryzyko transferowe			
Ryzyko pozostałych nie kredytowych aktywów			
Ryzyko definicji „default”			
Ryzyko rynkowe			
Ryzyko operacji na rynkach finansowych			
Ryzyko walutowe			
Ryzyko ogólne i szczególne stóp procentowych w księdze handlowej			
Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej: całkowite niedopasowanie			
Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej: ryzyko rezydualne convexity			
Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej: ryzyko bazowe			
Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej: ryzyko opcyjne			
Ryzyko inwestycji w nieruchomości komercyjne oraz nieruchomości posiadane na własny użytek			
Ryzyko kapitałowych papierów wartościowych w księdze bankowej			
Ryzyko zachowania klienta			
Ryzyko biznesowe			
Ryzyko wyniku finansowego			
Ryzyko makroekonomiczne			
Ryzyko portfela hipotek walutowych			
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej			
Ryzyko płynności i finansowania			
Ryzyko operacyjne			
Ryzyko modeli			

Metodologia szacowania kapitału ekonomicznego

Grupa ING Banku Śląskiego S.A. obecnie szacuje kapitał na następujące rodzaje ryzyka:

- Ryzyko braku spłaty i ryzyko kontrahenta oraz ryzyko rezydualne - ryzyko strat w wyniku niewywiązania się kontrahenta/dłużnika ze swoich zobowiązań wobec Grupy (w tym rozliczenia transakcji lub dostarczenia instrumentu w umówionym terminie) oraz ryzyko zmniejszenia wartości ekspozycji kredytowej w wyniku pogorszenia się zdolności kontrahenta do obsługi zobowiązania. Ekonomiczny wymóg kapitałowy wyznaczany jest z wykorzystaniem zmodyfikowanej metody AIRB (INCAP) z uwzględnieniem kapitału z tytułu ryzyka kredytowego centralnego kontrahenta oraz ryzyka korekty wyceny kredytowej (CVA), a także wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia, które wyliczane są zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. Od czerwca 2014 roku w wyliczeniach kapitału wprowadzono parametr LGD z okresu recesji (ryzyko rezydualne).
- Ryzyko pozostałych niekredytowych aktywów - ryzyko nieodzyskania przez Grupę wartości bilansowych aktywów niekredytowych (DTA, ekspozycje kapitałowe i pozostałe pozycje). Kapitał wyznaczany jest zgodnie z zasadami przyjętymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. (metoda standardowa).

- Ryzyko koncentracji - ryzyko wynikające z występowania nadmiernej ekspozycji wobec pojedynczego podmiotu, podmiotów powiązanych lub grup podmiotów o podobnej charakterystyce, które z tego tytułu są narażone na podwyższone ryzyko kredytowe (np. koncentracja sektorowa). Wymóg kapitałowy szacowany jest według następujących zasad:
 - wobec pojedynczych podmiotów lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie - zgodnie z zasadami wyznaczania wymogu kapitałowego wynikającymi z wymogów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.,
 - wobec podmiotów z tej samej branży, sektora gospodarczego, prowadzących tą samą działalność lub prowadzących obrót podobnymi towarami - jako nadwyżka zaangażowania ponad ustalony limit koncentracji dla tej grupy zaangażowań, pomniejszona o odpisy aktualizacyjne.
- Ryzyko wartości rezydualnej - ryzyko wynikające z wartości rezydualnej przedmiotu leasingu, która stanowi różnicę między wartością przedmiotu leasingu a sumą rat leasingowych. Kontrahent ma prawo wykupić przedmiot leasingu, ale nie jest do tego bezwzględnie zobowiązany. Wymóg kapitałowy wyznaczany jest zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.
- Ryzyko walutowe - ryzyko strat spowodowanych zmianami kursów wymiany walut. Wymóg kapitałowy kalkulowany jest za pomocą metody VaR.
- Ryzyko ogólne i szczególne stóp procentowych w księdze handlowej - ryzyko strat na pozycjach w księgach handlowych spowodowanych zmianami stóp procentowych. Wymóg kapitałowy kalkulowany jest za pomocą metody VaR.
- Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej: ryzyko rezydualne convexity - ryzyko straty związane z nieoczekiwanym nieliniowym przesunięciem krzywej stóp procentowych. Wymóg kapitałowy kalkulowany jest przy pomocy symulacji zmiany stóp procentowych.
- Ryzyko stóp procentowych w księdze bankowej: całkowite niedopasowanie - ryzyko strat na pozycjach w księgach bankowych spowodowane zmianami stóp procentowych. Wymóg kapitałowy kalkulowany jest za pomocą metody VaR.
- Ryzyko zachowania klienta - ryzyko potencjalnych strat spowodowanych niepewnościami co do zachowania klientów w stosunku do produktów z wbudowanymi opcjami. Wymóg kapitałowy z tytułu tego ryzyka wyznaczany jest jako złożenie dwóch elementów: symulacji Monte Carlo oraz wyceny posiadanego portfela replikacyjnego.
- Ryzyko makroekonomiczne - ryzyko wynikające ze zmian makroekonomicznych oraz ich wpływu na wysokość minimalnych wymogów kapitałowych. Metodologia wyznaczania wymogu kapitałowego bazuje na wewnętrznych testach warunków skrajnych dla scenariusza łagodnej recesji oraz pożądanego poziomu miar adekwatności kapitałowej.
- Ryzyko portfela hipotek walutowych - ryzyko wynikające z poniesienia straty finansowej z powodu konieczności przewalutowania kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych na kredyty złotówkowe. Bank wycenia to ryzyko na podstawie estymacji kosztów wdrożenia regulacji ustawowych dotyczących przewalutowania walutowych kredytów hipotecznych.
- Ryzyko płynności i finansowania - ryzyko polegające na niemożności spełnienia, przy racjonalnej cenie, zobowiązań pieniężnych wynikających z pozycji bilansowych i pozabilansowych. Bank utrzymuje płynność w taki sposób, aby zobowiązania pieniężne Banku mogły być zawsze realizowane przy pomocy dostępnych środków, wpływów z zapadających transakcji, dostępnych źródeł finansowania po cenach rynkowych i/lub z likwidacji zbywalnych aktywów. Kapitał ekonomiczny stanowi wartość kosztu pozyskania dodatkowego finansowania pozwalającego na przywrócenie wewnętrznych poziomów miary LCR.
- Ryzyko modeli - potencjalna strata, jaką może ponieść Grupa, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wykorzystywanych

przez Grupę w procesach wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli. Wymóg kapitałowy jest szacowany dla modeli istotnych i średnio istotnych o podwyższonym lub wysokim poziomie ryzyka modelu oraz bazuje na ocenie eksperckiej.

- Ryzyko operacyjne - ryzyko bezpośredniej lub pośredniej straty materialnej w wyniku niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów technicznych lub zdarzeń zewnętrznych. W zakresie ryzyka operacyjnego uwzględniane są również czynniki i skutki wystąpienia ryzyka utraty reputacji, ryzyka prowadzenia działalności oraz ryzyka koncentracji (w odniesieniu do obszaru ryzyka operacyjnego). Do obliczenia kapitału ekonomicznego Grupa wykorzystuje metodę zaawansowaną AMA. Stosowany model jest modelem hybrydowym umożliwiającym pomiar ryzyka na podstawie wewnętrznych i zewnętrznych danych dotyczących zdarzeń ryzyka operacyjnego, analizie scenariuszy oraz czynnikach środowiska biznesowego i kontroli wewnętrznej.

Przegląd procesu ICAAP

W każdym miesiącu w Grupie przygotowywane są raporty w ujęciu jednostkowym i skonsolidowanym zawierające zrealizowane oraz planowane wymogi kapitałowe z tytułu wszystkich istotnych rodzajów ryzyka. Informacje w tym zakresie otrzymuje Komitet Aktywów i Pasywów (ALCO) oraz Zarząd Banku. Rada Nadzorcza na bieżąco informowana jest o adekwatności kapitałowej Banku i Grupy, w tym adekwatności kapitału wewnętrznego.

Raz w roku przeprowadzany jest przegląd procesu adekwatności kapitału wewnętrznego (ang. ICAAP – internal capital adequacy assessment process), a raport z przeglądu przekazywany jest do Zarządu oraz Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A. Dodatkowo komórka audytu wewnętrznego przeprowadza regularnie niezależny audyt procesu ICAAP.

9 Wpływ wdrożenia MSSF 9 na adekwatność kapitałową

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje ilościowe w zakresie rozwiązań przejściowych w zakresie łagodzenia skutków wprowadzenia MSSF 9 względem funduszy własnych, zgodnie z wymaganiami zawartymi w art. 473a Rozporządzenia CRR i Wytycznych EBA/GL/2020/12 zmieniających Wytyczne EBA/GL/2018/01

MSSF 9/Artykuł 468-FL: Porównanie funduszy własnych instytucji oraz współczynników kapitałowych i wskaźnika dźwigni finansowej z uwzględnieniem i bez uwzględnienia zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 i analogicznych oczekiwanych strat kredytowych oraz z uwzględnieniem i bez uwzględnienia tymczasowego traktowania zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR		
Dostępny kapitał (kwoty)		
1	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	14 086,5
2	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	13 724,6
2a	Kapitał podstawowy Tier 1, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR *	14 086,5
3	Kapitał Tier 1	14 086,5
4	Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	13 724,6
4a	Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR *	14 086,5
5	Łączny kapitał	16 393,9
6	Łączny kapitał, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	16 167,1
6a	Łączny kapitał, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR *	16 393,9
Aktywa ważone ryzykiem (kwoty)		
7	Aktywa ważone ryzykiem ogółem	87 555,4
8	Aktywa ważone ryzykiem ogółem, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	87 501,4
Współczynniki kapitałowe		
9	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,09%
10	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	15,69%
10a	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR *	16,09%
11	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,09%
12	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	15,69%
12a	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR *	16,09%
13	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,72%
14	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	18,48%
14a	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR *	18,72%
Wskaźnik dźwigni finansowej		
15	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	204 367,4
16	Wskaźnik dźwigni finansowej	6,89%
17	Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	6,73%
17a	Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR *	6,89%

* Bank nie stosuje tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR. Zaraportowane współczynniki kapitałowe, w tym wskaźnik dźwigni finansowej oraz kapitał Tier 1 odzwierciedlają już w pełni wpływ niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

II. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Wprowadzenie

ING Bank Śląski S.A., zwany dalej Bankiem, zobowiązany jest na mocy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. oraz ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 128 z późn. zm.), zwanej dalej „Ustawa Prawo bankowe”, ogłaszać w sposób ogólnie dostępny informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące Polityki zmiennych składników wynagrodzeń.

Na mocy „Polityki ujawniania informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń w ING Banku Śląskim S.A.” ujawnia się informacje dotyczące Polityki zmiennych składników wynagrodzeń ING Banku Śląskiego S.A.

1. Informacja jakościowa

1.1 Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, liczby posiedzeń organizowanych w danym roku obrachunkowym przez organ zarządzający pełniący nadzór nad wynagrodzeniami, w tym informacje na temat składu i zakresu zadań Komitetu Wynagrodzeń i Nominacji, konsultanta zewnętrznego, z którego usług skorzystano przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, oraz roli odpowiednich zainteresowanych stron

Od 1 stycznia 2017 roku obowiązuje Polityka wynagradzania pracowników w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. Dokument określa kluczowe założenia kształtowania polityki wynagrodzeń stosowanej w celu przyciągania i utrzymania pracowników poprzez zapewnianie konkurencyjnego rynkowo poziomu wynagrodzeń oraz definiuje składniki wynagrodzeń.

Zgodnie z Polityką Komitet Wynagrodzeń i Nominacji realizuje następujący zakres zadań :

- przedstawia Radzie Nadzorczej opinie i rekomendacje w sprawie Polityki,
- przedstawia Radzie Nadzorczej rekomendacje w sprawie przestrzegania Polityki na podstawie raportu przygotowanego przez Departament Audytu Wewnętrznego,
- opiniuje i monitoruje wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska kierownicze.

Pozostałe kompetencje Komitetu, które mogą mieć zastosowanie w realizacji Polityki, określone są Regulaminem Komitetu Wynagrodzeń i Nominacji Rady Nadzorczej ING Banku Śląskiego S.A .

W 2020 roku odbyło się 13 regularnych posiedzeń Komitetu Wynagrodzeń i Nominacji ING Banku Śląskiego S.A. oraz 3 w trybie obiegowym. W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. Komitet Wynagrodzeń i Nominacji pracował w następującym składzie:

- Aleksander Kutela - Przewodniczący (członek niezależny),
- Aleksander Galos - Członek (członek niezależny),
- Małgorzata Kołakowska - Członek.

1.2 Informacje na temat powiązania między wynagrodzeniem a wynikami

ING Bank Śląski S.A. ustala swoją politykę płacową na podstawie danych rynkowych.

Całkowite wynagrodzenie jest podzielone na część stałą i zmienną. Ustalono maksymalną relację wynagrodzenia stałego do zmiennego.

Wynagrodzenie stałe stanowi na tyle dużą część wynagrodzenia całkowitego, że pozwala ono na prowadzenie w pełni elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzeń, w tym daje możliwość zmniejszenia lub nieprzyznania w ogóle wynagrodzenia zmiennego.

ING Bank Śląski S.A. nie przewiduje żadnej formy wynagrodzenia, która mogłaby stanowić dla pracowników zachętę do faworyzowania własnych interesów lub interesów Banku przy jednoczesnym działaniu na szkodę klientów. Zasady wynagradzania osób działających w imieniu Banku nie stanowią zachęty do podejmowania nadmiernego ryzyka niewłaściwej sprzedaży produktów.

W skład wynagrodzenia zmiennego wchodzi premia roczna, która dla każdego pracownika jest ustalana na podstawie oceny zrównoważonych i dostosowanych do ryzyka wyników z uwzględnieniem kryteriów ilościowych i jakościowych.

W ramach wynagrodzenia zmiennego pracownicy mogą również otrzymać: dodatkowo indywidualną nagrodę pieniężną, której celem jest uznanie i docenienie za pracowników osiągających ponadprzeciętne osiągnięcia wyniki w pracy oraz odznaczających się szczególnym potencjałem.

Zgodnie z Polityką Zarządzania Kapitałem w ING Banku Śląskim S.A. Bank przeprowadza test kapitału celem zapewnienia, że całkowita pula wynagrodzenia zmiennego wszystkich pracowników nie ogranicza zdolności ING Banku Śląskiego S.A. do utrzymania adekwatnej bazy kapitałowej. W przypadku takiego ograniczenia może zostać podjęta decyzja o nieuruchomieniu puli wynagrodzenia zmiennego.

1.3 Najważniejsze informacje na temat cech charakterystycznych systemu wynagrodzeń, w tym informacje na temat kryteriów stosowanych przy pomiarze wyników i korekcie o ryzyko, polityki odraczania płatności i kryteriów nabywania uprawnień

Bank wykorzystuje zaawansowane metody pomiaru do szacowania bazy kapitałowej oraz stosuje politykę przeprowadzania testów warunków skrajnych, co zapewnia odpowiednie zarządzanie ryzykiem oraz właściwą ocenę obecnych i przyszłych wymogów kapitałowych.

W ustalonym terminie bezpośredni przełożony ustala cele roczne związane z wynikami, które zapewniają spójność ze strategią Banku. Cele wspierają tworzenie długoterminowej wartości Banku oraz uwzględniają koszt ryzyka Banku i ryzyko płynności. Cele mają charakter:

- finansowy, w tym zadania związane z wynikami Banku oraz obszaru odpowiedzialności danego pracownika (np. zysk Banku netto, koszt ryzyka finansowego),
- niefinansowy, w tym wskaźniki jakościowe związane z realizacją strategii Banku lub/i związane z pełnieniem danej funkcji kontrolnej, ryzykiem niefinansowym.

Kryteria niefinansowe stanowią minimum 50% wszystkich celów, z wyłączeniem osób odpowiedzialnych za funkcje kontrolne, dla których nie stosuje się kryteriów finansowych.

Cele oraz ich wagi ustalane są zgodnie z przyjętymi w Banku zasadami, a w przypadku członków Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. zatwierdzane są przez Radę Nadzorczą, na podstawie rekomendacji Komitetu Wynagrodzeń i Nominacji. W przypadku ustalenia zadań o charakterze finansowym, nie są one powiązane z wynikami uzyskiwanymi w obszarach kontrolowanych przez tę osobę. Ocena i jej weryfikacja dokonywana jest przez bezpośredniego przełożonego i podlega zatwierdzeniu przez Zarząd Banku po zasięgnięciu opinii Komitetu Wynagrodzeń i Nominacji, a w przypadku członków Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. przez Radę Nadzorczą, na podstawie rekomendacji Komitetu Wynagrodzeń i Nominacji. Ocena i weryfikacja dokonywana jest najpóźniej do 31 marca następnego roku kalendarzowego, a w przypadku członków Zarządu - do 30 kwietnia.

Do oceny indywidualnych efektów pracy stosuje się kryteria finansowe i niefinansowe oraz kryteria skorygowane o ryzyko, zgodnie z Polityką, Regulaminem wynagradzania członków Zarządu Banku oraz Regulaminem oceny Identified Staff ING Banku Śląskiego S.A.

W 2019 roku wdrożono dodatkowe wymogi z zakresu ryzyka, które warunkują finalny poziom wynagrodzenia zmiennego dla grupy Identified Staff pełniących kluczowe funkcje, z wyłączeniem osób pełniących funkcje kontrolne. Proces dotyczący wymogów ryzyka ujęty został w:

- *Procedurze dotyczącej wymogów ryzyka dla osób pełniących kluczowe funkcje w Banku, z wyłączeniem osób pełniących funkcje kontrolne, stanowiącej Załącznik nr 1 do Regulaminu oceny Identified Staff ING Banku Śląskiego S.A. przyjęty uchwałą Zarządu nr 86/16/19 z 21 maja 2019 roku*
- *Procedurze dotyczącej wymogów ryzyka dla Członków Zarządu Banku, z wyłączeniem osób pełniących funkcje kontrolne, stanowiącej Załącznik nr 2 do Regulaminu wynagradzania Członków Zarządu ING Banku Śląskiego S.A. przyjęty uchwałą Rady Nadzorczej nr 58/VIII/2019 z 6 czerwca 2019 roku.*

Proces ustalania i oceny wymogów ryzyka jest realizowany niezależnie przez Członka Zarządu odpowiadającego za obszar ryzyka w stosunku do oceny indywidualnych efektów pracy pracownika.

Na podstawie korekty ryzyka ex post Bank ma prawo do redukcji lub niewypłacenia wynagrodzenia zmiennego w sytuacjach, które mogłyby mieć potencjalnie negatywny wpływ na wyniki Banku.

Bank szczegółowo uregulował kwestie warunków premiowania w przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy.

Zgodnie z przyjętą Polityką, Bank nie przyznaje dodatkowego wynagrodzenia przypadającego z tytułu rozwiązania umowy o pracę rozumianego jako część pakietu wynagrodzenia zmiennego.

2. Informacja ilościowa

Przedmiotowa analiza obejmuje wszystkich Identified Staff – zidentyfikowanych zgodnie z Wykazem kryteriów jakościowych i ilościowych oraz dodatkowych kryteriów kwalifikujących pracownika do włączenia do wykazu Identified Staff stanowiącym Załącznik nr 1 do Polityki zmiennych składników wynagrodzeń dla Identified Staff ING Banku Śląskiego S.A.

Na dzień publikacji niniejszego dokumentu wynagrodzenie zmienne osób uznanych za Identified Staff nie zostało jeszcze przyznane. W ujawnieniu ujęto wynagrodzenie zmienne za 2020 rok w maksymalnej możliwej do uzyskania wysokości, na którą została utworzona rezerwa. Wynagrodzenie zmienne podlegać będzie opiniowaniu przez Komitet Wynagrodzeń i Nominacji, zatwierdzeniu przez Zarząd oraz przez Radę Nadzorczą ING Banku Śląskiego S.A.. Ponadto może zostać zastosowany wskaźnik korekty zgodnie z w/w procedurami dotyczącej wymogów ryzyka.

Poniżej zostały zaprezentowane informacje ilościowe wymagane przez Politykę ujawniania informacji w zakresie wynagrodzeń zmiennych:

- Zbiorcze informacje ilościowe dotyczące wysokości wynagrodzenia z podziałem na linie biznesowe stosowane w zarządzaniu Bankiem:

Lp.	Linia Biznesowa	Wynagrodzenie całkowite (stałe + zmienne)
1	Członkowie Zarządu Banku nadzorujący linie biznesowe stosowane w zarządzaniu Bankiem	8,2
2	Członkowie Zarządu Banku - pozostali	15,0
3	Segment bankowości detalicznej	19,3
4	Segment bankowości korporacyjnej	41,0
Razem		83,5

- Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń Identified Staff z podziałem na:
 - Członków Zarządu oraz, o ile zostały zaliczone przez Bank do Identified Staff, osoby podległe bezpośrednio Członkowi Zarządu bez względu na podstawę ich zatrudnienia, Dyrektorów oddziałów i ich Zastępców oraz Głównego Księgowego,
 - o ile zostały zaliczone przez Bank do Identified Staff pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku,

zawierające dane obejmujące:

- zbiorczą wartość wynagrodzeń za dany rok obrotowy z podziałem na wynagrodzenie stałe i zmienne oraz liczbę osób je otrzymujących:

Grupa	Liczba osób	Wynagrodzenie stałe	Wynagrodzenie zmienne	Wynagrodzenie całkowite (stałe + zmienne)
A Członkowie Zarządu	9	13,6	9,6	23,2
B Osoby podległe bezpośrednio Członkowi Zarządu bez względu na podstawę ich zatrudnienia, Dyrektorzy oddziałów i ich Zastępcy oraz Główny Księgowy, o ile zostały one zaliczone przez Bank do Identified Staff	44	21,1	10,8	31,9
C Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku, o ile zostały zaliczone przez Bank do Identified Staff	53	19,4	9,0	28,4
Razem	106	54,1	29,4	83,5

- zbiorczą wartość i formy wynagrodzenia zmiennego z podziałem na świadczenia pieniężne i instrumenty związane z akcjami, przyjęte w Banku:

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej oraz zmiennych składników wynagrodzeń za rok 2020

(w mln zł)

Grupa	Wynagrodzenie zmienne - płatne w gotówce	Wynagrodzenie zmienne - płatne w akcjach fantomowych	Wynagrodzenie zmienne razem
A Członkowie Zarządu	4,8	4,8	9,6
B Osoby podległe bezpośrednio Członkowi Zarządu bez względu na podstawę ich zatrudnienia, Dyrektorzy oddziałów i ich Zastępcy oraz Główny Księgowy, o ile zostały one zaliczone przez Bank do Identified Staff	5,4	5,4	10,8
C Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku, o ile zostały zaliczone przez Bank do Identified Staff	4,5	4,5	9,0
Razem	14,7	14,7	29,4

- zbiorczą wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą z podziałem na część już przyznaną i jeszcze nieprzyznaną:

Grupa	Wynagrodzenie zmienne z odroczoną wypłatą - część już przyznana	Wynagrodzenie zmienne z odroczoną wypłatą - część jeszcze nie przyznana	Wynagrodzenie zmienne odroczone razem
A Członkowie Zarządu	2,7	4,3	7,0
B Osoby podległe bezpośrednio Członkowi Zarządu bez względu na podstawę ich zatrudnienia, Dyrektorzy oddziałów i ich Zastępcy oraz Główny Księgowy, o ile zostały one zaliczone przez Bank do Identified Staff	3,2	4,3	7,5
C Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku, o ile zostały zaliczone przez Bank do Identified Staff	2,7	3,5	6,3
Razem	8,6	12,1	20,8

- zbiorczą wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami:

Grupa	Wynagrodzenie zmienne odroczone za 2014, 2015, 2016 i 2017 - przyznane w 2020	Wynagrodzenie zmienne odroczone za 2014, 2015, 2016, i 2017 - wypłacone w 2020
A Członkowie Zarządu	2,0	2,6
B Osoby podległe bezpośrednio Członkowi Zarządu bez względu na podstawę ich zatrudnienia, Dyrektorzy oddziałów i ich Zastępcy oraz Główny Księgowy, o ile zostały one zaliczone przez Bank do Identified Staff	3,2	4,0
C Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku, o ile zostały zaliczone przez Bank do Identified Staff	2,2	2,0
Razem	7,4	8,6

Wynagrodzenia z odroczoną wypłatą nie zostały zmniejszone w ramach korekty związanej z wynikami.

- zbiorczą wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym, liczbę osób otrzymujących takie płatności oraz najwyższą taką płatność na rzecz jednej osoby:

Grupa		Wartość płatności związanych z zakończeniem stosunku zatrudnienia	Liczba osób	Najwyższa płatność na rzecz jednej osoby
A	Członkowie Zarządu	0,03	2	0,03
B	Osoby podległe bezpośrednio Członkowi Zarządu bez względu na podstawę ich zatrudnienia, Dyrektorzy oddziałów i ich Zastępcy oraz Główny Księgowy, o ile zostały one zaliczone przez Bank do Identified Staff	0,03	1	0,03
C	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku, o ile zostały zaliczone przez Bank do Identified Staff	0,25	2	0,25
Razem		0,31	5	

W odniesieniu do art. 9ca ust. 5 Prawa bankowego, w 2020 r. łączne wynagrodzenie żadnej z osób zatrudnionych w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. nie przekroczyło kwoty 1 mln EUR.

Również w odniesieniu do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, za rok 2020 r. łączne wynagrodzenie żadnej z osób zatrudnionych w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. nie przekroczyło kwoty 1 mln EUR.